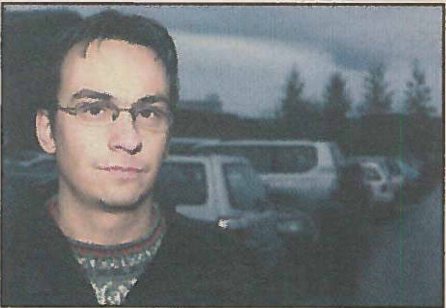

Endrer omstridt avgift

Studentene ved HiTø har i flere år betalt 450 kroner i materiellavgift. Nå forandres avgiften.

side 4

Trenger flere P-plasser

Studentstyreleder Vegard Stokkland er lei av opptatte parkeringsplasser.

side 6

Bryter loven

Studentsamskipnadene i landet bryter husleieloven når de benytter seg av depositum uten samtykke fra leietaker. Men studentene er likeglade, så lenge husleia ikke øker.

side 5

Ryssdal-utvalgets innstilling klar

side 11

Student søkes!

- Fysisk svært krevende
- 30 kroner timen
- Ingen overtidsbetaling
- Ingen feriepenger

Som studentmedlem i LO får du hjelp hvis du blir utnyttet i jobben

Meld deg inn på loungdom.no eller ring 23 06 10 50

loungdom.no
rett skal være rett

Utopia Omstridt Finnmarkslov

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgiften.

Ansvarlig redaktør:
Eirik Linaker Berglund

Kulturredaktør:
Eivind Biering-Strand

Desksjef:
Per Josef Kr. Insulán

Fotosjef:
Lisa Halvorsen

IT-ansvarlig:
Marius Flage

Sivilarbeider:
Mikkel Berg

Redaksjonen:
Pernille Dehli
Glenn Fagervik
Kjartan Habbestad
Trond Høibø
Kjartan Otterå
Ollis
Audun Rundberg
Tone Slotsvik
Maja Sojtaric
Katarina Stein
Ørjan Vollestad

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 59 00

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Vev:
www.utopia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utopia.no

Opplag:
4.200

Neste deadline:
2. oktober 2003

Neste utgivelse:
8. oktober 2003

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

PROTEST: Ande Somby viser ryggen til Finnmarksloven!
Foto SUSANNE AMALIE ANDERSEN

Da regjeringens forslag til en ny Finnmarkslov ble lagt fram i april 2003, skapte det stor debatt og demonstrasjoner i samiske miljøer. – Når 17 år med arbeid fra Samerettsutvalget blir oversett, kan man forvente trøbbel, mener Ande Somby.

Tekst SUSANNE AMALIE ANDERSEN

Ande Somby er førsteamanuensis ved det juridiske fakultet, tidligere styreleder ved Senter for samiske studier, har forsket på samerett og lenge vært engasjert i samiske saker.

– *Hva er Finnmarksloven, helt konkret?*

– Finnmarksloven er et lovforslag som regjeringen har lagt fram som omhandler reguleringen av rettsforholdene til "land og vann" i Finnmark.

– *Hva er historien bak Finnmarksloven?*

– Bakgrunnen er den evige

striden om hvem som har retten til land og vann i Finnmark. Siden midten av 70-tallet har det vært arbeidet med å skape en lov som skal rettferdiggjøre at staten konfiskerte store områder fra samene, og tok fra dem en rekke ressurser. Spørsmålet er da om rettstilstanden skal levers tilbake til samene, eller ikke. Staten mener at det har gått for lang tid siden samene brukte områdene på tradisjonell måte, og vil ta utgangspunkt i dagens situasjon, slik ressursene blir brukt i dag av samene, mens Sametinget vil ha bruksrett på de tradisjonelle områdene. Da regjeringen la fram sitt forslag, så man at 17 år med arbeid var nærmest bortkastet. Regjeringen har ikke tatt hensyn til Samerettsutvalgets innstilling i det hele tatt.

– *Hva er stridens kjerne i saken rundt Finnmarksloven?*

– Eiendomsretten er kjernen. Skal staten reversere rettsforholdet tilbake til samene, eller ikke.

– *Hva er hovedproblemet med Finnmarksloven, juridisk sett?*

– Finnmarksloven er i strid med ILO-konvensjon 169, som er ratifisert av Norge.

– *Hvilken parter finnes i saken? Hvem forsvarer loven?*

– Det er kun regjeringen og Finnmark Høyre som forsvarer loven. Sametinget er nesten

enstemmig imot loven, men uenig på ulike punkter. Sametinget har kommet med en felles uttalelse mot loven. FN har også kommet med en krass uttalelse mot Finnmarksloven.

– *Hvorfor er loven relevant for folk som bor utenfor Finnmark, for eksempel folk i Troms og andre fylker?*

– Det dreier seg om Norges moralske plass i det internasjonale samfunnet, det dreier seg om å rette opp gammel urett. Man kan, hvis forslaget som Samerettsutvalget blir fulgt, vise at Norge også kan rette opp sine feil. Det handler om solidaritet.

– For samer i andre områder i Norge, er det viktig fordi loven kan danne et grunnlag for videre behandling av samiske saker i resten av landet.

– *Hvor står saken i dag?*

– Saken har blitt utsatt inntil videre. Men Stortinget har igangsatt en utredning som skal ta stilling til om loven er i overensstemmelse med internasjonale lover og regler, for eksempel Menneskerettighetene og ILO-konvensjonen.

– *Hva tror du vil skje med saken?*

– Det er vanskelig å spå hva som vil skje videre. Men hvis loven går igjennom slik forslaget er lagt fram i dag, vil det antake-

ligvis radikaliserer den samiske og kvenske befolkningen. For Norge, som utad ønsker å holde en internasjonal standard i forhold til urfolk og menneskerettighetene, vil dette bli en skandale. Det vil vise at Norge har en noe småsnuskete holding til sitt eget urfolk.

– *Hva kan gjøres for at Finnmarksloven ikke skal bli vedtatt slik den står nå?*

– Man kan forsøke å argumentere mot Finnmarksloven, og håpe på at det finnes noe anstendighet igjen, slik at den ikke blir vedtatt. Jeg er meget positiv til ungdommens markeringen på 17. mai, og støtter koftevrengingen. Meget fantasifullt og en god måte å demonstrere på. Det er et problem at media ikke har vist noe særlig interesse for saken, spesielt ikke riksdekkende media, man får ikke synliggjort saken nok til å skape en skikkelig debatt. Dette synes å være noe rart, da dette er en viktig sak for en stor del av Norges befolkning. Men det tyder på at det journalistiske fokuset heller er rettet mot B-kjendiser og deres liv, enn viktigere saker slik som Finnmarksloven. Det tyder også på at samene fortsatt blir usynliggjort i dagens samfunn.

Utopia
for 10 og 25 år siden

10 år siden

Studentstyret ved Kjetil Kvalsvik (leder) og Pia Skøien (nestleder) går hardt ut mot forslaget om ny Universitetslov. Forslaget innebærer karakterspørre for hovedfag og egen disiplinærlov mot studentene. Loven innebærer blant annet utvisning av studenter fra universitetet og studiet i opptil tre år, dersom deres oppførsel virker grovt forstyrrende på andre.

Henta fra saka *Bråkmakere*.

25 år siden

Det har til nå vore brei motstand mot disiplinærlova blant studenter. Fleire gonger er handsaminga av lovframlegget vorte møtt med aksjonar og kampen er enno ikkje slutt. Vi skal kjempe mot at studentar på grunn av eit beinhardt og nerveslitande eksamenssystem skal bortvisast med inntil to år dersom dei fuskar. Vi skal kjempe mot politisk sensur og knebling av politiske meininger på universiteta, og vi skal slå attende freistnaden på å bortvise studentar som kjemper for rette krav.

Henta fra saka *Til kamp mot heile disiplinærlova*.

En uskrevet valgsak

Synser AUDUN RUNDBERG

Det er mandag kveld. Jeg og fotograf Lars skal på valgverket til Oslo RV på Killyregø. Følgende beskjed henger på døra til utestedet i Storgata: "Vi har stengt inntil vi får skjenketillatelsen tilbake". Teknologien hjelper oss: TLF Erling Folkvord til 1999. Bip-bip-bip-biiip-biiip-bip-bip-bip.

Erling svarer ikke. Svarer ikke. Svarer.

- Nei, vi skal være på Naboens i smalgangen på Grønland.

Naboens. To fremmede journalister sitter og drikker øl. De er ikke på jobb. Den ene har KLAS-

SEKAMPEN skrevet på gensen. Jeg stiller dem spørsmål.

- Journalister som intervjuer journalister. Det går aldri bra, brummer den ene.

Senere på kvelden sier samme journalist følgende:

- Valgdeltakelsen har aldri vært så lav! Den er under femti prosent i noen kommuner! Skriver du det?

Senere, en halvtime før midnatt. Stillingen i kampen om Oslo er 29 til de røde og 30 til de blå. Aslak Sira Myhre griper mikrofonen og sier:

- I god, gammeldags AKP-ånd vedtar vi at AP eller SV får en representant til!

Latter i salen.

Kvart over tolv er det nokså sikkert at de røde har tapt. Liv Gulbrandsen, som jeg kanskje har sett på tv eller har hørt på radio, er glad likevel. Hun har nettopp kommet inn i bystyret i Oslo kommune som andremann på lista. Hun klemmer til:

- Jeg kommer til å bli deres verste mareritt!

- På hvilken måte da?

- For eksempel å offentliggjøre alle hemmeligstemplede dokumenter, som RV har hatt tradisjon for å gjøre!

- Hva med personvern, taushetsplikt?

- Det må vi vel ta hensyn til.

Til angrep!

DRAUM: No er det (truleg) ikkje noko menneske forunn å kunna velja mellom å vera menneske eller gris. Draumen om å rulla seg i søla, og vera fri frå tanke og tvil, får bli draum, skriv kommentatoren. **Illustrasjon:** OLLIS

Er fridom ei velsigning eller ei forbanning?

Kommentar KJARTAN OTTERÅ

I sin versjon av den kjente episoden i Odysseen, foreslår Lion Feuchtwanger (gjengitt av Zygmunt Bauman i ei av sine bøker) at sjøfolka som var blitt forhekset og forvandla til svin, koste seg og prøvde febrilsk å motsette seg Odyssevs sitt forsøk på å fri dei frå trolldomen og få dei tilbake som menneske. Då han fortalte dei tidlegare sjøfolka om ein motkur han hadde funne, pilte dei vekk i ein rasande fart. Men til slutt fekk Odysseus tak i den eine "grisen", og han vart trylla tilbake til den han hadde vore før. Sjømannen vart illstint og skreik til Odyssevs: *Så du er kommet tilbake, din skurk, ditt nesegrev? Vil du kjeft på oss og plage oss nå igjen, vil du utsette oss for fare og tvinge våre hjertar til stadig å ta nye beslutninger? Jeg var så glad, jeg kunne velte meg i søla og steke meg i solskinet, jeg kunne grafse og gumle, grynte og hyle, og var fri fra tanker og tvil. Hva skal jeg gjøre, dette eller det andre? Hvorfor kom du? For å kaste meg tilbake til det hatefulle livet jeg levde før?*

Minimum av fridom

Dei fleste politiske partia i Noreg gjekk nyleg til val på å frigjere, det vere seg gamle og sjuke, skuleelevar eller kommunar. Dei

gamle skal fritt få velja kva sjukeheim dei vil på, utan å la disse politikerne og forståsegpåerne bestemma.

Barna skal fritt få velja den beste skulen.

Mindre offentleg og mindre byråkrati er den rungande løysinga. Dagens politiske agenda held fram ein kamp som for lengst burde ha bremsa opp og snudd.

Lenge var kampen for privat fridom og autonomi ein kamp mot tradisjonen sine harde lenker og staten sine altoppslukande fingrar. Systemet var adel og kyrkje, der makt gjekk i arv, og heldt gjennom generasjonar skiljet mellom dei frie og ufrie i hevd.

Men med framveksten av formaliserte menneskerettar (fri til å leve, eige, tale og organisere), ei moderne, legitim statsordning og eit føreseieleg rettsvesen, var mykje av vår juridiske fridom ordna. Personar var sikra eit minimum av fridom. Seinare vart ytterlegare sikringsnett sett opp, i form av økonomiske forsikringsordningar og seinare, velferdsstatens framvekst.

Destruktiv kamp

Men kapitalismens natur drar fridomskampen endå lenger, ei naturlovmessig utvikling ryddar vegen mot eit samfunn av enkeltindivid, frie til å lykkast og feila. Og ei naturlov er som kjent lov.

Samfunnet, som ein gong skulle vera menneskets garantist mot ein destruktiv alles kamp mot alle, i ei verd av knappe gode og egoistiske innbyggjarar, ligg langflat etter at den globale marknadsvinden har herja. I eit system der likskap og omsorg er ein ikkje-verdi, og når samtidig dei tradisjonelle sosiale garantistane som familie og andre småsamfunn mistar sine gamle funksjonar, skrik verda på meir offentleg styring.

Statlig sendrektighet

Fridomen til å lykkast i eit samfunn av kjøp og sal, vinn og tap, er like stor som fridomen til å feila.

Når politikarar (og brorparten av veljarane) no står på fridomskampens barrikadar og klagar seg over statlig sendrektighet og byråkratiet sine ineffektive vesen, er det ikkje til å unngå å sjå den tragiske motseiinga. For det er ikkje lenger stat og byråkrati som er det største hinderet for vår fridom, men den stadige overflyttinga av vår sosiale tryggleik til marknadens logikk.

No er det (truleg) ikkje noko menneske forunn å kunna velja mellom å vera menneske eller gris. Draumen om å rulla seg i søla, og vera fri frå tanke og tvil, får bli draum. Men for dei som ser meiningsløysa i å driva den gamle fridomskampen vidare i dag, ville eit slikt val vore eit kjærkomme alternativ.

Et slag i trynet

Leder Nå har det mye omtalte Ryssdal-utvalget endelig gjort seg ferdig med arbeidet og lagt frem sin innstilling for Utdannings- og forskningsdepartementet. Det har vært knyttet stor spenning til resultatet av arbeidet som de ti medlemmene har gjort. Størst interesse har det vært rundt utredningen om hvorvidt norsk høyere utdanning fortsatt skal være gratis, i tillegg til debatten om universiteter og høyskoler skal gå over til å være særlovtiltak.

■ En av grunnene til at det knyttet seg stor spenning til utfallet, var at det ble gitt en utsettelse for overleveringen til departementet. Dette ble tolket som et signal på at det var intern splid utvalget, noe som viste seg å stemme. Utvalget kom med en delt uttalelse. Flertallet ønsker å skille utdanningsinstitusjonene fra staten, og gjøre hver enkelt om til en egen stiftelse eller lignende organ, som blant annet medfører et eksternt flertall i styrene. Mindretallet ønsker å videreføre dagens modell, med staten som eier og verken interne eller eksterne flertallsgrupperinger i styret.

■ Det samme flertallet åpner at studenter skal betale for studieplassen sin dersom institusjonen ikke er fullfinansiert av staten. Mindretallet går inn for å lovfeste dagens ordning om gratis utdanning.

■ Flertallets innstilling er nedslående, dog ikke alt for uventet, for de fleste som er involvert i studentpolitikk. Utvalgets innstilling kan få store konsekvenser, og vil markere et klart skille i norsk høyere utdanningspolitikk hvis den blir tatt til følge av departementet og i siste instans, Stortinget. Vi håper ikke den blir det.

Spesielt prinsippet om at høyere utdanning skal være gratis, og dermed tilgjengelig for alle, har vært en fanesak for Studentenes landsforbund og Norsk studentunion. Nå må det kjempes med nebb og klør for at ikke studenter i fremtiden skal måtte betale avgift til institusjonene for å få ta høyere utdanning. Og studentdemokratiet varsler kamp. En samlet mobilisering av medlemsmassen til de to organisasjonene vil garantert bli lagt merke til. Mange ansatte, deriblant UiT- rektor Jarle Aarbakke, er også sterkt kritisk til dette.

■ Det virker som om de fleste er imot en slik utvikling, så det er uvisst om dette vil bli satt ut i livet. Det blir en hard kamp.

■ Det gjelder også et annet punkt som faller STL og NSU tungt for brystet: sammensetningen av styrene ved institusjonene. I dag har studentene to representanter. Flertallet i utvalget vil nå kutte dette ned til én eneste representant. Dette, sammen med forslaget om at institusjonene ikke lenger er forpliktet til å finansiere studentdemokratiet, kan være et alvorlig skudd for baugen for studentpolitikken. I framtida kan studentenes stemme bli mindre og mindre viktig i beslutningsprosesser. Det må tas på alvor.

Loven gjelder

Det viser seg at studentsamskipnadene i landet bryter loven når de trekker av studenters depositum. Samskipnadene er særlovsselskap. Det betyr ikke at de ikke skal følge norsk lov.

Etterlyser utredning om kunstutdanning i Nord-Norge

Storingsrepresentant Lena Jensen (SV) etterlyser i et skriftlig spørsmål til utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet en redegjørelse fra Regjeringen om opprettelse av kunstfagutdanning i Nord-Norge, slik Stortinget har bedt om. Jensen peker på at "(...) å opprette et kunstfaglig utdanningstilbud i Tromsø vil ivareta og videreutvikle Nord-Norges spesielle kulturtradisjoner, men også å berike det nasjonale kunstutdanningstilbudet."

Norge med høyest utdanningsnivå

En fersk OECD-rapport viser at Norge har det høyeste utdanningsnivået i verden i aldersgruppen 25-34 år. Dersom man tar med hele den yrkesaktive alder, ligger Norge på topp tre av de mest velutdannede OECD-landene. Rapporten viser at 86 prosent av den norske befolkningen har utdanning fra videregående skole eller høyere. Bare Sveits og USA har en større andel. I aldersgruppen 25-34 år ligger andelen på hele 94 prosent. Norge ligger også i toppen når det gjelder IKT i skolen.

Høgskolen endrer omstridt avgift

Studentene ved Høgskolen i Tromsø har i flere år betalt 450 kroner i materiellavgift, men grunnlaget for avgiften har trolig vært ulovlig. Nå forandrer Høgskolen avgiften.

Tekst KAI MAGNE MELHUS
Foto FOTOGRAF

– En del av avgiften har vært i gråsonen, innrømmer direktør ved Høgskolen i Tromsø, Ben Schei. I forrige uke snudde derfor Høgskolen og endret grunnlaget for avgiften.

Nå skal gebyret bare dekke Kopinor-kostnader, 300 kopier og diverse gratis materiell. Ifølge giroen studentene mottok ved semesterstart skulle imidlertid de 450 kronene også finansiere:

- utgifter til studentkort (kombinert nøkkelkort)
- utgivelse av fagplaner, studiehefter og temahefter
- kopiering av obligatoriske prosjekt-oppgaver
- eksamenspapirer

Problemet er at Høgskolen trolig aldri har hatt lov til å kreve at studentene skal betale disse utgiftene.

Skeptisk departement

Avdelingsdirektør i universitets og høgskoleavdelingen i Utdannings- og forskningsdepartementet, Rolf L. Larsen, vil ikke kommentere situasjonen ved Høgskolen i Tromsø konkret, men er skeptisk til flere av kostnadene på generelt grunnlag. Han er imidlertid krystallklar på at ingen har lov til å ta betalt for studiekort. Også Studentenes Landsforbund har reagert på Høgskolens praksis. I et brev til høgskoledirektøren kre-

ver de at *den ulovlige praksisen opphører umiddelbart og at de overstigende beløp tilbakebetales til studentene.*

Ingen tilbakebetaling

– Vi har vært ryddige med å skille materiellavgiften fra semesteravgiften og fortalt hva avgiften går til, sier høgskoledirektør Ben Schei.

– *Innrømmer du at dere har krevd inn en ulovlig avgift?*

– Nei, en del av det har vært i gråsonen, men jeg synes ikke vi tar en høy avgift. De reelle utgiftene er høyere. Vi har imidlertid vært uklare på hva avgiften skal dekke.

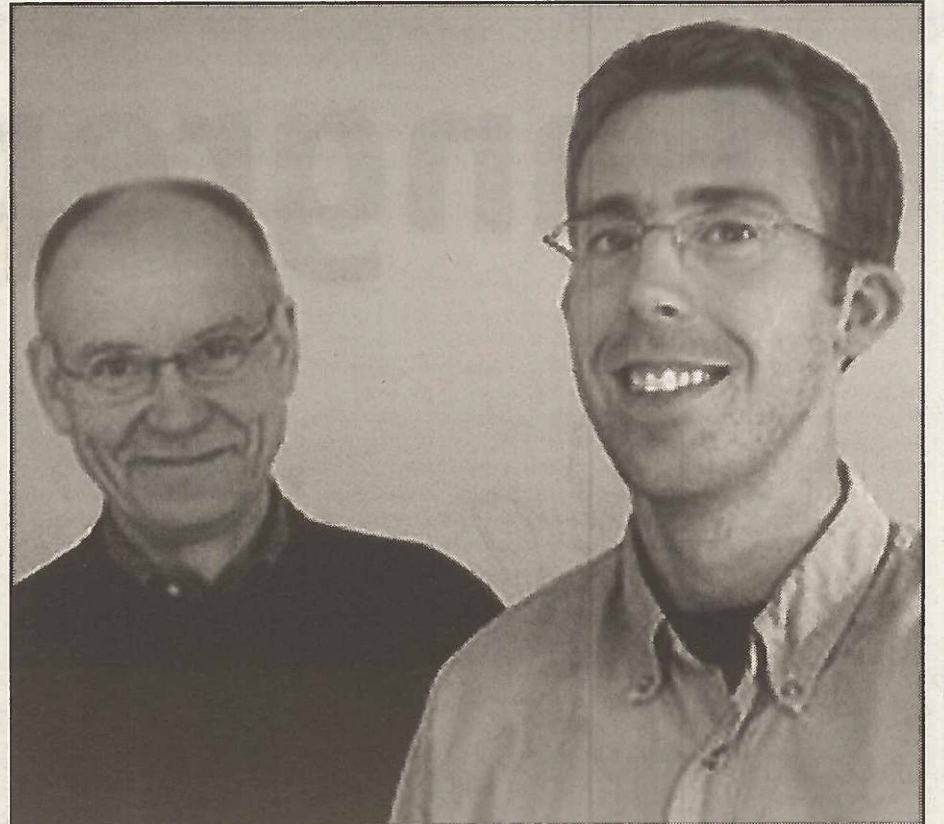
– *Vil dere tilbakebetale avgiften?*

– Nei, det å tilbakebetale småbeløp er veldig kostnadskrevende. Jeg synes vi har kommet frem til en god løsning med Studenttinget om heller å øke antall kopier per student fra 100 til 300.

– *Hadde det ikke vært lettere å fjerne hele avgiften, det er vel småpenger det er snakk om?*

– Jo, det kan du si. Avgiften utgjør litt over en million, men jeg synes prinsipielt at studentene skal dekke Kopinor-kostnadene. Leder av Studenttinget, Espen Dybvik, er fornøyd med avtalen de har gjort med Høgskolen. Studentene får nå 200 flere kopier til en verdi av 100 kroner.

– Vi krevde i utgangspunktet tilbakebetaling, men vi må være litt rasjonelle. Etter dialog med direktøren har vi kommet fram til en god løsning, hevder Dybvik.

ENDRER AVGIFT: – En del av materiellavgiften har vært i gråsonen, innrømmer direktør ved Høgskolen i Tromsø, Ben Schei. Nå er avgiften endret og studentene får 200 flere gratis kopier.

Foto: ROALD E. HANSEN

Flygerutdanning på trappene

I Norge må man i dag nærmest sette seg selv i gjeld opp til ørene for å finansiere en flygerutdanning. Snart kan et billigere alternativ komme i Tromsø.

Tekst SIAN CONSTANCE O'HARA
Foto NAC

Ved Norwegian Aviation College (NAC) på Bardufoss, hvor også SAS har fingre med i spillet, har man tilbudt sivil flygerutdanning, med et studieforløp på to år, til den nette sum av 670.000 kroner. Universitetet i Tromsø har inngått et samarbeid med NAC og vil inkludere deres 2-årige utdanning i et bachelor-program, underlagt Universitetet.

– Målsetningen er gratis utdanning. Søknad om finansiell støtte, nærmere bestemt 45 millioner kroner i året, til å gjennomføre dette, er sendt departementet, men det er usikkert hva resultatet blir. Samferdselsdepartementet er imidlertid positive og vil utøve press på å få den innvilget, sier Terje Aspen ved økonomiavdelinga.

Aarbakkens personlige flyplass?

De som nå håpet på at en "Breivika Lufthavn UiTø" (med muligheter for haik hjem?) ville komme til å erstatte Labyrinten, må skuffes med at det praktiske rundt denne utdanningen blir lagt til NAC på Bardufoss, med mulige helgeseminarer i Tromsø.

På Bardufoss er stemningen likeså forhåpningsfull og Roger Lillemæhlum, "Chief Ground Inspector" ved NAC, forklarer:

FLYSKOLE: Disiplinerte studenter på rekke og rad. Vil dette bli hverdagskost i Breivika?

– En bachelor-utdanning vil bli bredere enn den nåværende flygerutdanninga. For mange piloter går karrieremulighetene ad dundas dersom for eksempel hørsel- eller synsevnen reduseres. Med en bredere utdanning vil det være noe å falle tilbake på. Dessuten er det muligheter for å spesialisere seg i forskjellige retninger ved påbygning til en mastergrad. Dette kommer nyttig

med, tatt i betraktning at piloter i tillegg til det å fly, gjerne har mange andre oppgaver som er knyttet opp mot administrasjon og ledelse. Det sistnevnte kommer sannsynligvis også til å være et element i denne påtenkte flygerutdanninga.

Søknadsfrist 15. april.

Dersom departementet gir økonomisk støtte,

vil det bli mulig å søke på flygerutdanning gjennom Samordna opptak fra og med neste høst. Utenom generell studiekompetanse, er det også krav om fordypning i engelsk, matematikk og fysikk fra videregående, samt et par krav til syn, hørsel og helse forøvrig. NAC vil også innføre noen beinharde psykiske og motoriske tester, av samme art som holdes ved hærens flyskole.

Narvik: en gjemt skatt

Til tross for samarbeidsproblemer mellom ansatte og ledelsen ved Høgskolen i Narvik, ser studentene ut til å stortrives, melder Fremover. Både Narvik Student-samfunn, Studentsamskipnaden og studentparlamentet omtaler høgskolen som usedvanlig god. – Den er en gjemt skatt i Nord-Norge, mener leder av studentparlamentet, Lene Karin Eikemo. En studentundersøkelse viser at 94 prosent av de som trenger hjelp er godt fornøyd med måten de har blitt møtt på.

Nesten bare kvinner på journalistikk

Da det ferske mastergradsstudiet i journalistikk ved Universitetet i Oslo startet opp i høst, var 20 av 21 studenter kvinner, skriver Journalisten. De fleste forelesere og lærebokforfattere på journalistikk er menn. Odd Raum, foreleser på metodekurset er ikke overrasket. – Jeg var ikke uforberedt. De senere årene har kvinnelige studenter vært i flertall på grunnutdanningen, selv om det i år ble tatt opp noen flere mannlige studenter. I avisredaksjonene rundt om i landet er det imidlertid menn som dominerer.

Studentsamskipnadene bryter husleieloven:

Benytter studenters depositum ulovlig

BRYTER LOVEN: Alle samskipnadene i landet, inkludert Tromsø, bryter husleieloven når det gjelder depositum på boliger.

Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

Studentsamskipnadene i landet bryter regelverket når de belaster depositumet uten å kontakte leietaker først.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

I følge Lov om husleieavtaler, den såkalte *husleieloven*, skal depositum for utleie av boliger plasseres på egen konto som både utleier og leietaker har tilgang til og kan disponere. Dersom det er mangler ved boligen når leietaker flytter ut, skal begge parter godkjenne at depositumet blir belastet. Ingen av partene kan disponere beløpet på egen hånd, slik det i praksis fungerer i dag hos samskipnadene. Loven sier også at hvert depositum skal ha en egen konto.

Studentsamskipnaden trekker i dag automatisk et visst beløp ved manglende vask, skader og andre mangler, uten at leietaker blir kontaktet på forhånd. Alle depositumene blir også plassert på en felles konto.

Kan kreve tilbakebetalt

Boligsjef i SiTø, Inger Leiulfsrud, bekrefter dette.

– Pengene blir satt inn

på en felles konto, atskilt fra resten av driften. Hun mener likevel man kan gjøre det på denne måten.

– Vi mener at vi kan gjøre det på denne måten, fordi våre leieforhold er annerledes enn på det private markedet. Beløpet til hver enkelt student er i tillegg så lite at det vil bli for mye arbeid for oss å opprette en egen konto for hver enkelt student. Vi har ikke kapasitet til å administrere en slik ordning, mener Leiulfsrud.

Kåre Lilleholt, professor ved det juridiske fakultetet, Universitetet i Bergen, ledet arbeidet med loven som trådte i kraft fra år 2000. Han er klokkeklar.

– Loven er klar på dette punktet når det gjelder hvordan depositumene skal behandles. Det som er mest alvorlig for samskipnadene er at studentene kan kreve hele depositumet tilbakebetalt, med forsinkelsesrenter fra innbetalingen. Det gjelder selv om studentsamskipnadene deretter kan kreve inn et lovlig depositum i etterkant.

Høyere husleie

Et eget punkt i loven gir samskipnadene rett til å benytte seg av rentene som depositumene kaster av seg. Disse midlene går direkte inn i driften.

– *Har samskipnadene andre leieforhold enn på det private markedet, slik SiTø hevder?*

– Nei, det finnes ingen andre unntak enn det som gjelder renter, fastslår Lilleholt.

Det betyr i praksis at studenter som føler seg urettferdig behandlet har loven på sin side dersom man ønsker å klage på bruk av depositum. Men en endring i ordningen i henhold til regelverket vil etter all sannsynlighet slå tilbake på studentene selv.

– Dersom vi skal opprette en konto til hver enkelt, betyr det høyere husleie for studentene, mener Leiulfsrud.

Hun kan derfor ikke skjønne at noen av studentene vil gå til juridiske skritt for å kreve sin rett.

– Jeg kan ikke skjønne at noen skal ønske å gå til juridisk søksmål, sier hun.

Kostnader totalt irrelevant

Lilleholt er på sin side ikke til å misforstå:

– Jeg ville ikke sett bort fra regelverket dersom jeg var leder i Samskipnaden. Det er helt irrelevant om det vil koste mer for samskipnadene. Man er uansett akkurat like bundet av norsk lov. Det koster å følge loven, og det er ufravelige regler. Selv om det er studentorganisasjoner, så kan man ikke frita seg fra loven.

Leiulfsrud sier at Samskipnaden skal se på saken, men mener

at en regelendring må til på dette punktet.

– Dette burde vært klarlagt i det regelverket som er og spesifisert i loven, at samskipnadene skal behandles annerledes enn private utleiere, mener hun.

Lilleholt er ikke av samme oppfatning.

– Jeg skjønner ikke hva som er så spesielt med leieforholdene til samskipnadene, og mange undrer seg over den dispensasjonen samskipnadene fikk når det gjelder rentene helt tilbake i 1985.

– Bør holde seg til loverket, men...

Lederne av studentdemokratiet i Tromsø, Espen Dybvik (HiTø) og Vegard Stokland (UiTø) mener det ikke er heldig at Studentsamskipnaden bryter regelverket. Men samtidig er de ikke interessert i at det skal gå utover studentene i form av høyere husleie.

– Prinsipielt bør man holde seg til regelverket, men vi må passe på slik at ikke studentene må betale for ei omlegging. Da må i så fall Samskipnaden ta den kostnaden, mener Dybvik.

Han mener størrelsen på beløpet har mye å si.

– Jeg kan forstå kritikken når det er større beløp det er snakk om.

Også Vegard Stokland mener beløpet er viktig.

– I Oslo-området er beløpene betydelig større, og da kan jeg forstå at det blir et problem, men her i Tromsø er det bare snakk om 1.500 kroner, så jeg tror ikke det har så mye å si, mener han.

Tatt for juks – krevde en halv million

En medstudent oppdaget at den kvinnelige studenten tok opp et ark med notater under eksamen, og varslet vaktene, skriver Dagbladet. Studenten ble utestengt fra skolen i et halvt år, noe hun ikke fant seg i. 24-åringen går dermed til et søksmål mot staten på halv million kroner. Kladdarket ble beslaglagt av vaktene, og kopiert. 24-åringen vurderte å levere blankt. 24-åringen hadde lært seg en egen studieteknikk som gikk ut på å sette melodi til tekster i lærebøkene. På den måten husket hun bedre.

TIL vil samarbeide med studentene

Tromsø idrettslag ønsker et tettere samarbeid med Studentsamskipnaden i Tromsø. Nesten ingen studenter benytter seg av de rabatterte billettprisene som tilbys studenter, og dette vil idrettslaget gjøre noe med. – Vi vil ha flere studenter på kampene våre, og kan tilby studentene profilering i forbindelse med kamparrangementene, sier markeds konsulent Thor-Roar Olsen. Planene er ikke ytterligere konkretisert enda, men vil tre i kraft til neste sesongstart, april 2004.

Sykehusansatte tar studentenes parkeringsplasser

FORBANNA: Kristine Jerijervi (21) må parkere ulovlig i grøfta fordi alle parkeringsplassene er opptatt. – Det er de sykehusansatte som burde fått bot, sier hun.

Foto KAI MAGNE MELHUS

– Pell dere vekk! Studentene ved Universitetet begynner å bli mektig lei sykehusansatte som stjeler studentenes parkeringsplasser.

Tekst KAI MAGNE MELHUS

– Det er helt for jævlig. Det er komplett umulig å få parkeringsplass hvis man ikke er her klokka sju om morgenen, tordner student Kristine Jerijervi (21).

Etter å ha kjørt rundt og rundt må hun til slutt bite i det sure eplet og feilparkere.

– Jeg må bare ta den sjansen. Kan jeg ikke bruke bilen, kommer jeg meg ikke på skolen. Hun raser over at de sykehusansatte okkuperer parkeringsplassene.

– Det er de som burde få bot. Vi blir tvunget til å parkere i grøfta, mener hun.

Dyre biler

Universitetet har ifølge Teknisk avdeling omkring 1.300 parkeringsplasser. Rundt 1.000 studenter bruker bil. I utgangspunktet skulle det derfor være nok plasser, men de to siste årene har det allikevel nesten alltid vært opptatt.

– Det fantes ikke parkeringsproblemer før Universitetssykehuset begynte å kreve parkeringsavgift. Nå begynner det å bli fullt allerede klokka åtte. Ingen skal fortelle meg at studentene er her så tidlig, sier studentstyreleder Vegard Stokland. Han har også lagt merke til at standarden på bilparken har blitt bemerkelsesverdig bra.

– Det er ikke lenger typiske studentbiler som står rundt på området, men nye og dyre biler.

Parkeringsoblat

På studentstyremøtet 24. september vil han derfor ta opp problemet. En aktuell løsning er å innføre et parkeringsoblat, slik de blant annet har ved Universitetet i Oslo.

– Vi vil i utgangspunktet prøve å få til en gratis løsning for studentene, men jeg betaler gjerne en femtilapp for et parkeringsoblat i stedet for å måtte betale dyre

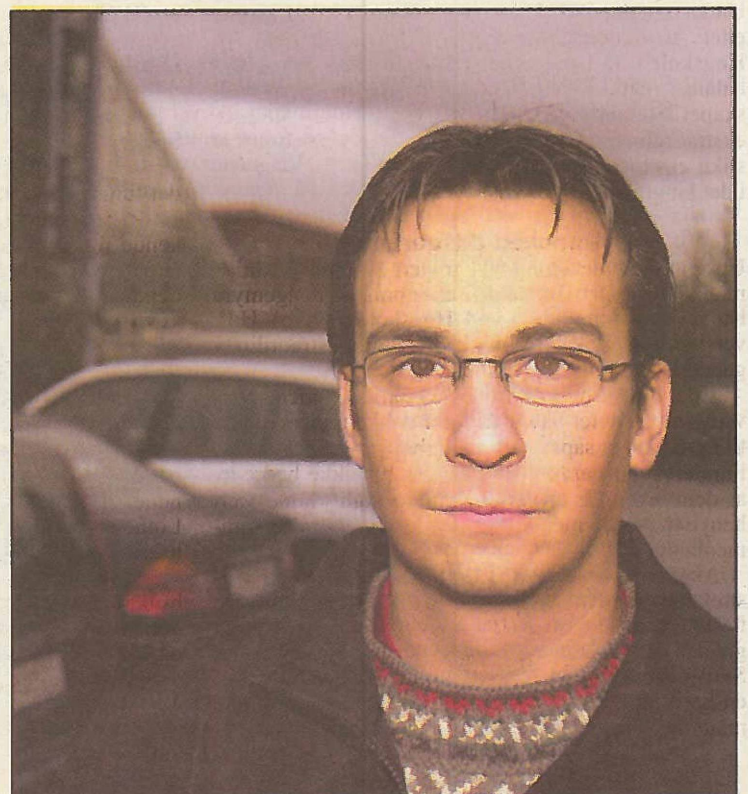
bøter.

Informasjonssjef ved Universitetssykehuset, Tor Øyvind, er klar over at mange ansatte bruker parkeringsplassene ved Universitetet. Han har imidlertid ingen oversikt over hvor utbredt det er.

– Vi har alltid ledige plasser, men vi har ikke merket noe mindre trykk på plassene etter at vi innførte avgiften.

– Så de ansatte kommer til å parkere ved Universitetet så lenge det er gratis?

– Det vet jeg ikke. Det må du spørre de som parkerer der om. Parkeringssituasjonen ved Universitetet er ekstra anstrengt grunnet byggearbeid. Det finnes planer om å lage flere parkeringsplasser, men det ligger langt frem i tid.

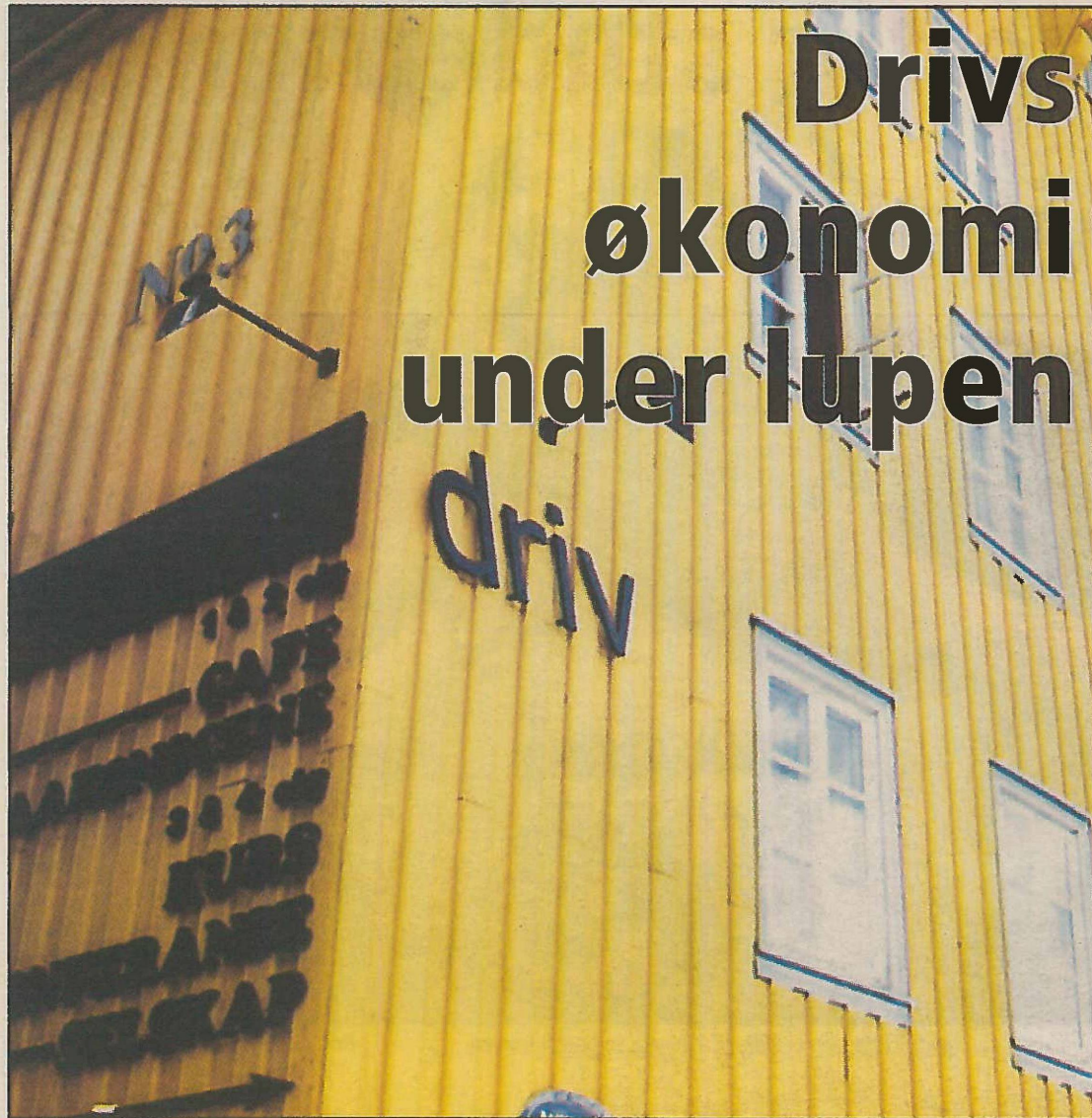
OGSÅ VRED: Vegard Stokland er heller ikke særlig glad i at det aldri er ledige parkeringsplasser på universitetet.

Undervisningspris

Under åpningen av det akademiske år på UiTø tidligere i høst ble det utdelt en undervisningspris. Nå skal det også deles ut en slik pris på Høgskolen. 1. oktober er fristen for å komme med kandidater. Undervisningsprisen er på 25.000 kroner og blir delt ut til undervisningspersonale for å stimulere og påskjønne særlig god undervisning og pedagogisk virksomhet ved Høgskolen i Tromsø, som det heter i statuttene. De siste som fikk prisen var formingslektorene Mia Lervik og Kari Doseh Opstad på Avdeling for lærerutdanning i 2001.

Studenter i kommunestyret

Både Sigridd Parmann (SV), Sara Holthe Jaklin (AP) og Kristoffer Kanestrøm kom inn i Tromsø kommunestyre, som vi antydte i forrige utgave. Jeanine Helen Ringstad, også hun student, kom inn for AP. Disse blir dermed de yngste i kommunestyret 2003-2007. Som kjent blir det fortsatt sosialistisk flertall i kommunestyret i Tromsø, med Arbeiderpartiet og Sosialistisk venstreparti som samarbeidspartnere. AP gikk tilbake med ca. 10 prosent, mens SV gikk frem med tilsvarende.

Driv økonomi under lupen

TRENGER PENGER: Ulike tiltak vurderes for å hjelpe Driv opp av den økonomiske hengemyra.

Arkivfoto EIRIK LINAKER BERGLUND

1. oktober skal det avholdes ekstraordinær generalforsamling for Driv. Tema: Drivs økonomiske framtid.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND OG DIMA EMELIANOV

Økonomien har lenge vært akilleshælen til Driv. Underskuddet for 2002 var på hele 971.000 kroner etter at underskuddsgarantien fra studentene på Høgskolen og Universitetet var tatt med. For å gå i balanse måtte Universitetet, Høgskolen og morselskapet Studentsamskipnaden i Tromsø trå til med ekstraordinær støtte. Det ble tydelig signalisert at slike ekstraordinære bevilgninger ikke var ønskelig i det lange løp.

Underskuddsgaranti

Utopia vet at det i lang tid har vært diskutert hvordan man skal få Driv ut av den økonomiske hengemyra både i Samskipnaden, ved Høgskolen og på Universitetet. Dette skal nå tas opp på en ekstraordinær generalforsamling 10. oktober.

Etter det Utopia erfarer er ikke alle i Studentstyret ved Universitetet like glad for å dekke underskuddet til Driv med et såpass betydelig beløp – over 600.000 i underskuddsgaranti. Holdningen blir ikke bedre av at dette egentlig er velferdsmidler som kunne vært benyttet på en mer konstruktiv måte i andre sammenhenger.

Mye av problemet for Driv har vært å skaffe tilstrekkelig med inntekter for å ha flere ben å stå på. De fleste utgiftene er mer eller mindre fastlåste. Spesielt gjelder det husleia, som er ei svært tung bær å bære. Studentsamskipnaden, som i vinter måtte gå inn med en halv million for å berge Driv, vurderer nå andre måter å skape en bedre økonomi på Driv.

Penger i forkant

– Vi vurderer nå å heller gå inn med midlene tidlig på året, slik at Driv har midler til å skape noe fra starten av som kan gi økte inntekter. Problemet har vært at

Driv ikke har hatt råd til å satse for å tjene mer penger. Det ønsker vi nå å gjøre noe med, sier styreleder Truls Boholm til Utopia.

Styreleder på Driv, Remi Lothe, er positiv til omleggingen av den økonomiske strategien og ser fram til bedre tider med betydelig mer aktivitet i regi av Driv dersom pengene skulle komme tidlig på nyåret.

– Med penger i potten vil vi få muligheter til å booke band selvstendig og dermed opprettholde konsertrykket vi har hatt denne festivalhøsten. Slik det fungerer nå blir selve Driv stående på sidelinjen, fordi våre inntekter fra arrangement kommer utelukkende fra servering. Det er eksterne arrangører som tar seg av resten, forteller Lothe og påpeker at ekstra tilskudd vil fungere som springbrett til en bedre økonomi.

Frir til kommunen

– Ressursene vi får overført på tampen av året til å dekke differansen i regnskapet er kun beregnet på de faste utgiftene, og dermed får vi ikke noe forsprang på de kommende økonomiske problemene. Vi får heller ikke organisert pengegenererende tiltak, sier Lothe og forteller at slikt vil være nødvendig i framtiden dersom Driv skal stå på egne ben.

– Et eventuelt overskudd kan for eksempel bli brukt til å kjøpe fri en av etasjene og dermed redusere den økonomiske byrden i det lange løp, mener Lothe og ser til kommunen og studentene for det nødvendige driftstilskuddet.

Kommunen krever initiativ

Innspill fra Driv er nødvendig dersom eventuelle bevilgninger skal bli aktuelle, sier kulturkonsulent Erling Kjeldsen.

Tekst DIMA EMELIANOV

Et tilskudd på 60.000 kroner fra kommunen var i fjor et betydningsfullt plaster på såret for den skadeskutte økonomien til Driv. Også i år håper studenthuset på kommunale midler, men saksbehandler Erlend Kjeldsen forlanger initiativ.

– Systematiske og kompetente samtaler om hva en eventuell bistand skal inneholde er nødvendig dersom Driv regner med å få midler, sier Kjeldsen og understreker at kommunen kun følger saken fra sidelinjen.

– Vi har for øyeblikket ingen faste bevilgninger som er beregnet på studenthuset, men har sett en tendens til at midler har blitt tildelt når verdige søknader har havnet i kommunen, sier Kjeldsen.

Han påpeker også at kommunen er en villig samarbeidspartner, men at kun prosjektbevilgninger vil bli gjort.

– I utgangspunktet er det ikke vi som har hovedansvaret for driftstilskuddet. Vi gir kun støtte til konkrete prosjekt, slik som B-scenen i fjor, sier Kjeldsen.

Han legger også til at kommunen av den grunn ikke kan trekkes inn i samtalen rundt underskuddsgarantien til Driv.

– Det er studentsamskipnaden som må stille seg bak studenthuset. Kulturbymen Tromsø ser på Driv som en betydningsfull arena og en vital del av bybildet. Men slik det er på de fleste områdene kreves det arbeid for å få sin plass. Vi forventer at Driv skal komme med en utfordring til oss, gi oss innblikk i sin situasjon, og deretter komme med forslag om konkrete prosjekt.

Styreleder på Driv, Remi Lothe, sier at Driv har planer om å sende inn søknader om støtte for prosjekter til neste år, hvor søknadsfristen er 1. desember.

– Vi forventer ikke å få noe, men har en kjempedialog med kommunen, sier han.

– Kommunen må hjelpe til

Espen Dybvik og Vegard Stokland mener kommunen må gå inn med større summer for å støtte Driv.

Lederne av henholdsvis Studenttinget (HiTø) og Studentstyret (UiTø) har vært sentrale i diskusjonene om hva man skal gjøre med Drivs vanskelige økonomi. Begge har klare oppfatninger om hva som skal til.

– Vi ønsker at Driv skal være et studenthus. Sånn som det er nå, skjer det en dobbeltbetaling fra studentene. Studentene betaler for å være kunder, og dekker samtidig underskuddet i form av underskuddsgarantien. Vi vil at institusjonene, altså Høgskolen og Universitetet, og fremfor alt kommunen skal gå inn med større beløp. Samtidig er det viktig at ikke studentene skriver fra seg ansvaret vi har for Driv slik situasjonen er nå. Vi må bruke Driv. Det er viktig at ingen gir opp Driv nå, mener Dybvik.

Må tenke nytt

– Dersom Universitetet og Høgskolen går inn med mer penger, kan man kanskje frigjøre 3. etasjen til andre aktiviteter enn

selskapslokaler. Ved oppstarten av Driv var tanken at 3. etasjen skulle finansiere driften i 1. etasje. Nå er man nede i ei hengemyr hvor dette ikke fungerer, mener Vegard Stokland.

– Jeg tror det er viktig at man klarer å tenke helt nytt for å skape inntekter. Der har Remi (Lothe, styreleder på Driv, red. anm.) vært veldig flink. Leieavtalen må det også gjøres noe med. Den begrenser driften mye, mener Dybvik.

Enormt potensial

– På litt lengre sikt kan ikke velferdspenger, som jo underskuddsgarantien er, gå inn i en underskuddsgaranti slik de gjør nå. 600.000 går rett i sluket i stedet for å skape aktivitet. Dette er penger som kunne vært brukt på andre grupper, mener Dybvik.

Men alt er ikke like dystert for Drivs vedkommende.

– Det har aldri vært flere arrangementer enn det har vært den siste måneden. Driv har et godt navn som konsertscene i Norge, og har et enormt potensial. Det er synd at huset ikke blir brukt mer ellers i året.

– Driv begynner å bli en institusjon i byen nå. Det er kø for å få være frivillig der, og studentene kommer dit til tross for at utstedene ellers i byen dumper ølpri-sene, mener Stokland.

Verden til Tromsø

Nå kommer verden til Tromsø, og studenter oppfordres til å delta. Om ikke annet, så i alle fall på festene på kvelden.

Tekst EIRIK LINAKE BERGLUND

Verden i Tromsø – Tromsø i Verden går av stabelen 26. september til 4. oktober her i Tromsø. Arrangementet involverer store deler av byen, Universitetet og studenter inkludert. Arrangementet er en del av Internasjonal uke, som tidligere har vært arrangert i blant annet Trondheim, Kristiansand og Stavanger. I Tromsø er det FN-sambandet som har hovedoppgaven med å administrere arrangementet.

Allsidig program

Den offisielle åpninga skjer med utviklingsminister Hilde Frafjord Johnsen den 27. oktober. I løpet av den drøye uka arrangementet varer skal det blant annet være foredrag, debatter, fagseminarer, litteratur, film, idrett, forskjellige kurs, næringsseminar, teater, konserter og mye mer.

– Vi har arrangementer for mange forskjellige interesser, mener Bård Hekland.

Det trengs mange frivillige til et slikt arrangement. Hekland mener spesielt studenter bør finne noe av interesse.

– Fagseminaret om helse bør spesielt være av interesse for mange studenter, som også vil få meget gunstige priser på disse. Dette er det Senter for internasjonal helse som står for. Også SEMUT, Institutt for statsvitenskap, Senter for fredsstudier, ISU og Institutt for visuelle kulturstudier er involvert i ulike arrangementer.

Ellers har FN-sambandet en naturlig og behjelpelig samarbeidspartner i Driv, som skal huse forskjellige aktiviteter, blant annet New Amigos, språkkafeen hvor man

BESØK AV VERDEN: Bård Hekland og Ingrid Hovda Lien er klare til å ta imot verden til Tromsø.

Foto EIRIK LINAKE BERGLUND

kan lære seg et annet språk i uformelle omgivelser.

Trenger studenter

FN-sambandet er imidlertid avhengig av frivillige studenter for å få aktivitetene av stabelen, og oppfordrer interesserte til å melde seg:

– Vi trenger folk hver dag på alle arrangementer. I tillegg får vi også besøk av ungdommer fra Gaza, Palestina og Guatemala. Vi trenger folk med kunnskaper i spansk, russisk, arabisk som tolker. Jo flere

som melder seg, jo bedre. Også innen markedsføring trenger vi folk, forklarer Ingrid Hovda Lien, program- og frivilligansvarlig.

– Hva får man igjen for å være med på dette?

– Vi ordner med T-skjorter, mat og gratisbilletter til arrangementene. Men bare det å være med på noe sånt er kjempeartig, lokker Hovda Lien.

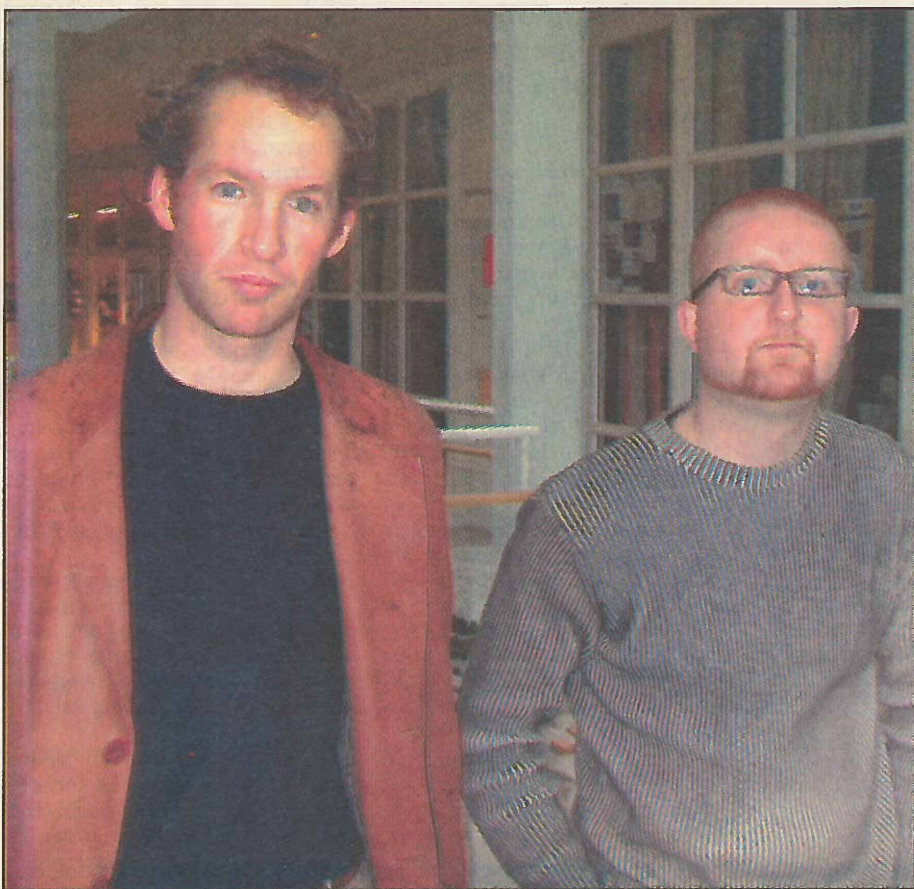
Skal bekjempe fattigdom

Bård Hekland mener dette også er en flott mulighet til å bli kjent med byen.

– Man blir kjent med mange nye miljøer som man aldri får kontakt med ellers. Det er perfekt for nye studenter, men også for gamle studenter er det mye å hente.

Et av hovedaspektene ved arrangementet er å rette fokus mot FNs åtte såkalte tusenårsmaal. Dette er åtte målsetninger FN har satt seg for å bekjempe fattigdom i verden innen 2015. Her er det viktig for Nord-Norge å vise seg frem, mener Hekland.

– Det er viktig å vise at Nord-Norge kan bidra med noe til tusenårsmaalene, spesielt innenfor helse, mener han.

Ny informasjonsprof

Universitetet har innsett at konkurransen om nye studenter har hardnet til, og går nå nye veier for å nå ut til studentene.

Tekst EIRIK LINAKE BERGLUND

I første omgang ønsker Universitetet å fornye sin bruk av bilder i brosjyrer og reklamemateriell, på nettsida og i profileringen ellers. For første gang har Informasjonsavdelinga knyttet til seg et profesjonelt fotobyrå til å gjøre jobben. Art Rent har fått i oppdrag å ta bilder av studenter ved Universitetet, og trenger frivillige objekter.

Studenten i fokus

Ideen er å ta bilde av alle slags studenter også i antrekk de bruker på fritida, det være seg fotballutstyr, med musikkinstrumenter, kostymer eller lignende.

– Det er viktig at man tar med de klærne

man trives i på fritiden. Bildene vil bli tatt mot en hvit vegg i halvfigur. Poenget er at studentene skal være i fokus, forklarer fotograf Mikael Westh Hammer.

Første fotografering skal foregå 1. oktober.

– Vi vil vise byen Tromsø slik den er, og vise stemningen i byen generelt, vi vil fange et ekte uttrykk. Til det trenger vi vanlige studenter, også internasjonale studenter, forteller Westh Hammer.

De som stiller opp vil få en påskjønnelse. Akkurat hva er ikke bestemt enda.

Gammeldage

Grunnen til at Universitetet man vil fornye bildematerialet er rett og slett at de bildene man råder over i dag er for gamle.

– Det bildematerialet vi har i dag er for lite og utdatert. Siden 1997 har vi i Informasjonsavdelinga tatt alt av bilder selv. Og med all respekt; vi er ikke akkurat fotografer, sier Lars Nordmo, grafisk formgiver i Informasjonsavdelinga.

– Det er godt å få inn noen unge, krea-

SATSER NYTT: Mikael Westh Hammer i Art Rent (til venstre) og Lars Nordmo ved Informasjonsavdelinga har innledet et samarbeid som skal gi Universitetet et helt nytt bildemateriale å bruke til markedsføringen utad.

Foto EIRIK LINAKE BERGLUND

Vurderer sikkerheten på NFH

HØYT: Arbeidstilsynet mener man bør gjennomgå sikkerheten på Norges Fiskerihøgskole.

Foto KJARTAN HABBESTAD

Arbeidstilsynet i Tromsø mener man bør vurdere å gjøre tiltak for å bedre sikkerheten på Norges fiskerihøgskole.

Tekst KJARTAN HABBESTAD

Etter det Utopia kjenner til har både studenter og ansatte ved Norges fiskerihøgskole (NFH) stilt spørsmålsteget ved sikkerhetsmessige sider av bygget. Bekymringene har vært knyttet til høyden i det åpne bygget. Mange kvier seg for å bevege seg i 4. etasjen, omlag 16 meter over bakkeplanet. Arbeidstilsynet i Tromsø oppfordrer Universitetet til å ta initiativ til en ny gjennomgang av bygget.

Oppfordrer til gjennomgang

Da Statsbygg ferdigstilte bygget i 1994 ble det godkjent av alle instanser, også Arbeidstilsynet. Den gang ble blant annet

rekkverket på de ulike planene bygget høyere enn det forskriften om arbeidsplasser og arbeidslokaler krever, på bakgrunn av høyden til grunnplanet. Siden den gang er minstekravet hevet, slik at dagens rekkverk ikke er høyere enn akkurat minstekravet i forskriften.

– Jeg tror man i dette tilfellet burde vurdere å heve rekkverkene, eksempelvis 10 cm. I enkelte tilfeller kan 1 meter virke lite, spesielt på disse bruene på NFH, sier Ivar Kristiansen i Arbeidstilsynet i Tromsø.

I følge Arbeidstilsynets kommentarer til forskriften kreves det også en fotlist på minimum 10 cm, for å hindre at gjenstander faller ned mellom gulvet og nedre del av rekkverket, dersom det kan oppholde seg

personer på et lavere plan. Fotlisten på NFH er knapt halvparten av det som kreves.

– Det er ikke som det skal være, sier Kristiansen.

Han mener at man burde se på bruken av bygget på nytt, og vurdere nye tiltak.

– På bakgrunnen av en analyse må man vurdere faren for at noe faller under eller tipper over rekkverket. Et alternativ er for eksempel et fangnett som monteres på utsiden av rekkverket. Eventuelt kan man heve gulvlisten.

Vil se på saken

Teknisk avdeling ved Universitetet står formelt som eier av bygget. Direktør Kathrine Julin Pettersen sier hun vil ta kontakt med

Arbeidstilsynet for å se på saken.

– Vi vil undersøke dette. Men det betyr ikke nødvendigvis at vi gjør noe med det. Vi vurderer stadig de løsningene vi har på bakgrunn av den virksomheten som er i bygget. NFH-bygget benyttes i hovedsak av studenter og ansatte som er kjent med det. Vi tar høyde for hva som er normal bruk av bygget, og NFH er ansett som sikkert nok. I Hovedgården har vi blant annet vurdert det annerledes og dermed iverksatt flere nye tiltak.

Julin Pettersen påpeker at edringer i forskriften ikke har tilbakevirkende kraft, og at Statsbygg ikke nødvendigvis har gjort en feil med hensyn til fotlisten.

ed UiTø

tive folk som har peiling. Vi satser på å ha et større prosjekt hvert semester. Det satses en del penger, men ikke så mye som jeg skulle ønske. Det vi får igjen for dette er gode bilder som viser Universitetet og byen generelt i et helhetlig uttrykk, noe som har vært mangelfullt tidligere, påpeker Nordmo.

Også informasjonsdirektør Morten Thoresen er godt fornøyd med den nye satsingen. Han legger ikke skjul på at det er kampen om å kapre studenter som er utgangspunktet for nytenkningen.

– Det er klart dette er et ledd i konkurransen om studentene. Vi har fått tilbakemelding på at vi er for gammeldagse. Vi har mye bilder av folk og hus, men vi føler at vi bommer med markedsføringen. Bilder har blitt viktig for inntrykket folk får, innrømmer Thoresen.

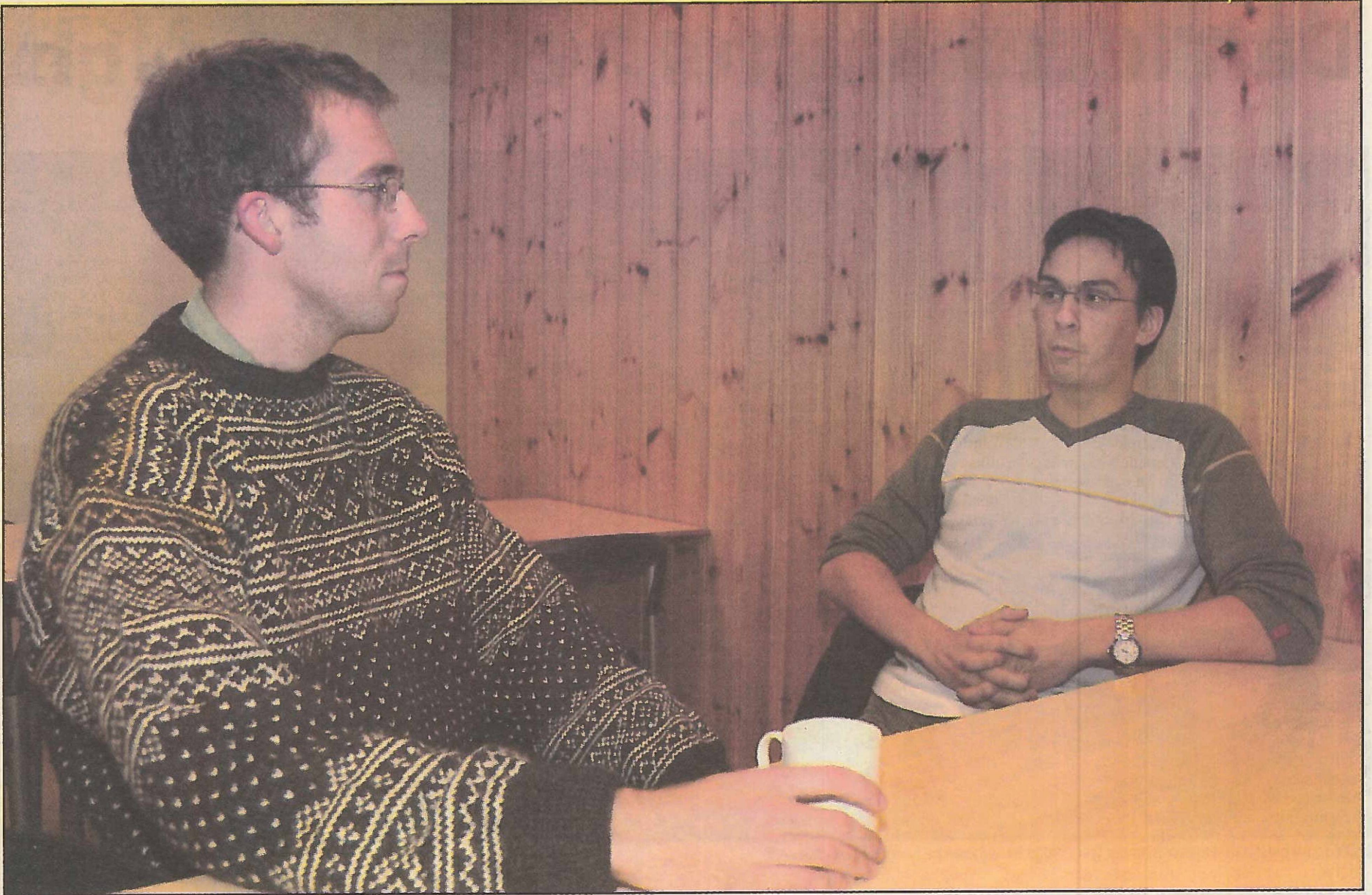
Totalt satser Universitetet 50.000 kroner i dette prosjektet fordelt på ett år.

Studenter har lite penger. **Godt at nyheter ikke koster noe.**

Oppdatert hverdag på www.utopia.no

Utopia

SENTRALE: Espen Dybvik (til venstre) og Vegard Stokland får mange viktige saker å ta stilling til utover høsten og våren. Spesielt Ryssdal-utvalgets innstilling knyttes det stor spenning til. Dersom gratisprinsippet rokket ved varsler de to en kraftig mobilisering en samlet studentorganisasjon. Foto EIRIK LINAKER BERGLUND

– Våre rettigheter er ingen selvfølge

De to ferske lederne av studentdemokratiet i Tromsø får litt av en ilddåp i høst. Utfordringen står i kø.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Espen Dybvik, leder av Studenttinget ved Høgskolen, og Vegard Stokland, leder av Studentstyret ved Universitetet, har mange viktige saker å ta stilling til utover høsten. Kvalitätsreformen skal implanteres blant studenter og ansatte, Statens lånekasse er under omorganisering og Ryssdal-utvalget er ferdige med sitt arbeid. De nærmeste månedene kan derfor medføre store endringer i studentenes hverdag. Dybvik og Stokland har som oppgave å forsvare studentenes rettigheter. Og det kan sakens trenge.

Mot markedskreftene

23. oktober, dagen Utopia gikk i trykken, la Ryssdal-utvalget frem sin innstilling. (Se egen sak.) Utvalget har arbeidet ut fra et mandat om blant annet å utrede den statlige tilknytningsformen til universitet og høyskoler, gratisprinsippet i norsk høyere utdanning og et felles lovverk for alle høyere utdanningsinstitusjoner.

Det har ikke kommet mye informasjon om arbeidet innad i utvalget.

– Det eneste vi har å forholde oss til er mandatet utvalget har fått. Vi stiller oss bak Studentenes landsforbund sentralt: Vi ønsker ikke ei fristilling av institusjonene, vi ønsker ikke at markedskreftene skal

ta over. Det eneste signalet vi har fått fra utvalget er at det kan bli en delt uttalelse, sier Espen Dybvik.

Utvalget fikk forlenget fristen fra 1. september til 23. september. Mange tolket dette som et tegn på at det er interne uenigheter i utvalget, og at en delt innstilling derfor er realistisk.

– Jeg regner med at det er stor politisk uenighet – høyre mot venstre – innad i utvalget, sier Dybvik.

Mange frykter en privatisering av institusjonene.

– Vi er kritiske til tanken om at utdanningsinstitusjonene i verste fall kan gjøres om til aksjeselskaper. Utdanning er et samfunnsansvar som ikke bør overlates til private, mener Dybvik.

Gratisprinsippet soleklart

Høyere utdanning er i dag gratis i Norge. Det er det ikke gitt at det vil fortsette å være i all framtid, og ulike former for avgifter har blitt krevd av studenter ved forskjellige skoler.

– Man ser også at grensene for hva man kan kreve økonomisk av studentene blir trukket ut. Det virker som om det er forandringer i luften, og man prøver å finne ut hva man kan kreve av hver enkelt student i avgifter, mener Stokland.

En samlet studentorganisasjon står bak

prinsippet om gratis høyere utdanning. Så også Norsk studentunion og Studentenes landsforbund i Tromsø.

– Gratisprinsippet er soleklart. Jeg tror uansett ikke en eventuell forandring på det punktet vil skje over natta. Dersom det går mot noe annet enn gratis utdanning, vil det bli en kraftig kamp, proklamerer Dybvik.

– Det vil bli en samlet mobilisering fra studentenes side, legger Stokland til.

Tar rettigheter for gitt

Utover høsten skal det avholdes valg av representanter til Studenttinget og Studentstyret, i tillegg til en hel del utvalg og organer ellers på institusjonene. De to studentlederne mener det nå er viktig at studentene viser at de virkelig bryr seg om sin egen situasjon.

– Jeg vil oppfordre studenter til å ta på seg verv i ulike styre, råd og utvalg. På den måten signaliserer vi at vi virkelig bryr oss. Hvis ikke, kan vi få tilstander som i Danmark, hvor studenter er skviset ut av styre og utvalg. Dersom ingen later til å bry seg, er det lett å si at studentene ikke lenger skal ha innflytelse, mener Dybvik.

– Saker som Ryssdal-utvalget vil kunne mobilisere studenter og øke engasjementet. Mange studenter tar gratisprinsippet og ordninger som lån og stipend for gitt, mener Dybvik.

Selv om store forandringer i studentenes hverdag er i ferd med å skje, har det ikke vært så store demonstrasjoner, som man kanskje kunne forvente.

Må sikre innflytelse

– Det er litt skummelt at det har gått så stille for seg, mener Vegard Stokland.

– Da er det vår oppgave som ledere av studentdemokratiet å finne saker som engasjerer. Der er jo Ryssdal-utvalget en sak som har stort potensial, understreker Dybvik.

Valgdeltakelsen har de siste årene vært veldig lav, noe Stokland og Dybvik ser alvorlig på.

– Studenter sitter med mye mer makt og innflytelse enn det man tror. Vi lar oss ofte overkjøre for lett av professorer og andre, mener Stokland.

– Ved å ikke delta i valget viser man at man har det kjempefint. Jeg vet at det er mange som sitter med sterke meninger om mye i kantinen rundt omkring. Det er viktig at disse tar det med videre oppover i systemet.

– Vi må sikre at studentene fortsatt får innflytelse uansett hvilken tilknytningsform som blir resultatet, sier Dybvik.

Det kan bli nok å gjøre utover høsten for studentdemokratiet i landet.

Delt innstilling fra Ryssdal-utvalget

Et flertall i Ryssdal-utvalget vil gå inn for innføring av skolepenger i høyere utdanning. Løsrivelse fra staten vil også bli anbefalt for departementet.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Like før Utopia gikk i trykken kom beskjeden: Ryssdal-utvalgets innstilling inneholder mange punkter som studenter og ansatte har uttrykt stor bekymring for den siste tiden. Og det gikk som mange ventet; interne uenigheter førte til at utvalget kom med en delt uttalelse.

Flertallet i utvalget, det vil si syv av ti medlemmer, går i grove trekk inn for å skille utdanningsinstitusjonene fra staten og gjøre hver enkelt om til en egen stiftelse eller lignende organ med et eksternt flertall i styrene, som første gang skal oppnevnes av departementet. Mindretallet ønsker å videreføre dagens modell, med staten som eier og verken interne eller eksterne flertallsgrupperinger i styret.

Flertallet går også inn for å overlate hele det faglige og økonomiske ansvaret over på en ansatt rektor. Mindretallet ønsker å bevare dagens ordning med en rektor og en direktør som administrativ leder.

Det kanskje aller viktigste punktet for studenter gjelder om utdanningen skal forbli gratis eller ikke. Også her er utvalget delt i sin uttalelse. Flertallet åpner for en egenbetaling fra studentene, på visse vilkår. Det kan ikke kreves egenbetaling når offentlige myndigheter eller andre har satt som betingelse for sin økonomiske støtte at utdanningen skal være gratis, heller ikke dersom virksomheten er fullfinansiert av

staten. Mindretallet er klar på at det ikke skal være lov å ta egenbetaling fra studenter annet enn ved særlige etter- og videreutdanningstilbud.

– Veldig bekymret

Ulf Christensen, rektor ved HiTø kommenterer utvalgets innstilling kort:

– Jeg har mest sans for mindretallets innstilling, må jeg innrømme.

Jarle Aarbakke, rektor ved UiTø, er ikke fullt så ordknapp:

– Når det gjelder bruddet med gratisprinsippet, så er jeg veldig bekymret, der mener jeg man går i feil retning. Jeg mener at vi til og med bør øke vårt internasjonale engasjement ved å tilby gratis studieplasser til studenter fra fattige land, forteller han.

– Når det gjelder dette med eierskapet, så er jo dette et skritt mot ytterligere frikobling fra staten i forhold til Mjøs-utvalgets innstilling. Det har skjedd en rivende utvikling som gir hvert oss mer ansvar, men jeg kan ikke se hvor mye frihet vi egentlig trenger uten mer penger.

– Blir bråk!

Heller ikke lederne av studentdemokratiet i Tromsø er overbegeistret over utvalgets innstilling. Men overrasket er de ikke.

– Det er mange av de samme folkene som satt i utvalget for omstillinger i helsevesenet, så dette kommer ikke akkurat som noen bombe. Men vi må huske at dette skal

opp i Stortinget først, påpeker leder av Studenttinget, Espen Dybvik.

Vegard Stokland i Studentstyret er ikke nådig.

– Dersom dette stemmer, så blir det bråk! Da får vi plutselig aktivisert studentene. Dersom dette blir resultatet, blir det fokus på fagene hvor det er penger å tjene, og man mister de smalere fagene.

Han varsler samtidig en stormobilisering med lobbyvirksomhet og kontakt med ulike sentrale aktører, som han kaller det.

– NSU og StL vil samarbeide og mobilisere ca. 160.000 studenter totalt. Dette kan fort bli veldig alvorlig, varsler Stokland.

NSU frykter for studentdemokratiet

Norsk studentunion sentralt peker på flere viktige punkter som vil ramme studentenes hverdag direkte, dersom utvalgets innstilling går gjennom Stortinget.

Leder Trond Enger mener innstillingen ikke er tydelig nok når det gjelder gratisprinsippet.

– Flertallet bare stadfester at skolene skal få lov til å ta betalt for studieplassene, mens mindretallet mener at bare private skoler skal kunne ta betaling. Men det sies ingenting om papirpenger, og vi kan ikke se forskjellen på det. NSU mener at verken mindretallet eller flertallet greier å være klare nok på hva de mener.

Enger fremhever også at flertallet går inn for at studentene bare skal ha én represen-

tant (pluss en uten stemmerett) i styrene ved universitetene og høyskolene, mot to i dag. Regelen i dag sier at studentene skal ha 2 representanter eller 20 prosent av styret.

– Utvalget mener dette legger for store føringer på størrelsen til styrene. De blir rett og slett for store.

– I tillegg ser det ut til at institusjonene ikke lenger blir forpliktet til å finansiere studentdemokratiet. Det heter likevel at man skal forsøke å opprettholde nivået fra i dag. På sikt kan dette være med på å utvanne studentdemokratiet. Vi ser på det som en uthuling av studentmedvirkningen. Her går Norge i motsatt retning av resten av verden, hvor studentene får større påvirkningskraft. Vi mener at universitetene blir bedre av at studentene er fullverdige partnere.

Når det gjelder tilknytningsformen til institusjonene, så har ikke NSU tatt stilling til det spørsmålet.

– Vi vil ta dette opp, men vil vente og se nøye på utkastet først. Vi skal også huske på at dette er et utvalg som har utredet dette. Innstillingen blir registrert og tatt i betraktning. Det er ikke sikkert at alt som legges fram går gjennom Stortinget. Men når det gjelder særlovselskaper, så skal vi huske at studentsamskipnaden er særlovselskap. Det er det ingen som synes er ille.

Les mer på Utopias nettsider, utopia.no!

Vil arrangere Landstinget

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

NSU Tromsø har søkt om å få arrangere Landstinget til Norsk studentunion for 2004. Det vil i så fall bli første gang arrangementet holdes utenfor østlandsområdet.

– Vi ønsker å profilere Tromsø i forhold til studenter, aktiviteten i NSU og Universitetet generelt, forteller studentstyreleder Vegard Stokland.

– Et mål er også å vise at ting kan gjøres også her i Nord-Norge.

Stokland har fått full støtte til søknaden fra ledelsen ved Universitetet og Studentsamskipnaden.

– Budsjettet på et slikt arrangement vil ligge på ca. 400.000 kroner. Vi vil søke universitetet om midler, og Samskipnaden lover gode priser på lunsj og kaffe, forteller Stokland.

Kjær avis – ett navn

Her får du vite bakgrunnen for navnet Utopia – og uttalen.

Tekst EIRIK LINAKER BERGLUND

Vi får stadig spørsmål om hvorfor Utopia heter nettopp Utopia. Det er i grunnen et godt spørsmål, for når alt kommer til alt, så er det vel ingen som vet den eksakte grunnen til nettopp dette. Mange teorier verserer, og vi har vår fulle hyre med å demtere de verste forslagene. Dagens redaksjon har tatt et aldri så lite stup i arkivet og funnet en liten artikkel om nettopp dette.

Avisa har hatt det nåværende navnet siden februar 1983. Før dette het avisa bare Studentavisa i Tromsø. Den ble lenge gitt ut av de regjerende studentpolitiske makthaverne, noe som ga den et ikke helt upolitisk preg i mange år. Overskrifter som "Røyst progressiv front!" var det ikke uvanlig at dukket opp i det nokså røde klimaet som rådet.

Så: navnet.

I Utopia nummer 1/1985 ble det lansert en del teorier om bakgrunnen for navnet, som tar utgangspunkt i en del forskjellige ord:

Utopi – fordi vi på det "røde" universitetet har visjonene i orden

Tro – apropos motivasjon i pedagogikken

Utro pia – apropos studentenes promiskjøse liv

Utrop – vi sier fra der andre går til streik

U-tropisk – Tromsø ligger ikke i den tropiske sone

Utror – apropos tradisjoner – universitetet for en landsdel med historie

Enkelte hevder for øvrig også at første del av navnet kan føres tilbake til forbokstavene i Universitetet i Tromsø.

Når det gjelder uttalen av navnet, så er det hakket viktigere. Det uttales med trykk på *nest siste* stavelse. Og *ikke* på andre stavelse.

Studentstyret NSU-Tromsø

**Valg til nytt Studentstyre
Frist for innlevering av listeforslag**

I uke 44 avvikles urnevalg til nytt Studentstyre ved Universitetet i Tromsø. Studentstyret er det øverste valgte studentorgan ved UiTø. Studentstyret består av til sammen 25 representanter hvorav 11 av disse velges fra politiske lister gjennom urnevalg.

Alle registrerte studenter ved UiTø kan stille til valg til Studentstyret, det er noen formelle krav som stilles for at valglisten skal kunne godkjennes. Valglisten må inneholde minst så mange navn som det skal velges representanter. Dvs. at en liste må inneholde minst 11 navn for at den skal kunne godkjennes. Videre må listen ha en tittel samt oppgi en kontaktperson som underskriver listen.

Listeforslag sendes eller leveres på Studentstyrekontoret, Hovedgården.

Innleveringsfrist: 3.oktober 2003

Fattigdommen er unødvendig, den kan avskaffes. Blir den det? spør Jon Børge Hansen i ukens kronikk.

Kan fattigdommen fjernes?

Kronikk JON BØRGE HANSEN, FN-sambandets Nord-Norgeavdeling.

Utenriksminister Petersen har vært på besøk hos Sharon, og har fått kjeft for det. Berettiget kjeft, fra norske medier, fra forskere, fra politikere. Petersen tok seg ikke tid til å besøke palestinerne.

Det er ikke mange kilometrene å kjøre fra Tel Aviv til Gaza eller fra Jerusalem til Ramallah.

Men hadde Petersen tatt turen inn i de okkuperte palestinske områdene, kunne det israelske vertskapet blitt fornærmet. Det tok ikke den norske utenriksministeren sjansen på. En annen gang, sier Petersen, skal han besøke den annen part.

Skaper økt fattigdom

Da bør han ta seg tid til å sette seg inn i, ikke bare den militære og politiske situasjonen, men også de humanitære forholdene i de palestinske ghettoene. Han kan få hjelp til det fra FNs organisasjon på stedet, UNWRA. De kan rapportere om en galoperende fattigdomsutvikling. Økonomien har brutt nesten totalt sammen, 80 prosent er arbeidsløse, og matmangelen er akutt.

1,6 millioner mennesker er helt avhengige av matpakker UNWRA og Verdens Matvareprogram deler ut. I Gaza er under- og feilernæring blant barn nå på nivå med tilstanden i Kongo og Zimbabwe. I sommer gikk FN-organisasjonen ut med en appell om å bidra til å skaffe 103 millioner dollar til mat, sko, klær og husly for de aller verst rammete familiene. Uten disse pengene ville hjelpearbeidet stoppe opp.

Årsaken til denne voksende fattigdommen er så opplagt, så tydelig at den kan ikke forklares bort. Den israelske okkupasjonen er både en militær og en økonomisk krigføring mot den palestinske befolkninga. Det er en del av den israelske statens politikk å skape fattigdom i disse områdene.

Gjelder ikke bare Gaza

Når vi her i Tromsø nå skal ta fatt på det

store arrangementet som går under navnet Verden i Tromsø – Tromsø i verden" bør disse palestinske erfaringene vekke ettertanke. I denne internasjonale uka, som strekker seg fra 27. september til 4. oktober, skal fattigdomsbekjempelse stå i fokus. Utgangspunktet er innsikten i at fattigdommen milliarder av mennesker lever med i dag er unødvendig. Den kan avskaffes. Som motto for denne uka har utenriksdepartementet, sammen med FN-sambandet, satt: Verden er rik – fjern fattigdommen!

Ja, den globale elendigheta er menneskeskapt. Fattigdommen skyldes ikke naturlover. Tørke i Midtvesten eller flom i Nederland kan skape problemer, men fører aldri til sultkatastrofer og epidemier og massedød. Det er ikke klimatiske, men samfunnsmessige forhold som gjør befolkninga i Etiopia eller Bangladesh så mye mer sårbar når naturen slår seg vrang.

Dette vet vi jo. Slik vi vet at det var ikke potetpesten som tok livet av en million irlendere i årene 1845-47, det var ikke virusangrep på avlingene som tvang millioner av irske landarbeidere til å flykte fra sultedøden og bli innvandrere i USA på 1800-tallet. Det var den engelske kolonialismen. Det var samfunnsstrukturen: nesten all jord var i hendene på et fåtall engelske og irsk-protestantiske godseiere. Resten av folket levde på marginer, på kanten av et stup. Det var ikke mangel på dyrkbar jord, ikke mangel på hender som ville arbeide, ikke en gang mangel på mat – men okkupasjon og hard, naken klasseundertrykking som tok fra folk jorda, maten, verdigheten.

Framskritt?

Fattigdommen er unødvendig, den kan avskaffes. Blir den det? På skrivebordet mitt ligger det stabler av statistikk. I hyllene står de tjukke rapportene fra FN-systemet, fra Verdensbanken, fra ILO. Der står de store årlige Human Development Reports fra UNDP om fattigdom, velferd og menneskelig utvikling. Og der står de kritiske vurderingene til forskere som gransker metodene, grunnlagsmaterialet, konklusjonene i disse

rapportene. Her er det stoff nok til å kunne hevde med tyngde: ja, det finnes framskritt, på enkelte områder, i enkelte land, i enkelte år. Men: nei, fattigdommen er ikke i ferd med å bli utryddet. Den gjenskapes kontinuerlig, i masseomfang. Et tiår med framgang i deler av Asia, så rett inn i ny økonomisk krise i 1997 og massearbeidsløshet og nedgang på de fleste sosiale indikatorene. Noen positive år i Latin-Amerika – nå går det ned igjen. Afrika sliter stort sett som før. Russland nådde bunnen for noen år siden; denne måneden blei meldingen om ny vekst avløst av meldinger om ny rekord i kapitalflukt. Og hos oss? I USA og Storbritannia blir gapet mellom topp og bunn stadig større. Til og med i Norge er i vi begynt å diskutere fattigdom – og arbeidsløshet – igjen.

Hvem tjener på dette?

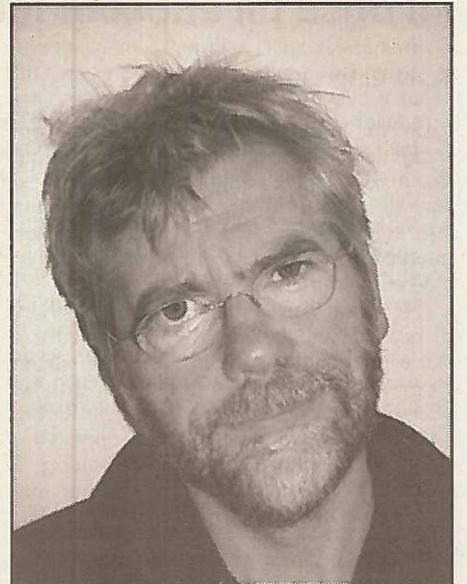
Hvorfor er det slik? Human Development Report for 2003 har FNs Tusenårs mål og fattigdomsbekjempelse som tema. "For å angripe fattigdomsproblemet må man forstå fattigdommens årsaker" står det å lese i innledningskapittelet. Men på de neste 360 sidene er det likevel nokså taust om dette, dokumentet sier overraskende lite om hva som skaper og hva som opprettholder fattigdommen. Sist fattigdom var tema, i rapporten fra 1997, var det en helt annen vilje til å se på maktforhold, på undertrykking, på klasser. Årets rapport har som premiss at vi alle egentlig har felles interesser, å avskaffe fattigdommen på kloden er nærmest redusert til en serie tekniske spørsmål.

Men så enkelt er det ikke. Ikke i Gaza, ikke på Vestbredden, ikke i Brasil eller Egypt eller i the Bronx. Skal vi komme videre, må vi ikke bare studere fattigdommen, vi må våge å stille spørsmålet: hvem tjener på denne tilstanden?

Jo - vi kan!

Den internasjonale uka har altså som motto *Verden er rik – fjern fattigdommen!*

Nordahl Grieg formulerte det slik, i 1936:

BEKJEMPE FATTIGDOM: Jon Børge Hansen setter søkelys på fattigdommen i verden. Foto FN-SAMBANDET

Edelt er mennesket,
jorden er rik!
finnes her nød og sult,
skyldes det svik.

Knus det! I livets navn
skal urett falle.
Solskinn og brød og ånd
eies av alle.

Skrevet i 1936, et av disse årene med massearbeidsløshet, med fascisme på marsj, med kolonikriger i Asia og Afrika og ny verdenskrig i vente. Nordahl Grieg hadde reist, han hadde sett, han hadde rapportert. Han skreiv for å vekke til motstand, han skreiv for å inngi håp. Han var innbitt overbevist om at en annen verden var mulig.

Og i dag? Hvordan klinger strofene? Forunderlig gammelmødige? Eller kanskje påfallende to the point, fortsatt, nå to generasjoner etter?

ISU Executive Board 2003

ISU presents the Executive Board for 2003.

Tekst BORIS MOQUET
Foto ISU

First I would like to apologize in the name of ISU for writing in English in the Norwegian students' newspaper, but as a French student (by the way, my name is Boris Moquet, I'm a public relations officer in ISU), who represents International students in Tromsø. I would like to say that Norwegian is almost incomprehensible for me as well as for the majority of the International students.

Let us first introduce the ISU Executive Board

2003. We represent 10 different countries.

Nina Rojina; president of the ISU

"My name is Nina. I came from Russia, Siberia (yes, people actually live there!). I'm doing an MPhil in English Linguistics. This is my second year here and I think that I'm lucky that I can study here and that I have such a great opportunity to contribute to the life of the University and to meet so many great people!"

Ramil Aliyev; vice-president

He is doing Master degree in Peace and Conflict

transformation. What can we say about him? Well he came from Azerbaijan and it tells for everything. And he is a great toaster!

Anja Pesch; treasurer

I'm Anja from Germany and studying at this university in my second year. I'm taking hovedfag i pedagogikk. Beside that I'm a tourist guide and so I show tourists this beautiful arctic city. Why I came to Tromsø? Because I like Norway and wanted to experience life far north. So far this has been a really good experience, I really like the place!"

Abdelaziz Berdahem; secretary general
Aziz is doing MPhil in Indigenous Studies
"To be in Tromsø is a kind of rebirth for me".

Paul Johe; web-master

"I am currently a masters student studying Medical Biology at the Biochemistry department in the faculty of Medicine. In October I will be defending my thesis. I hope to continue studying in the field of Bioinformatics here next Spring. Also, I enjoy playing the guitar and rock climbing in my spare time, not to mention working on various web designs here at UiTø.

Thorben; organizing officer

"Hi! My name is Thorben. I'm 25 and I come from Hamburg/Germany. I came here, to Tromsø 2 years ago and visited my friend. Well, what can I say? It was in the beginning of August and it didn't stop raining. It was freezing cold. That was not what I expected from a nice summer-trip to the "Paris of the north". 1 year later I decided to start planning a study-year abroad, and I chose Tromsø, heaven knows why. Now, another year later I can quite say I've made the right decision. I love this place!"

Polya Vitkova; organizing officer

"I came last year for my Masters' in English linguistics. I have been in Tromsø for one year, and

to be honest I did not expect that Tromsø will be that international. I decided that probably I can use my chance to be part of the ISU organisation and help for organising and improving the social life of international students as much as I can."

Muriuki Petet Ndichu; organizing officer

Studies: Master in Peace and Conflict transformation

"Tromsø is such natural yet a modern centre in the North. Taking my first walk in nature brought about this feeling of freshness and peacefulness. At one point I felt like I was stepping on a ground that has never been stepped on. Later I realised that space and distance are an important factor in daily interactions."

Malla Kukkonen; organizing officer

"My name is Malla, I came from Rovaniemi, Finland (the city of Santa Claus and his elf). Why did I come to Tromsø? I wanted to get to know our "fishy" and mountainous neighbouring country as well as experience the north from a different point of view."

In conclusion we want to say that you are welcome to participate in all our activities, which are very interesting due to the diversity in the cultures. We will do our best to make your life in Tromsø exciting and unforgettable. Join us for different parties, trips and sport activities.

THE BOARD: Here is the ISU board of 2003.

Sports in Kraft. Every Sunday from 15.00 till 17.00
National Forum. The 3rd of October, Medicine Faculty, starts at 13.00
Norwegian + International Students' party. On the 17th of October in Driv.

Check our web-site:
www.student.uit.no/isu/

Nei til endring i tilknytningsform!

Utopia TERJE HÅKSTAD

Ryssdal-utvalget skal bl.a. utrede og komme med forslag vedr. tilknytningsform for høyere utdanning. Dette skjer 23. september. Institusjonenes autonomi og akademiske frihet kan komme i fare hvis utvalget mener at universitetene skal bli foretak eller særlovselskap. De ansatte ved universitetene har så langt samlet inn mer enn 3000 underskrifter mot et slikt evt. vedtak. Jeg mener dette vedrører studentene i største grad også, og legger ved oppropet i sin helhet. Jeg tror studentene kan påvirke studietilbudet bedre slik det fungerer i dag, enn hvis universitetene blir foretak eller særlovsselskap: (<http://www.ntl.no/aktuelt.php?id=947>):

Professorer ved landets universiteter og vitenskapelige høyskoler har initiert et opprop mot endring av universitetenes tilknytningsform som har samlet mer enn 3000 underskrifter fra ansatte i sektoren. Norsk Tjenestemannslag står bak oppropet, og vi oppfordrer våre medlemmer til å slutte seg til. Initiativtakerne vil overrekke underskriftene til Utdannings- og fors-

kningsdepartementet i forbindelse med at Ryssdal-utvalget leverer sin innstilling 23. september.

Oppropstekst:

”VI ØNSKER UAVHENGIGE UNIVERSITETER OG FRI FORSKNING!

VI MOTSETTER OSS UNIVERSITETET SOM FORETAK ELLER SÆRLOVSELSKAP!

Som professorer ved landets universiteter og vitenskapelige høyskoler er vi opptatt av våre institusjoners framtid. Vi har derfor initiert et opprop mot endring av tilknytningsform, og oppfordrer alle ansatte til å støtte dette.

De ansatte ved universiteter og høyskoler har hatt en betydelig innflytelse gjennom sine styrende organer og ledere. Dette har sikret uavhengigheten, forskningsfriheten og det kollegiale demokratiske selvstyret.

Regjeringen kan synes å legge opp til å avskaffe denne uavhengigheten. I løpet av høsten vil et offentlig lovutvalg etter alt å dømme foreslå å omdanne universitetene til statsforetak eller særlovsselskap. Øverste

myndighet vil da være foretaksrådet, dvs. statsråden, som utpeker flertallet av representantene i styret. Dermed vil landets viktigste institusjoner for forskning og høyere utdanning kunne miste sin uavhengighet.

Universitetene er den viktigste arena for fri og uavhengig forskning og er den siste arena for å drive forskning som ikke er styrt av annet enn forskeres kritiske jakt på ny kunnskap. Fri grunnforskning i alle disipliner (som teknologi, medisin, humanistiske fag og samfunnsfag) har vært en viktig del av grunnlaget for samfunnets utvikling.

Forskningsfrihet og autonomi forsvinner

Hvis universitetene blir foretak eller særlovselskap, vil makten over forskning og undervisning ligge hos det regjeringsutpekte styret. Dermed forsvinner institusjonenes forskningsfrihet, og autonomi. Dagens organisering som forvaltningsorgan med utvidete fullmakter gir universitetene den ønskete frihet.

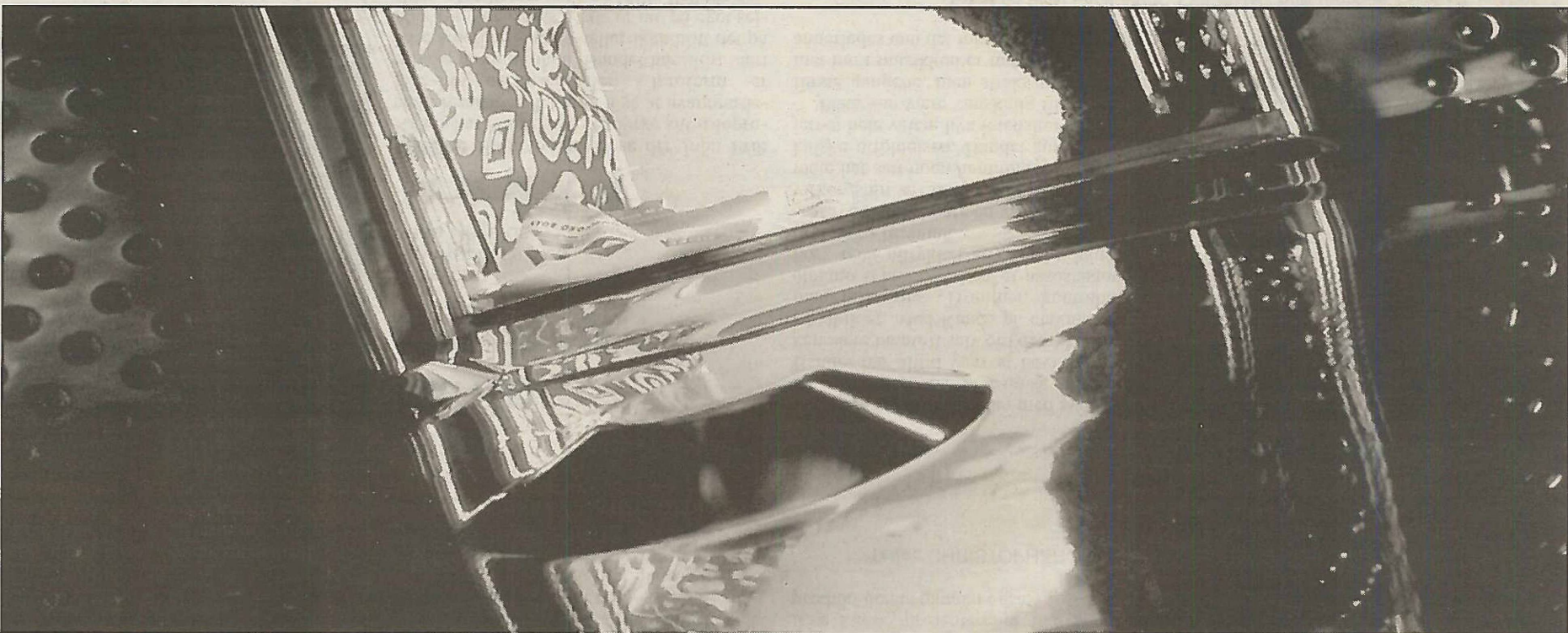
Universitetene er i dag kulturinstitusjoner der det legges vesentlig vekt på fagenes

kulturelle og historiske betydning og deres samfunnsnytte i bred forstand. Det betyr at også små og «ulønnsomme» fag opprettholdes. Det legges avgjørende vekt på kvalitet i forskning og undervisning.

Hvis universitetene blir omdannet til foretak eller særlovselskap, vil kortsiktige og økonomiske hensyn bli langt viktigere enn før. Dette vil kunne få store konsekvenser for studietilbudet ved universitetene, og det vil også kunne føre til at universitetene primært vil utføre ren oppdragsforskning for staten, næringslivet og organisasjonene.

Vi ønsker ikke en slik utvikling. Vi ønsker et universitet der forskning og undervisning fortsatt vurderes etter kvalitet, ikke etter kommersiell suksess. Vi ønsker et universitet som fortsatt er uavhengig av økonomiske og politiske interesser. Vi ønsker et universitet der jakten på ny kunnskap og sannhet fortsatt står i sentrum.

Vi krever derfor at eventuelle planer om å gjøre universitetene til foretak eller særlovselskap legges bort.”

Vaskemaskin til overs? **Synd om du blir nødt til å kaste den.**

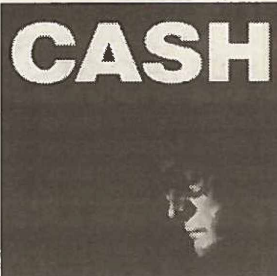
Legg inn din annonse på www.utopia.no/rubrikk/

Utopia

Studenter har tanker og meninger. **Synd om ingen skulle få vite om dem.**

Leserinlegg kan sendes inn til utopia@utopia.no, eller legges inn på Muren på www.utopia.no/muren

Utopia

I SPILLERN:

Johnny Cash American IV: The Man Comes Around Fjorårets beste album, uten nevneverdig konkurranse, ble plutselig mer aktuelt enn noen gang. Femten låter som i hovedsak omtaler kjærligheten og døden, innspilt med en nerve og sjel andre ville selge bestemoren sin for bare å kunne drømme om. Og som, sett i etterpåklokskapens navn, regelrett skriker "takkk for meg, folkens". Et verdig testamente.

KLASSIKER:

Metallica Master Of Puppets I anledning metallens nært forestående død, kombinert med den nært forestående datoen for Cliff Burtons dødsulykke, er selve klassikeren over alle klassikere i sjangeren et naturlig valg. Ved siden av Led Zeppelins "IV" er dette den enkelt viktigste metalutgivelsen noensinne, og i disse tunge tider er det kanskje greit å huske hvor de virkelige heltene faktisk satte skapet for lenge, lenge siden.

Kjedelig comeback

Lene Marlin
Another Day
EMI/Virgin

Det har vært mye snakk om Lene Marlins nye album, både omkring hennes omgang med profesjonell hjelp og manglende omgang med pressen, og ikke minst den (velregisserte?) jippen rundt den såkalt forbudte nedlastning av albumet. Kort sagt, Lene Marlin fra Kroken har fått all den oppmerksomheten hun kan ønske seg foran det nye albumet.

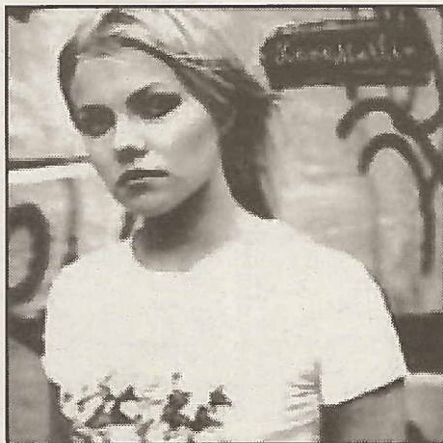
Men er det noe bra? Joda, det er greit nok. Til at det nok er greit for henne å ha fått denne oppmerksomheten på forhånd. Den alene har trolig solgt noen titalls tusen ekstra album her hjemme, til folk som ellers ikke ville ha brydd seg nevneverdig. For dette er først og fremst et ganske kjedelig popalbum, som ikke kommer til å selge så alt for mange eksemplarer på musikken

alene. Og dermed trenger et stort navn og en godt gjennomført PR-kampanje i forkant for å holde.

Fra første gjennomlytting er det relativt klart at dette er et album som skal holdes oppe av singelen "You Weren't There", som også er platens sterkeste låt. Dessverre høres den regelrett ut som en gjeninnspilling av superhiten "Unforgivable Sinner" (fikk du den noensinne ut av hodet?) fra forrige album, og den når heller ikke originalen til anklene. Resten av albumet er langt mer anonymt – låter som tittelsporet og "Sorry" er akkurat fengende nok til å fange interessen noen minutter til, mens en låt som "My Love" – hvor personlig og fin den enn måtte være – rett og slett bare er kjedelig.

Dette kjennetegner også resten av albumet – det er personlig og flink gitarpopmusikk, men spennende er det ikke. Låtene er stort sett ballader skåret over samme oppskrift, og det er tidvis så likt forrige album at det er vanskelig å skille de to fra hverandre. Lene selv virker uengasjert og, til tider, ut som om hele platen kjeder henne. Produksjonen er svært god, men arrangementene blir ofte for flate til at det hjelper låtene å bli bedre.

I sum er det en helt grei plate, som ikke gir deg noe mer enn tre kvarter med enkel og radiovennlig popmusikk. Fansen kom-

mer nok til å elske det, den gjennomsnittlige platekjøper kommer til å ha den i bilen i noen måneder, og neste singel kommer neppe til å være i nærheten av første i oppmerksomhet. Men, Lene Marlin er tilbake, og med det har i alle fall norsk musikkindustri et internasjonalt toppnavn ved siden av Turbonegro å skilte med. Bare synd de ikke kunne presentere et like spennende produkt denne gangen også.

Tekst: CHRISTOPHER O. SØRLIE

Death metal?

Den 27. september er det 17 år siden Metallicas første bassist, Cliff Burton, døde i en bussulykke i Sverige, bare et halvt år etter at han hadde vært med å slippe bandets mesterverk *Master Of Puppets*. Sorgen var stor verden over – en av metalsjangerens aller ypperste var gått bort, på høyden av sin karriere. Hvordan ville sjangeren generelt og Metallica spesielt utvikle seg fra dette?

Resten av historien kjenner vi. Metallica gikk etter *...And Justice For All* den rake veien inn i FM-rock-land, et stempel de selv med sin såkalte retur til røttene på *St. Anger* sliter med å bli kvitt. Sjangeren, på sin side, er mindre stabil.

Året 1991 er et nøkkelår. Da innså en mann ved navn David Geffen potensialet i undergrunnen, og signerte et band som het Nirvana. Samtidig spylte han millioner av produsentkroner inn i et prosjekt som het *Use Your Illusion* av et band som het Guns N' Roses, og innen årets utgang var alternativt effektivt omgjort til kommers. Resultatet lot ikke vente på seg – påfølgende år steg band som Rage Against The Machine og Stone Temple Pilots opp fra ingensteds, og under Nirvanas effektive ledelse bante de vei før da relativt uinteressante band som Soundgarden og Pearl Jam inn på markedet. Grunge-metal, kalte pressen det, og publikum slukte det råt. Samtidig gikk bildene av Varg Vikernes fra Norge verden rundt, og det å høre på metal var plutselig kult, den nye generasjonens foreldreopprør.

Det kan vel i det vide og det brede diskuteres hvorvidt grunge egentlig er metal. Jeg personlig syntes ikke det. Det grungen derimot gjorde, var å åpne veien for tre band som het Marilyn Manson, Korn og Deftones. Med dem kom ikke bare et vell av gode plater, men også et regelrett enormt antall spin-off-band som skulle ha sin del av kaka. Og det solgte. Plateselskapene i USA skrev kontrakter så blekket sprutet, bandene ble flere og penere for hver dag som gikk – og musikken ble stadig dårligere.

Året 2003 har hittil vært et absolutt lavmål. Både Deftones og Marilyn Manson har levert skuffende uinteressante album, Metallicas comeback var ikke bare slapt og labert, men tidvis også direkte kjedelig. Iron Maiden boikottes av Kerrang!, Immortal splitter opp og Dimmu Borgir klarer å vikle seg ytterligere lenger ned langs kommers-snurrebassen, sammen med Linkin Park, som selger millioner av album. Det kommer Limp Bizkit, som slapp album på mandag, også til å ha gjort innen årets utgang.

Sjangeren metal, slik den oppstod, er i ferd med å dø, tolv år etter David Geffen. Den har degenerert ned til en ny form for popmusikk, og band som prøver å beholde integriteten selger ikke nok til å beholde platekontrakten. Dermed blir de gode utgivelsene færre og lengre i mellom, og i mellomtiden dør sjangeren. Jeg tror kanskje Cliff Burton skal være glad han slapp å oppleve det.

Tekst: CHRISTOPHER O. SØRLIE

Fantom-sjagastisk!

Cloroform
Hey You Let's Kiss
Kaaa Records

plate Etter to års pause der John Erik Kaada har fått tid til å rendyrke sitt soloprojekt Kaada, er det godt å se at avantgarde-jazz-støy-rockensemblet Cloroform er tilbake med ny plate. Bandet har aldri vært lette å definere og er heller ikke blitt det på *Hey You Let's Kiss*. Plata er ute på eget selskap, men kommer ut på Mike Pattons selskap Ipecac sommeren 2004. Musikken er

sær, men svært fengende, med svinkule riff og et driv som kan gi kronisk avhengighet. Bandet har alltid vært et bevis på at rock kan være beintøft selv om det ikke fins gitar i lydbildet. Med Kaada på clavinet trenger man ikke gitar. Trommer, kontrabass og elpiano (clavinet), kan gi assosiasjoner til jazz, men uttrykket er rock og kanskje til tider også litt punk.

Live skal de være en vill affære, men det virker som at studiosituasjonen på ingen måte har satt noen hemninger på den musikalske utfoldelsen. Bandet sprudler og gir jernet hele veien, hva intensitet angår.

Plata kan være vanskelig tilgjengelig de første gangene, men straks man har kommet inn i musikken er man solgt. Garantert annerledes enn det meste du får høre i år.

Tekst: GLENN FAGERVIK

De gamle er eldst

Iron Maiden
Dance Of Death
EMI

plate Iron Maiden er antageligvis verdens proffeste band. Bruce Dickinson er ultraproff. Steve Harris er ultraproff. De er i det hele tatt så kompakte at det er umulig å kalle dem noe annet enn nettopp proffe. Noe de til fulle også beviser med sitt nyeste album *Dance Of Death*.

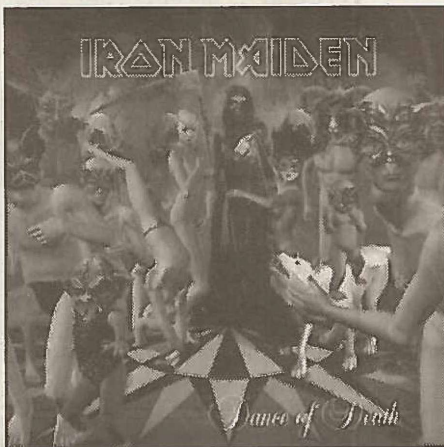
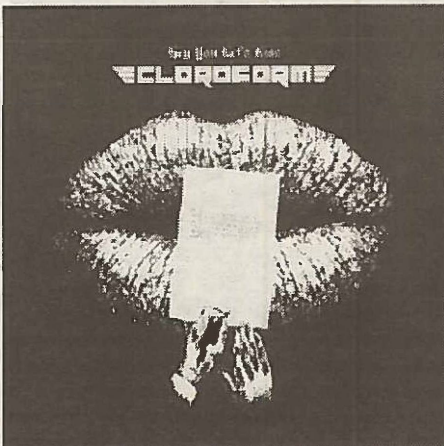
Steve Harris, bandets nestor og hovedlåtskriver, innså for lenge siden at kruttet ikke bare er oppfunnet og avfyrt, men også begynner å bli tørt. Vi så det tydelig på Maidens forrige album *Brave New World*, som

rett og slett var lyden av et band som heller bensin på et bål de tente tjue år tidligere. *Dance Of Death* følger opp denne tråden, og det er nettopp dette som gjør Maiden så utrolig proffe.

Åpningslåta og singelen *Wildest Dreams* er riktignok en av deres svakeste på mange, mange år, men den gjør likevel nytten. Forventningene skruses nær helt av, og når da resten av plata (som i hovedsak høres ut som superklassikeren *The Clansman* gjenfødt som konseptalbum – lykke!) plutselig hamrer løs på deg, kan du ikke annet enn å bli blåst tilbake. Det er absolutt ikke noe krutt her, men nok bensin til å sette fyr på musikkanelaget ditt den timen det varer.

Og det er omtrent det vi forventer av Iron Maiden anno 2003. Tung, men melodisk heavy vi kan synge med til, og hoppe opp og ned til. Og det er det vi får. AC/DC har en del de kan hente her på sine gamle dager.

Tekst: CHRISTOPHER O. SØRLIE

REST IN PEACE

Da kjempen falt

"Cash er død." Jeg var allerede klar over det da en god venn sendte meg disse ordene, men det sved likevel. Jeg hadde mottatt nyheten noen timer tidligere, til stor sorg og tunge timer. Det var liksom ikke sant – Johnny Cash skulle ikke dø ennå? Han skulle lage "American V", hedre kona og igjen vise hva som bodde i ham. Dessverre ville sykdommen det annerledes. Han hadde jobbet til det siste, og selv ikke diabetesen klarte å knekke ham – det måtte komplikasjoner til. Cash var en hard mann.

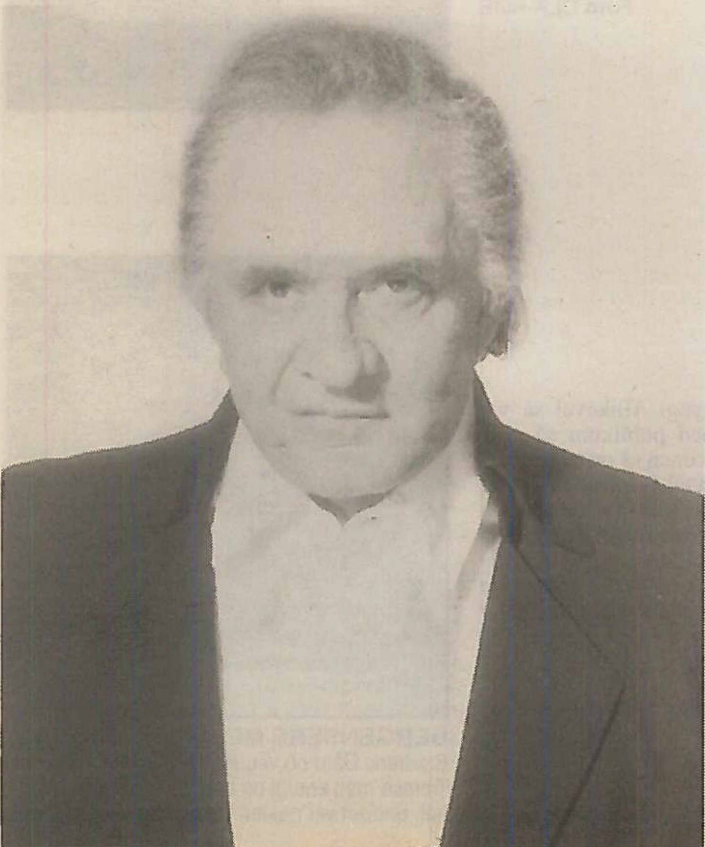
En gammel historie forteller om den gangen han satte fyr på en nasjonalpark i California. Han hadde, sammen med sin trofaste husvogn, kjørt natt og dag etter en konsert. Plutselig sier det stopp, og husvognen tar fyr. Full og i ruvende narkotikarus gjør Johnny Cash det en hver oppegående amerikaner ville gjort – han løper til nærmeste vann og setter seg til å fiske. Når skogvektene med tid og stunder finner ham og spør ham om det er han som har startet brannen, svarer han rolig: "My wagon did."

Det hører med til historien at en stamme på trettifem utryddnings-truede kondorer ble redusert til ni i brannen. Og det er også disse små detaljene som gjorde Johnny Cash så stor. Han var en broket mann på kant med loven, men han satt aldri i fengsel. Han smuglet narkotika fra Mexico i gitarkassen sin, han sang om å sitte i fengsel og om damer.

Han var rett og slett en av gutta. Gjennom hele konserten i Folsom Prison hører du det – han er ikke på spesielt god fot med vaktene, han er like motvillig hver gang han må be en av de innsatte å melde seg på "the parole office, please". Men publikum, de innsatte, elsker ham.

Akkurat som du og jeg. Og millioner, om ikke milliarder av andre. Cash var en av de virkelig, virkelig store. Han var en Jimi, en Elvis, en Jim Morrison. Men mest av alt var han Johnny Cash, the Man in Black. Som ved en skjebnens forskrudde ironi, var den siste hedersbevisningen han mottok før han gikk bort fra MTV. Hans regelrett hjerteskjærende versjon av Trent Reznors "Hurt" ble hans siste hit noensinne, men også den største på mange, mange år. Og når Cash nå er borte, er den også et passende avslutningsord – "if I could start again, a million miles away, I would keep myself – I would find a way." Sov godt, kompis.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE
Foto SONYMUSIC

Det tynnes ut...

Enda en av rockens storheter har gått bort. Warren Zevon døde av lungekreft 7. september.

Han våknet aldri opp fra middagsluren den første søndagen i september. To uker tidligere ga han ut sitt siste mesterverk *The Wind*. Han fikk diagnosen ett år før han døde, og han visste at sykdommen sannsynligvis ville få et dødelig utfall. Derfor gikk han i studio for å gjøre opp sitt musikalske testamente. Med seg fikk han venner som blant annet Bruce Springsteen, Jackson Browne, Tom Petty, Ry Cooder, Billy Bob Thornton og Emmylou Harris. Resultatet har blitt et svært vakkert og personlig album. En verdig avslutning på en stor karriere.

Han ble 56 år gammel, men ga ut plater i 34 av dem. Han debuterte i 1969 med *Wanted - dead or alive*. I alt ga han ut tretten studioalbum, to livealbum og tre samleplater. Der er det mange eksempler på hvilken enorm låtskriver han var. I tillegg var han med i prosjektbandet Hindu Love Gods som egentlig var R.E.M med Warren Zevon på vokal istedenfor Michael Stipe. De ga ut en glimrende plate i 1990, der de fikk en hit med Prince sin *Raspberry Beret*.

Undertegnede oppdaget Warren Zevon som fjortenåring i 1987, da albumet *Sentimental Hygiene* gjorde et utslettelig inntrykk. Det var med den han fikk sitt gjennombrudd i Norge. Han var alltid bitende ironisk i tekstene sine, og kom ofte med samfunnskritiske tekster. I *Transverse*

City fra 1989 kom han med kraftige angrep på den amerikanske kjøpesenterkulturen, en plastikkultur han hadde lite til overs for.

Han var født av russiske immigranter i 1947, og begynte sin musikerkarriere i backingbandet til The Everly Brothers. Men det var Jacson Browne som ble hans musikalske veileder fra han platedebuterte som 22-åring.

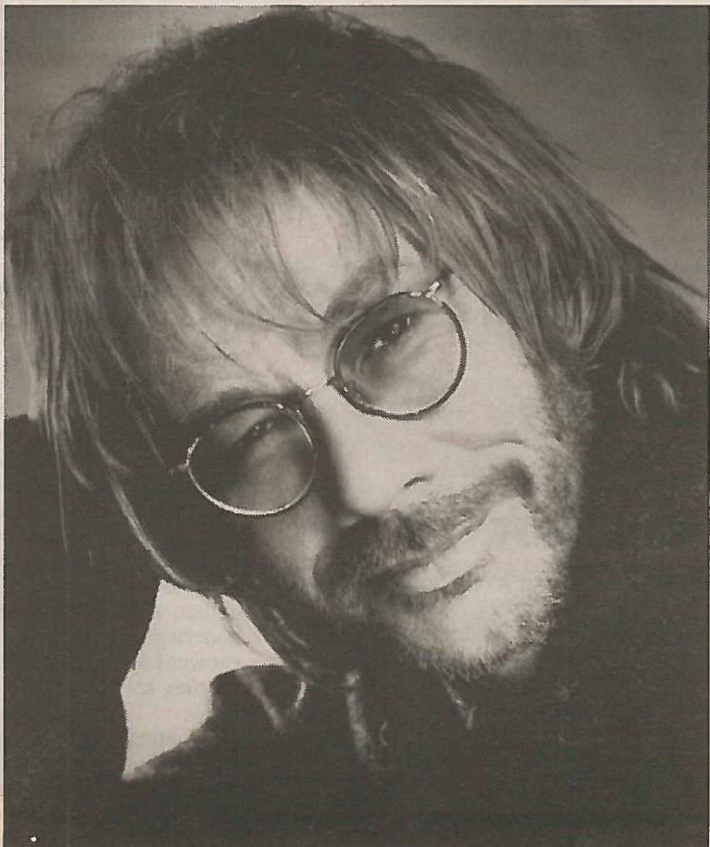
Han skrev låter og tekster med innsida av sjela si, og rørte andre sjeler med dem. Bob Dylan covret låter av Zevon i konsertene sine da han hørte at artistkolleean hans var alvorlig syk. Zevon kvitterte med å spille inn en svært gripende versjon av dødshymnen *Knocking on Heaven's Door*.

En betydelig sanger og låtskriver har sunget sin siste sang: *Keep Me In Your Heart*:

*Sometimes when you're doing simple things around the house,
Maybe you'll think of me and smile,*

*You know I'm tied to you like the buttons on your blouse, Keep me in
your heart for a while.*

Tekst GLENN FAGERVIK
Foto SONYMUSIC

Smoking og B3

The Real Thing
Driv
14. september

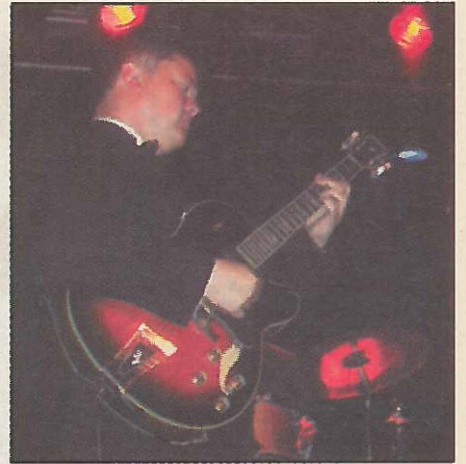
konsert Orgeljazzensemblet The Real Thing fikk æren av å åpne Tromsø Jazzklubbs høstsesong. På grunn av en bilulykke i Takelvdalen, måtte bandet, som hadde spilt på Harstad Rockfestival dagen før, kjøre en stor omvei slik at de kom til Tromsø flere timer forsinket. Så da var det bare etter en kort lydprøve, å hive på seg smokingene og holde konsert. Men gutta gjorde jobben, og de vel 130 fremmøtte

fikk det de kom for: Et band som viste at de behersker mange stilarter innen jazz. Samspillet, kjemien og måten de gjør låtene på er fremragende, og til tross for stor stilmessig variasjon i låtmaterialet har de sin egen sound. De låter som seg selv uansett hva de gjør. Fra bebop til Jimmy Smith, latinamerikanske rytmer og blues til mer funkbasert jazzrock, som på nittitallet ble kalt for acid jazz. Og det er på sitt mest funky det låter best. Personlig synes jeg de burde kjørt mer av det. Men, man skal jo ikke klage. Bandet bestemmer, og slik bør det være.

Palle Wagnberg på hammondorgel (B3) og basspedaler, Sigurd Køhn på sax, Staffan

William-Olsson på gitar og Børre Dalhaug på trommer utgjør en kvartett som i høyeste grad vet hva de holder på med, og det vet publikum å sette pris på. Det er svært sjelden at jeg opplever maken til publikum på en jazzkonsert. Som oftest sitter man andektig og lytter konsentrert og klapper høflig etter improvisasjonspartiene og mellom låtene, men her stod jubelen i taket rimelig ofte. Dog ikke alle i publikum var like lyttende hele veien, så mye småprat, spesielt på balladepregete låter utgjorde et litt forstyrrende element. Men det er for pirk å regne.

Tekst GLENN FAGERVIK

GITARHELT: Staffan William-Olsson og vennene hans i The Real Thing ga publikum det de kom for.
Foto GLENN FAGERVIK

Nesten ferskt

Cato Salsa Experience / supp. Taliban Airways
Blå Rock
10. september

konsert Alle veit at de er på en bra konsert når tregulvet på Blå Rock truer med å gi etter for entusiastiske publikummere. Og slik var det da til en viss grad denne onsdagskvelden også. Cato Salsa er jo et skikkelig partyband, som fikk omtrent samtlige publikummere til å danse på øya-festivalen i sommer, for eksempel. Så det lå an til hurumhei og røre.

Stonerrockerne i Taliban Airways varmet opp med 3-4 låter før de måtte løpe av

gårde til driv. Taliban Airways spiller veldig tøff musikk, sånn der rock med bassgitarreim av kjetting og langt hår. En karnøfler av en opptreden, men la det for sikkerhets skyld være sagt at de har potensial til å nå enda lenger.

Det tok litt tid før Cato Salsa kom seg på scenen, nesten en time etter oppvarmingsbandet. I mellomtiden hadde lokalet fylt seg brukbart opp, og da blir stemningen god også.

Cirka samtidig med at Dimmu Borgir gikk på scenen på Driv, entret kveldens band scenen, og presenterte seg som *Dimmu borgir*. For noen skøyere og lurendreiere. Cato Salsa Experience, unnskyld; *Dimmu borgir*, dro på med masse gamle og noen nye låter, og stemningen økte på etter hvert,

selv om de ikke greide å holde magien oppe hele tiden. For det er slik at noen av låtene bare er sinnsykt fengende, man blir om mulig dratt med i et groovy dragsug, da skjønner du kanskje hva jeg mener, men det må altså oppleves. Noen dødpunkter var det likevel, om man kan kalle det dødpunkter da. *Greit nok* er vel en bedre merkelapp. Til slutt hadde bandet fått nok, og truet med å pakke sammen, noe publikum var obligatorisk uenige i. Ekstranummerne tok selvfølgelig av, og etterlot publikum svette og happy-pappy.

Tekst ANDREAS MYRVOLD
Foto GLENN FAGERVIK

Eder og galle

Hålogaland teater
Skjønnhetsdronninga
av Martin McDonagh
Settes opp til og med 18. oktober

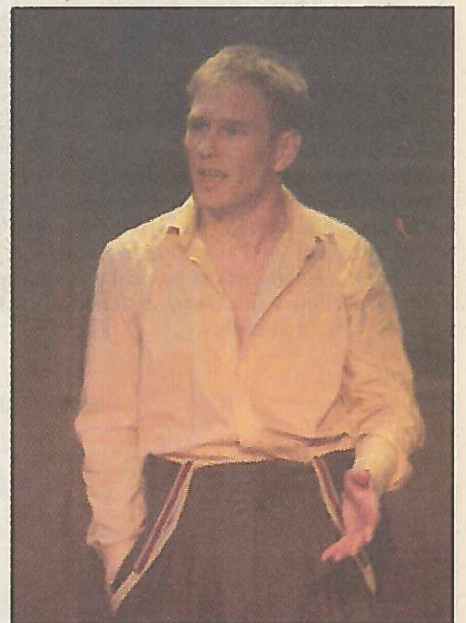
teater Skjønnhetsdronninga av Martin McDonagh er en ny satsning på Hålogaland Teater, en satsning som passer utmerket inn under den nordnorske himmelhvelvingen. De fjerne fjellstrøkene i Irland er kanskje den originale settingen, men det er veldig lett for en nordnorsk tilskuer å kjenne seg igjen i den statiske isolasjonen alle avsondra samfunn virker å ha til felles. Til og med den svarte humoren dette stykket er utstyrt

med, glir lett inn i en hjemlig atmosfære. Det er sannsynligvis derfor den humoristiske delen av stykket var best tatt vare på av HT-ensemblet. De tar humoristiske utfordringer på strak arm. Særlig utmerker Joachim Rafaelsen seg som den klagende, ikke altfor skarpe Ray Dooley. De fleste karakterene drypper av svart galle, som de mer enn villig deler med sine medmennsker. Det som derimot virker som mer problematisk, er å fremstille det tragiske som er underforstått i slik karakteroppbygning. Særlig de to hovedkarakterene, moren Meg spilt av Maryon Eilertsen og datteren Maureen spilt av Guri Johnson, har enda et stykke å gå før de oppnår en dybdetolkning av konflikten som er grunnsteinen i deres forhold. Det er først midt i første akt at de

finner en mer familiær tone, en tone man skulle forvente eksisterte mellom mor og datter uansett, eller kanskje særlig om de hater hverandre. Enkelte ganger virker det hele litt tvungent og begrensende; figurinnlevelsen er tidvis ikke overbevisende i de fortvilende og grusomme aspektene ved stykket.

Selv om dynamikken mellom det komiske og det tragiske ikke er fullkommen, er stykket som helhet en grei teateropplevelse. Dessverre forventet man mer enn som så.

Tekst MAJA SOJTARIC
Foto OLA RØE

Tidenes kondistest!

Ylvis
Kulturhuset
Torsdag 18. september

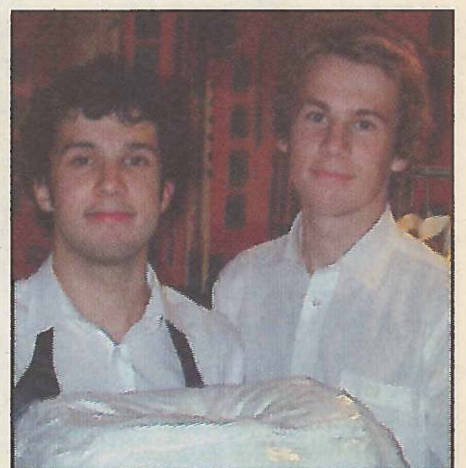
show Torsdag kveld inntok brødrene Ylvisåker kulturhuset i byen, og de sagnomsuste, unge underholderne leverte et glattpolert show i et imponerende tempo! At de to bergensguttene er multitalenter innenfor sang, dans, musikk - ja nesten alt som har med underholdning å gjøre, hersker det ingen tvil om. De synger som om de aldri skulle ha gjort annet, og spiller teater med verdens største selvtillit!

Et av høydepunktene i den 1 time og 20 minutter lange forestillingen var imitasjonen av den stotrende og smånervøse Sondre Lerche. Til publikums hysteriske latter viste Ylvisbrødrene her underholdning av høy klasse! Det var snilt gjort og godt utført, men etter min mening var kanskje humoren, så vel som showet i sin helhet, litt for barnevennlig. Til tider satt undertegnede med en følelse av at dette showet hadde passet bedre for mormor enn for meg selv!

Til tross for at tempoet var høyt, (man kunne nesten spørre seg hvor i all verden guttene hentet energien sin fra), tok aldri showet virkelig helt av. Latteren rakk aldri nye høyder og taket var ikke i

nærheten av å løfte seg. Allikevel så var kommunikasjonen med publikum så god, og prestasjonene på scenen så enestående at det får ikke hjelpe om taket fremdeles sitter på Tromsøs kulturhus. Det var torsdag, og drar man på Ylvis så vet man akkurat hva man får; god underholdning og to sjarmende bergensgutter. Hvis det er dette man er ute etter så er Ylvis et show som man går ut av med en følelse av at man har brukt 340 kroner på akkurat riktig ting!

Tekst PERNILLE DEHLI
Foto ØRJAN VØLLESTAD

BERGENSERE MED BLINKSKUDD: Brødrene Bård og Vegard Ylvisåker inntok Tromsø med energi og bergensk fandenivoldskhet. Showet var nesten verdt inngangspengene.

SVART SOM FAEN: Ingen skal ta fra Dimmu Borgir at de er verdens største metal-band, men de overbeviste ikke på Driv.

Ando did it my freeway

King Midas
Driv
18. september

konsert King Midas sin siste plate *Romeo turn*, har fått en god mottagelse i pressen, og forventningene til denne konserten var da også relativt høye. Men det så ikke ut til at publikum gadd å stille opp, selv om de spilte midt på en vakker torsdagskveld. Musikken har blitt beskrevet som *urban blues*, mens bandet selv velger å kalle det *funky pop*. Fasiten ligger et sted midt i mellom disse begrepene, men bandet lar seg ikke sette helt i noen bås. Uten oppvarmingsband tok det et par låter før konserten løsna skikkelig, men da var det til tider et godt samkjørt band, som viste at de hadde egenskapen å benytte de ressursene de hadde tilgjengelig. Det resulterer i mange originale vrirer i arrangementene, som holder publikum på tå hev hele tiden. Det var

også en svært berikende opplevelse å høre assist-vokalist Tracee Meyns soul-hyling, selv om lyden var littegrann over smertegrensa. At bandet har klaget over å være oversett, er derimot et litt mindre mysterium nå, etter å ha sett dem på scenen. Til tross for gode låter og bra samspill, har Ando et stykke å gå når det gjelder sceneopptreden. Han har kanskje sin egen visjon om hva han ønsker å fremstå som, men når man får en følelse av at hele opplegget blir for pretensjøst og det virker som om de glefser over et litt for stort stykke popstjerne, gir det hele en rar bismak. Det er greit å spille ekstranummer altså, men når Dj'en har fyra opp en skive, lyset er slått på, og folk har begynt å gå hjem, så er showet over, selv om noen etternølere begynner å rope på enda mer. Det blir hjemmeleksa til neste gang. Tusen takk for nå, King Midas.

Tekst ANDREAS MYRVOLD
Foto THOMAS METZ

Mørk messe

Dimmu Borgir
Driv 10. september

konsert Onsdag 10. september lå tåka skremmende tett over Tromsø sentrum. Det største black metal bandet i verden, Dimmu Borgir, var på besøk i byen, og man skulle nesten tro at djevelske krefter hadde overtatt naturens regi i denne anledning. Lojale Dimmufans, de mørkets disipler, hadde valfartet fra fjern og nær i landsdelen for å overvære noe som for dem måtte være årets største begivenhet. Køen nådde helt til bryggekannten utenfor Driv allerede kl 21, og det var et forventningsfullt publikum som hadde funnet veien til studenthuset.

Dimmu Borgir, med Shagrath på vokal i spissen, skulle egentlig entre scenen kl 23, men ble noe forsinket pga at en eller annen smarting klarte å miste et ølglass fylt til randen, utover lydmannens gigantiske kontrollpanel. Det ble etter hvert hvisket og tisset om at konserten kanskje måtte avlyses, og Domkirka stod en liten stund i høyeste beredskap, men etter iherdig jobbing av lydfolkene, kunne endelig en herlig melodios intro strømme ut av høytalene. Jubelbruset stod i taket. Driv ble med ett forvandlet til en satans katedral, og helvete kunne bryte løs. Under første og andre låten, *Lepers Among Us* samt *In Death's Embrace* var

det helt tydelig at publikummet hadde fått en smak av akkurat det de ville ha. Nesten messende gjennom de neste låtene, fortsatte publikummet hyllest av deres store helter. Med låter som *Cataclysm Children* og *Progenies of the Great Apocalypse* viste også Dimmu Borgir at de fortsatt kan lage nydelig musikk. Bassen runget til tider i brygga og hyperaggressive trommeslag samt fantastiske gitarriff fylte lokalet.

Dette til tross, takket nok noen Gud, Satan eller hvem det måtte være for at ørepluggene var blitt oppfunnet. For dette ble høyt - sinnsykt høyt! Men hardbarkede black metal fans ler av øresus. Selv om et gigantisk pentagram prydet bakveggen på scenen, og Dimmu Borgir var kraftig pyntet av hvitmalning og nagler, følte det som om de helt store turneeffektene uteble. Ingen pyro-effekter ble benyttet og små, om ingen mengder lekeblod ble spilt. Gamle låter som *Raabjorn Speiler Draugheimes Skodde* og *Spellbound* skapte kaotiske tilstander, men den helt store erobringen av black metal tronen uteble. Dette var utvilsomt en stor kveld for ihuga Dimmu Borgirfans, som for første gang fikk oppleve deres store idoler opptre i Tromsø. Vi andre klarte nok ikke helt å nå toppen.

Tekst JAN ARNE STOKMO
Foto THOMAS METZ

Ringnesmetall

Dimmu Borgir
Death Cult Armageddon
Nuclear Blast

plate Nå skal jeg være den første til å innrømme at jeg aldri har vært spesielt glad i Dimmu Borgir. De har, i mine øyne, aldri vært annet enn en mindre avansert avert av Cradle Of Filth, og i en sjanger der subsjangerne blomstrer friskere enn ugresset foran UB om sommeren, er slike band rett og slett ikke nødvendige.

Likevel gikk jeg til denne platen med visse forventninger. Med utspill fra mediene som *den viktigste norske metalutgivelsen noensinne* og *dette er bare utrolig bra*, var det visse forventninger inne i bildet. Skuffelsen er dermed, om enn ikke stor, så i alle fall til stede når jeg må konstatere

at de tar feil, hele gjengen. For Dimmu Borgir anno 2003 er ikke engang en Cradle Of Filth-kopist. Det er Sinco Light der Cradle Of Filth er Coca Cola.

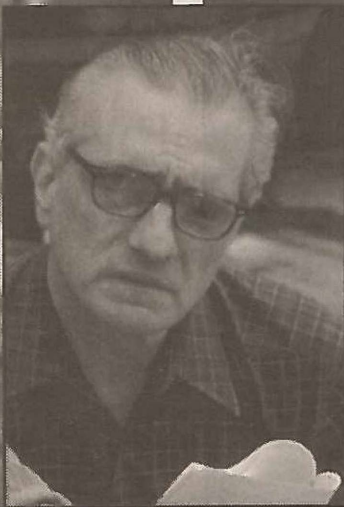
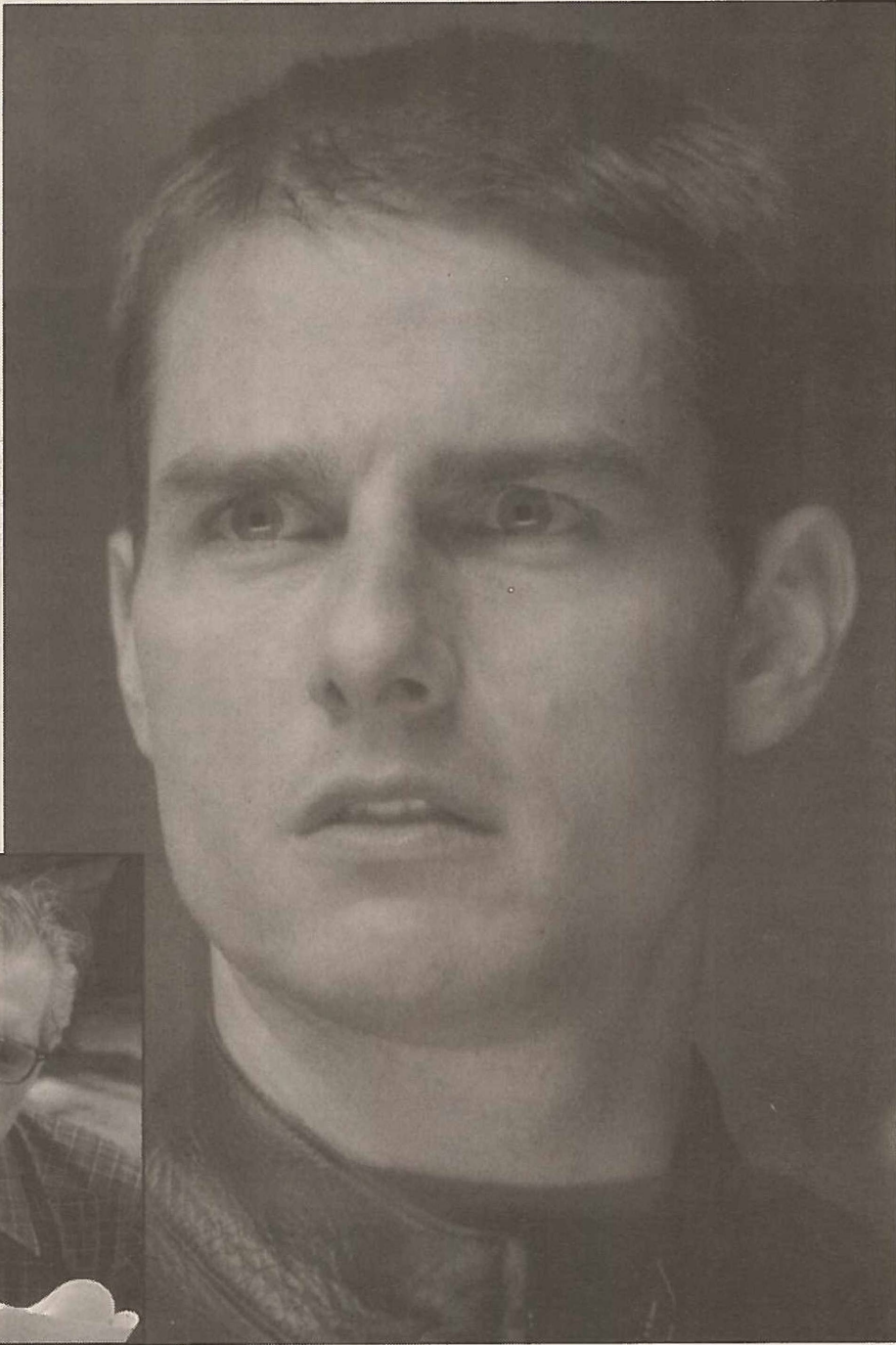
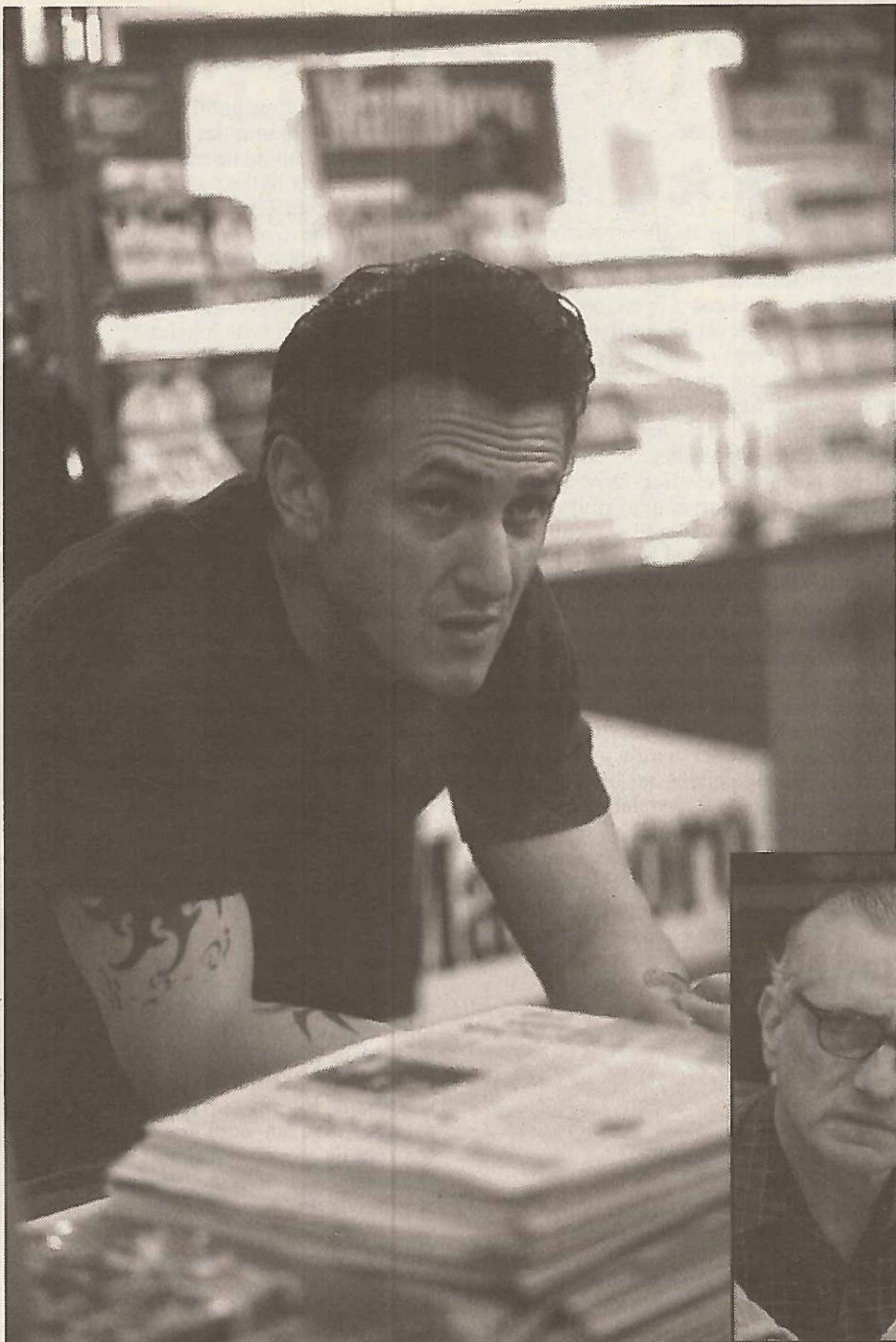
I korte trekk kan man si at dette er Dimmu Borgirs forrige album spilt inn på nytt, men nå også med feiende flotte strykere og dyr produksjon. Og et par norske tekster, for skummelhetens skyld. Visst er gitarene tunge, og tekstene fæle og nifse og grusomme og satanistiske og alt det der. Visst går den doble basstromma fort som juling, og rytmeskiftene er akkurat der de skal være. Men det er jo så jævla kjedelig! Hver låt er en kopi av den forrige, og en versjon av den neste. Og når vi nordmenn er bortskjemt med Emperor, Immortal og Satyricon fra før, holder dette makkverket rett og slett ikke mål.

Kanskje Dimmu Borgir skal vende blikket sitt litt vekk fra VG-lista og heller skrive noen gode låter til neste album. En fanskare som deres er sjeldent dedikert, men serverer de dette her en gang til, vil nok antallet raskt synke drastisk.

Tekst CHRISTOPHER O. SØRLIE

TEIT VOKALIST: King Midas er et glimrende band, men vokalist Andu Woltmann pilte elendig skuespill på Driv.

DEMOKRATIETS HØYBORG?: Sean Penn, Tom Cruise og Martin Scorsese er blant dem som har fått kjenne det konservative USAs vrede etter kritiske uttalelser i media.

Smugling av samfunnskritikk

En retning å bevege seg i kan være, som Scorsese selv ville sagt det, å "smugle" inn budskapet i tilsynelatende uskyldige filmer: I stedet for at filmens handling sirkler rundt konkrete politiske spørsmål, så fungerer historien som en metafor.

Ta for eksempel Steven Spielbergs briljante "Minority Report". Filmen handler om mord som stanses før de har blitt begått. Her kan vi se en parallell til USAs utenrikspolitikk som har som mål å forhindre krigshandlinger på egen jord ved å støtte og utføre krigshandlinger på fremmed jord, som f.eks i Irak. Dette er altså en form for preventiv krigføring. I tillegg er et av filmens sentrale spørsmål hvor langt man kan gå i innskrenkninger av individets frihet for å forhindre fremtidige forbrytelser. Dette spørsmålet er brennaktuelt i USA for tiden, etter at den nye "Patriot Act"-lovgivningen åpnet for at FBI og CIA kan overvåke og avlytte hvem som helst, hvor som helst, av hvilken som helst grunn. Lovendringen ble gjennomført uten skikkelig gjennomgang og debatt i Oktober 2001, mens det amerikanske samfunnet enda var dekket av et teppe av frykt og forvirring. I tillegg har den allerede ubestemmelige termen "terrorist" fått en enda mer omgripende betydning, som i praksis kan inkludere alt fra datahackere til demonstranter og miljøaktivister.

Og skulle du bli mistenkt for terrorisme, mister du alt av rettsikkerhet.

"Terrorist" kan nå i praksis inkludere alt fra datahacker til miljøaktivist"

-Don't Aid these Saddam Lovers

For noen måneder siden gikk Actors Guild of America ut og advarte mot svartelisting av skuespillere etter at de hadde mottatt hundrevis av e-poster som oppfordret til nettopp dette. Skuespillerorganisasjonen henviste i en pressemelding til McCarthy-tidens heksejakt på kommunister og

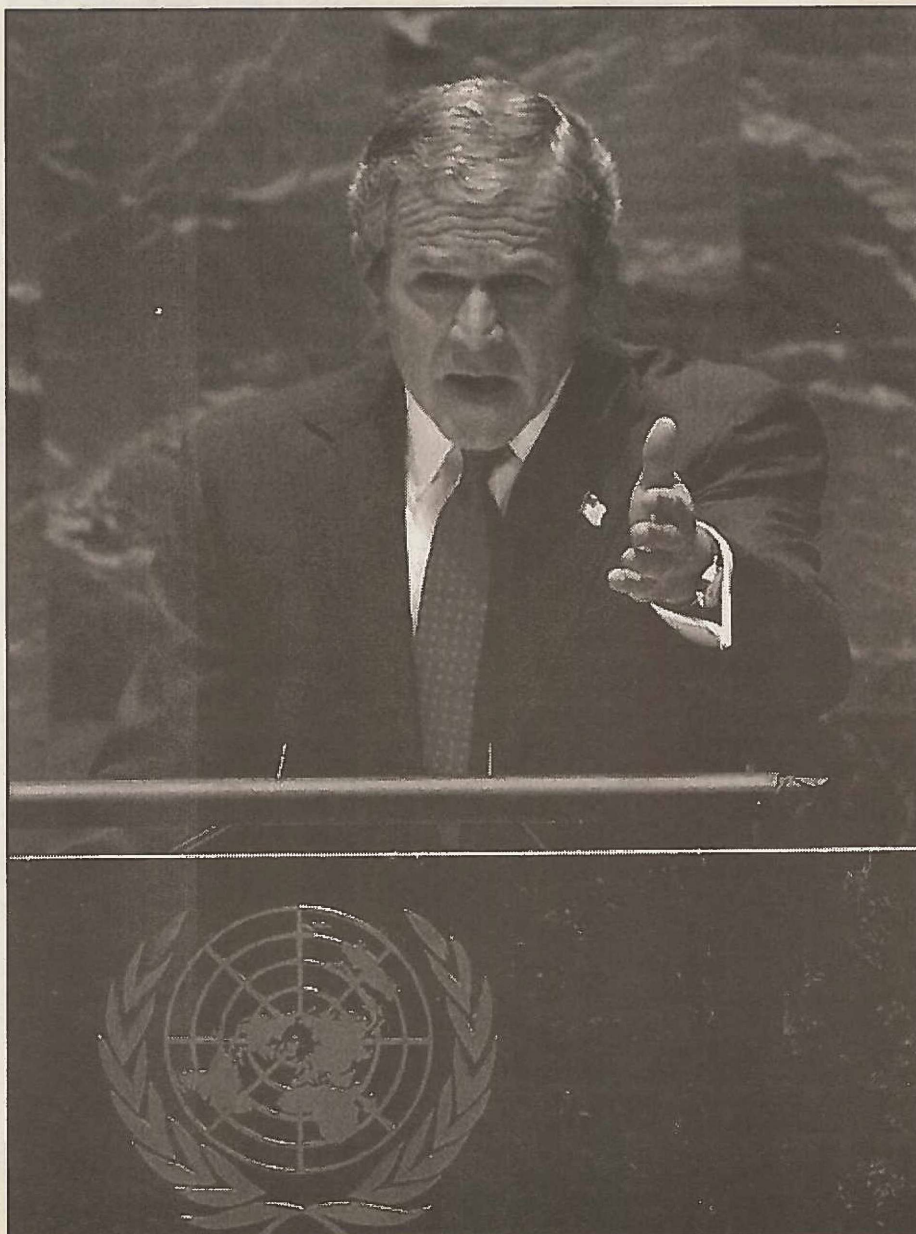
påpekte at noe lignende aldri måtte skje igjen. Dagen etter publiserte The New York Post en artikkel med tittelen "Don't Aid these Saddam Lovers", hvor forfatteren oppfordret til boikott av navngitte kjendiser. Det var rundt samme tid at regissør og skuespiller Sean Penn gikk til søksmål mot en filmprodusent, etter at han ikke fikk en rolle han var blitt lovet. Penn mener han har blitt svartelistet i Hollywood, etter at han først dro på Irak-besøk, for siden å rykke inn en helside i The New York Times hvor han kritiserte Bush-administrasjonen. Hva sier det om kritikernes mulighet til å komme til orde i de amerikanske mediene, hvis Sean Penn er villig til å betale en million kroner for privilegiet? Så er Penn berettiget sine mistanker? Eller er han rett og slett blitt litt paranoid?

Spør Natalie Maines, vokalist og frontfigur i "The Dixie Chicks", om det. Hennes anti-Bush uttalelser tidligere i år provoserte fram en massiv boikott blant radiostasjoner i hele USA. Det varte ikke lenge før Maines gråtende beklaget uttalelsene på Amerikansk prime time TV. Og det til tross for at det har blitt påvist økonomiske bånd mellom radiostasjonenes eierselskap og Bush-familien.

For det presset som legges på den frie meningsutveksling i USA for tiden er nær umulig å stå imot. Til og med Madonna trakk tilbake sin kontroversielle video til "American Life" (hvor George Bush får en håndgranat servert i fanget): Selv tidligere rebeller blir politisk korrekte i dagens USA; også kjent som "The Leaders of the Free World."

Tekst CHRISTIAN GREVSTAD
Foto FILMWEB

Kilder:
www.aclu.org
www.angelfire.com/de/palma/
www.cnn.com
www.fff.com
www.nytimes.com

SENSUR I FRIHETENS LAND: Skremmende få tør kritisere denne mnnen gjennom sin kunst.

Meningstyranni truer kunsten

Overvåkning, sensur og knebling av samfunnskritiske ytringer er daglig kost for filmregissører i stater som Cuba, Iran, Kina og USA.

Det er i dag mange som vil inkludere USA på listen over meningstyrannier. De høypatriotiske kreftene gjør det som kan gjøres for å hindre kritiske røster. I mange kvartal regnes kritikk av regjeringen som ikke-amerikansk. Og de få som kommer til orde, blir utsatt for massivt press, latterliggjøring og omskrivning. Martin Sheen fikk beskjed av TV-produsenter om å tone ned anti-krigsretorikken. Steven Spielberg ble hyllet som retroende pro-Bush patriot, før han selv avviste dette ved å sende ut en egen pressemelding. Og etter uttalelser om at han var bekymret for utviklingen i USA, ble Tom Cruise ettertrykkelig satt på plass på den konservative TV-kanalen Fox: I et nyhetsmagasin, forklarte programleder Bill O'Reilly at "det forventes at amerikanere støtter sin regjering i krigstid.

– Uenighet er umoralsk

Slike uttalelser er ikke uvanlige; redaktøren for det liberale magasinet New Republic, hevdet "at politisk uenighet er umoralsk i krigstid, med mindre man på forhånd proklamerer nasjonal solidaritet". Det er ikke enkelt for en kunstner å formidle sine politiske og samfunnskritiske ideer innenfor en slik kontekst.

"Er det ikke utrolig hvordan den amerikanske pressen lynsjer alle som har en kritisk holdning?"

Regissør Brian De Palma mener man må tenke nøye gjennom hvordan man uttrykker seg hvis man ikke skal risikere å bli utsatt for sanksjoner i dagens USA. "Det er et farlig spørsmål for en amerikaner", sier den radikale regissøren. "Jeg har mange tanker om den politiske situasjonen, men jeg holder dem for meg selv. Er det ikke utrolig hvordan den amerikanske pressen lynsjer alle som har en kritisk holdning? De får dem til å se ut som idioter. Den type politisk klima kan gjøre deg litt redd." En av dem som ble séende ut som en idiot var regissør Martin Scorsese, etter at han under promoteringen av sin siste film, "Gangs of New York", hadde uttalt seg kritisk om amerikansk utenrikspolitikk. På internett dukket det opp artikler hvor regissørens uttalelser hadde blitt dramatisk endret for å latterliggjøre ham. En webside hevdet den berømte regissøren hadde uttalt at vold i virkeligheten ville skape mennesker som "Travis Bickle, hovedpersonen fra mesterverket mitt "Taxi Driver" fra 1976, nå ute på DVD og VHS".

Brian DePalma uttaler videre at han er usikker på hvordan han kan inkorporere politisk materiale i sine fremtidige filmer, men at det er noe han tenker på hele tiden. Det som synes sikkert, er at det ikke kan gjøres på en så opplagt måte som i hans tidligere filmer med politisk ladet tematikk, som "Greetings" (1967), "Forfølgelsesens Fyrverkeri" (1990) og hans mesterverk, vietnamfilmen "De Kalte oss Helter" fra 1989.

En stor liten film

Bázo
Regi: Lars Göran Petterson
Norge 2003

film I *Bázo*, den første samiske spillefilmen siden *Veiviseren* (1987), møter vi den, ved aller første øyekast, enkle Emil, som for alle går under navnet Bázo (tusseladd). Sammen med faren holder de til et sted i Sápmi, på en gård langt fra sivilisasjonen, og lever på mange måter et nokså enkelt liv. Broren Kenneth er en tilsynelatende vellykket kar med penger og suksess. Når han så plutselig dør under mystiske omstendigheter, viser det seg at han etterlater seg en løsunge, syv år gamle Kevin, samt en Mercedes, en gravemaskin, en pent brukt hagle, og ei litt sliten samboer ved navn Susanna, som nå Emil arver.

Etter hvert viser det seg at Kenneth har hatt sine svin på skogen, som Emil nå må slite med. Sammen med Kevin, som han nå

har tatt ansvar for, legger han ut på en eventyrlig reise på kryss og tvers av Nordkalotten for å skaffe til veie det som rettmessig er hans.

Underveis lurert mange farer, alle er ute etter å grafse til seg mest mulig av Emils verdier, men gode hjelpere er det nok av. Æksjn blir det når Emil og Kevin sammen legger sine kløktige hoder i bløt.

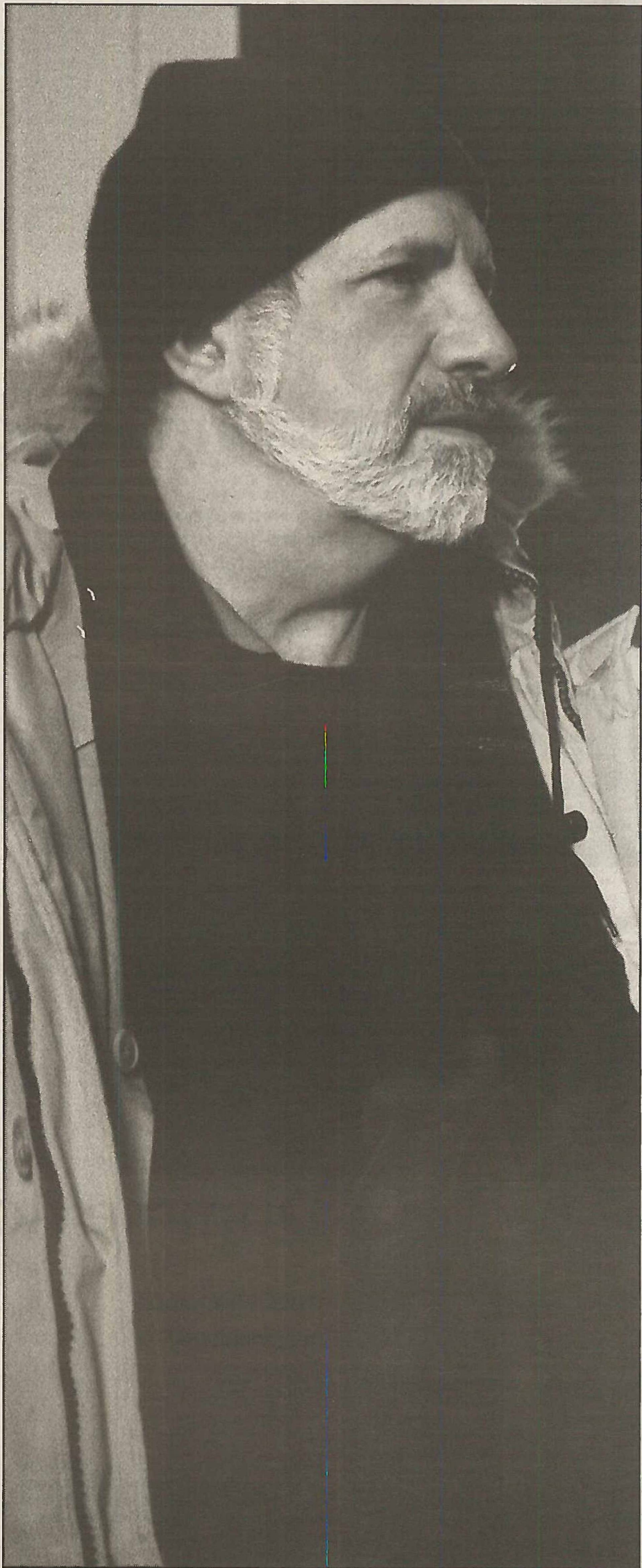
Bázo er en hyllest til det store lille livet, en kjærlighetshistorie blant tapere på flere plan, om mennesker som enkeltvis kanskje ikke har så mye å stille opp med, men som sammen får til det utroligste.

Men mest av alt er det en reise på leting etter verdighet og oppreisning. Det er spesielt denne indre dynamikken, utviklingen i forholdet mellom Emil og Kevin, men også mellom Emil og Susanna, og vår helts kamp mot taperstempelet, som virkelig gjør denne filmen verdt å se.

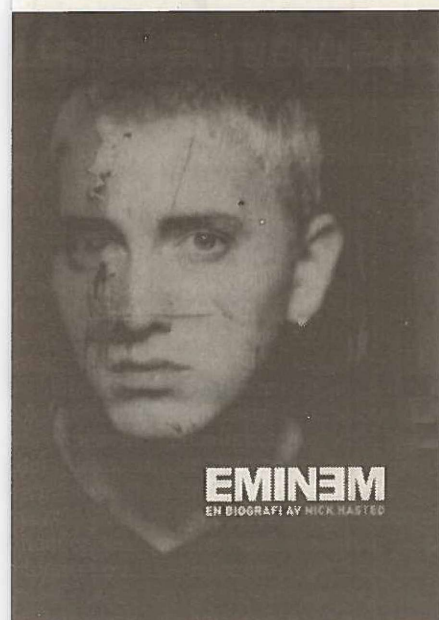
Tekst CAMILLA OLLIS ERIKSEN

FULL PUPP: At samer elsker pupper er bare en av flere avsløringer i *Bázo*, den nye samiske spillefilmen.

TAUSHET ER GULL: Brian De Palma vil ikke svare på spørsmål om den politiske situasjonen i USA: "Det kan by på problemer hvis man vil arbeide i USA igjen", sier regissøren.

Halvveis fengende

Eminems spissfindige utbasuneringer egner seg best på plate.

Nick Hasted
Eminem, en biografi
Cappelen 2003

bok Begivenheten alle har ventet på er litt kjedelig, men *ok*, selv om den ikke markerer noe milepæl for annet enn ukritiske tenåringer og andre Eminem-spyttslikkere. Språket er godt nok, men ellers er den mer eller mindre et tre hundre siders sitat av diverse musikkblader hvor Eminem har uttalt seg, og videre av Eminems egne tekster, som også er forsøkt analysert. Forfatterens utgangspunkt er preget av en nesegrus beundring for sitt idol, som ikke akkurat er gunstig for analysens del. Han forsøker å påvise en historisk referanse tilpasset hvert sjokkerende Eminem-refreng – noe i *stak-*

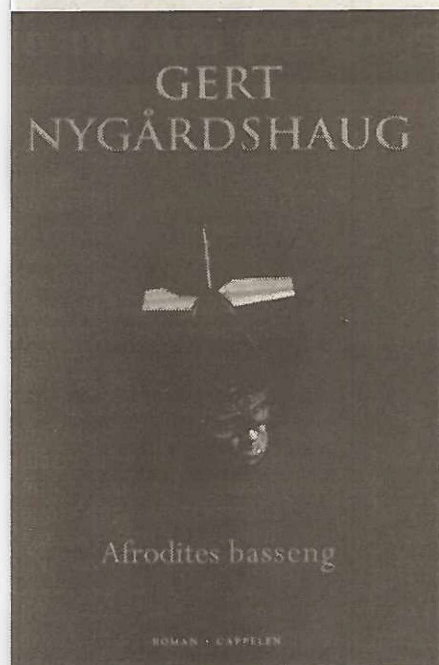
kars Eminem hvis far forlot ham, og nei, da er det jammen ikke rart at han synger om å spise kjærestens spontanaborterte fosterstilen. Forfatteren fokuserer nemlig hardt på de sosiale forholdene rundt Eminem, og forsøker videre å forestille seg hvordan Eminem selv opplevde dette og innlater seg dermed på en rekke tåpelige spekulasjoner på et vanskelig område. Forfatteren er dessuten *svært* lite nøye med å trekke et skille mellom virkelighet og Eminems versjon av virkelighet når han beskriver sitt idols miserable barndom. I og med at forfatteren selv ikke har snakket med noen berørte parter i denne sosiale lapskaus, bør han være særlig forsiktig med å uttale seg om historiske situasjoner, som om han selv var tilstede, og spesielt med tanke på det tynne forarbeidet med boken. Det går frem av innledningen at forfatteren tok en tur til Detroit for å inhalere nedlagt eksos og å besøke diverse skoler. Og så har han lest mange blader.

Med slurvete forarbeid følger det natur-

lig at disposisjonen (eller fraværet av den) mangler struktur. Den forsøker å følge Eminems eget livsløp, men boken ender med å repetere seg selv – hovedsakelig de mest oppskakende hendelsene i Eminems liv: Eminem var komatøs i fire dager/venneløst mobbeoffer/nerd/forlatt av far/ønsket død av mor/frarevet eneste venn (fetter)/i perioder frahindret kontakt med øvrig familie/reddet av hip-hop/tralala... Hans merittliste over traumer er riktignok underholdende, men Dagbladet inneholder mer elendighet på en god dag og det blir meget overflødig. Undertegnede er egentlig motstander av å legge for mye vekt på tekstens opphav i analyse-sammenhenger, og her kan man spørre seg om forfatteren overhodet legger vekt på noe annet.

Men, men... For dem som ikke kan leve uten Eminem – løp og kjøp!

Tekst SIAN CONSTANCE O'HARA

Kvinnen og skogen

En roman som skiller seg ut fra alt annet denne bokhøsten.

Gert Nygårdshaug
Afrodites basseng
Cappelen

bok Siden diktsamlingen *Impulser* fra 1966 har Gert Nygårdshaug skrevet seks diktsamlinger, åtte romaner, åtte krimromaner om detektivhelten Fredric Drum og fem barnebøker. *Afrodites basseng* er hans åttende roman og tjueniende bok totalt.

Som så ofte tidligere trekker han tråder til tidligere bøker i karrieren. Denne gangen dukker det opp fire gamle kjenninger. Gotvin Soleng fra *Prost Gotvins geometri* (1998) har en liten men sentral rolle som forfatter av et større filosofisk verk. Mino fra *Mengele Zoo* (1989) dukker opp en gang og hans nærvær får store konsekvenser for handlingen i romanen. Ellers blir Senhor Yenso fra *Himmelblomstretts muligheter* (1995) og Violon Soleng fra *Dverghesten* (1984) nevnt.

Romanens hovedperson Jonar Snefang, bor med sin sønn Erlan på ei seter langt nord i Østerdalen noen mil nord for Tynset, som har fått navnet Vandal i romanen. Han har trukket seg tilbake fra omverdenen på grunn av streiker og voldelige demonstrasjoner i Norge. I Europa herjer borgerkriger og i resten av verden er det store omveltninger. Et fremtidig skrekksenario med andre ord. Men forskeren og forstmannen Snefang bor i idylliske Rydalen, der han forsker på gallemyggenes betydning for einerbusken.

Men en dag oppdager han at det vokser opp en ny skog. En ukjent art vokser opp overalt der det ikke er vekster fra før. Med plantegiften atraxin beskytter han setra si fra skogen, men overalt ellers der ikke giften er tatt i bruk, vokser skogen opp i byer og raserer bygninger og bruer. Kort sagt alle menneskeskapte installasjoner som ikke er beskyttet av annen vekst.

Jonar Snefang og sønnen Erlan drar med et sjøfly til Gardasjøen i Italia og til klosteret ved byen Riva der doktor Alfons de Aguiard, mannen Snefang har kjøpt plantegiften av, holder hus.

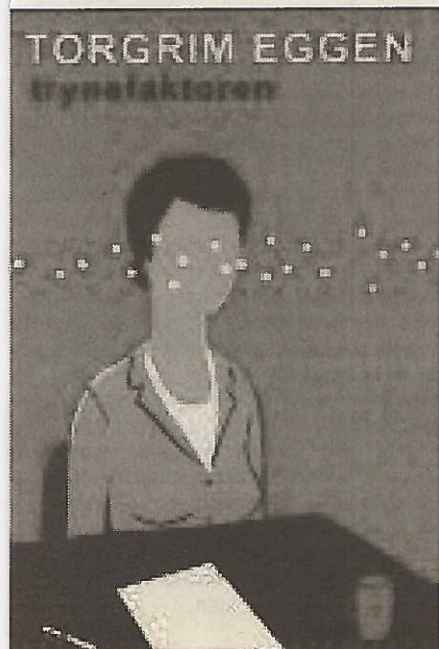
En annen handlingstråd er Snefangs

drøm om ørkenkvinnen Ooni, som flykter fra sin landsby ved Tchad-sjøen i Afrika. Som eneste overlevende (sannsynligvis) drar hun for å slå seg ned i Månefjellene i Nord-Sahara, og Snefangs drømmer handler om hennes ferd dit. Etter hvert får han en forståelse av at hun er virkelig og at hun på en måte oppsøker ham i drømmene hans.

Alt dette blir med ujevne mellomrom avbrutt av sekvenser, der forfatteren kommer med egne betraktninger av romanen, språklige virkemidler, skriveprosessen og sine andre gjøremål; et festlig virkemiddel som munter litt opp i den alvorsmettede handlingen. Det er mange tråder som skal nøstes sammen, og Nygårdshaug gjør det på mesterlig vis.

Det kan være en fordel å ha lest de ovennevnte romaner, spesielt linken til *Mengele Zoo* og *Himmelblomstretts muligheter* er viktig. Dette betyr ikke at man ikke får utbytte av boka uten å ha lest disse. Men har du ikke det, kan kanskje denne boken få deg til å lese disse.

Tekst GLENN FAGERVIK

Dumme nordmenn

Selvkritikk - norsk nasjonalsport

Torgrim Eggen
Trynefaktoren
Cappelen

bok *Trynefaktoren* er en brutal og sarkastisk bok som begraver alle illusjoner man muligens hadde om ideologi i norsk politikk. Torgrim Eggen benytter seg av noenlunde journalistisk stil i denne veldig detaljerte romanen. Han deler opp boka i 45 artikkellignende kapitler spredt over 528 sider. Disse fylles med et omfattende, tidvis uoversiktlig persongalleri. Med andre ord er detaljrikdommen ofte så stor at

boka rett og slett blir uinteressant i enkelte passasjer. Hovedtemaet er maktkampen i det korrupte politiske systemet i Norge. Gjennom hele romanen prøver Eggen å vise hvor unødvendig parlamentarisk politikk er i et land som praktisk talt er så gjennomorganisert at det leder seg selv. I disse post-valg tider er det nærliggende å sympatisere med den politikerforakten som romanen osrer av, men selv for de mest hardnakkede anti-politikere blant oss blir 528 sider litt for mye. Selve håndverket er godt gjennomført og Eggen har full kontroll i fremstillingen av romanens innviklede intriger. Men det skal mer til enn godt håndverk for å skape en betydelig bok. Ja vel, så er norske politikere råte; media suger livskraften ut av de fleste oppegående mennesker, byråkratene er nødvendige

og Janteloven er gjeldende. Dette er godt dokumenterte syn i Norges historie. Jeg tror det ikke finnes et land hvor nådeløs og til tider overivrig selvkritikk belønnes så godt som i Norge. Torgrim Eggen gjør egentlig ikke annet enn å føye seg inn i rekken av de tusen før han. Man kan si at han er like fornyende som det sosialdemokratiet han beskylder for bedagelighet og selvpoptatthet. Trynefaktoren svever ikke akkurat i skyene blant de bedre norske satirikere og samfunnskritikere, men er sannsynligvis fornøydles lesning for de som ikke har lest seg lei på tabloidiserte fabuleringer om dumme nordmenn.

Tekst MAJA SOJTARIC

Cora Sandel

Ordkalotten gir et unikt innblikk i Tromsøs etablerte litterære liv. For de som ennå vandrer i skyggenes dal kan jeg opplyse at Ordkalotten er Tromsøs internasjonale litteraturfestival og avholdes i september hvert år.

I år var Cora Sandel (1880-1974) og hennes forfatterskap i fokus for festivalen. Sandel kom til Tromsø som 13-åring og tilbrakte hele ungdomstiden her, inntil hun dro til Paris for å male. Navnet Cora Sandel er egentlig et pseudonym, men det er fortsatt under det hun er mest kjent. I virkeligheten het hun Sara Fabricius og det var male hun ville. Familielivet satte imidlertid en stopper for det og hun begynte å skrive. Hun debuterte med *Alberte* og *Jakob* i 1926. Mest kjent er hun for *Alberte-triologien* og *Kranes konditori*.

Tilbake i nåtid befinner vi oss i det som tidligere var Folkets hus, nå overtatt av Perspektivet museum. Festivalen åpnes dermed i et av rommene hvor Fabricius-familien bodde i Tromsø. Storsalen er proppfull av det man må anta er litteraturinteresserte mennesker. Her er alt fra studenter til eldre damer, fra forfattere til menige lesere. Det skal etterhvert vise seg at de andre arrangementene ikke helt kan måle seg med åpningen, publikumsmessig.

Henning H. Wærp ønsker velkommen og forteller litt om Sandels betydning for Tromsø. Noen har kanskje fått med seg debatten om Bankgata skal omdøpes til Cora Sandels gate? Striden dreier seg om

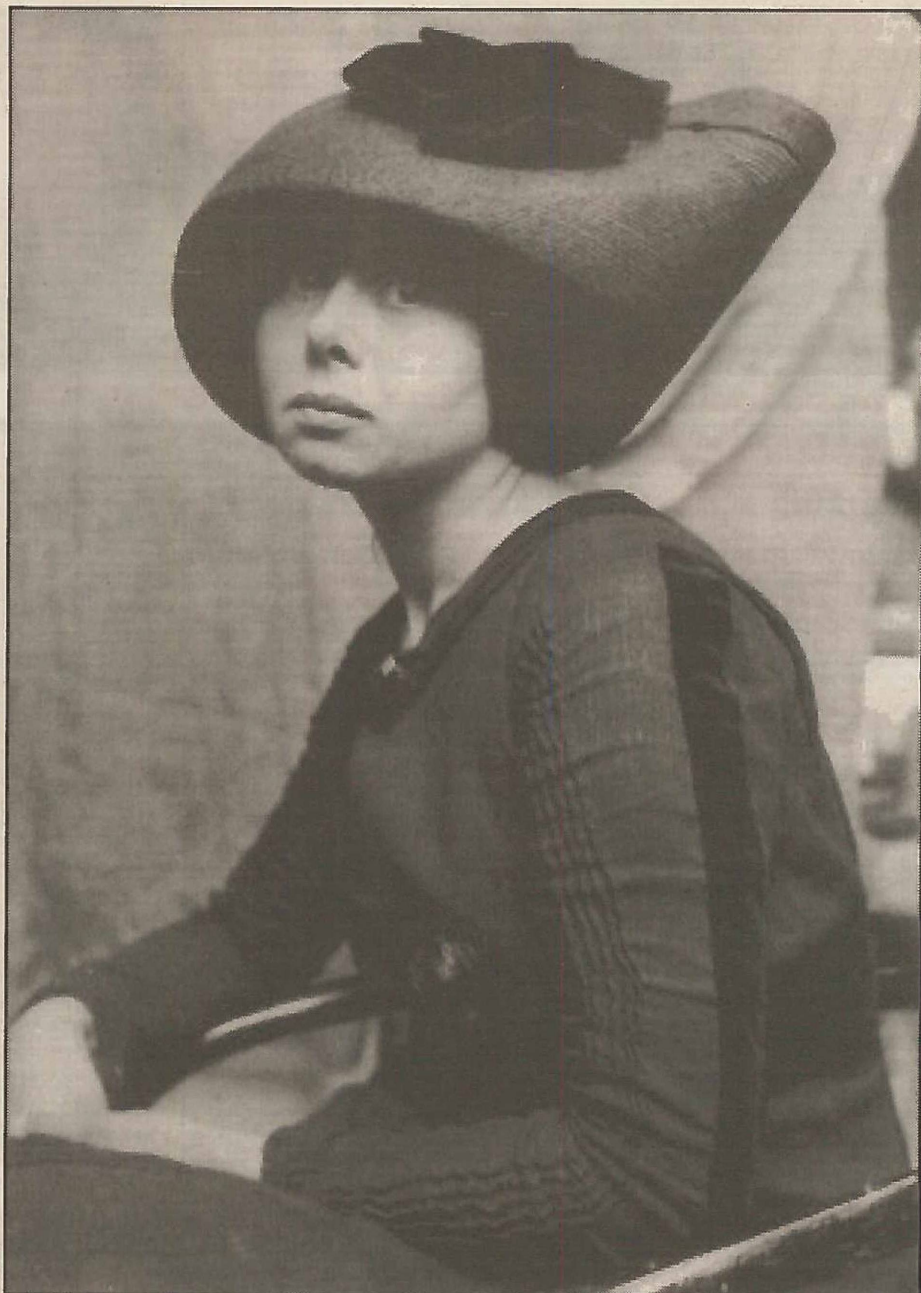
Cora Sandel, med sine påstått negative skildringer av byen, fortjener en gate her. Det burde ikke overraske noen at denne debatten sniker seg inn i festivalen.

I løpet av de neste dagene innviser vi i forfatterens liv, hennes forfatterskap og kunst. Vi får høre om oversetterens problemer og gjenutgivelsespolitikk, foruten en rekke vitnesbyrd om hva hennes bøker har betydd for flere av de tilstedeværende. Blant det mer personlig ladete vil jeg nevne hennes sønn, Erik Jönssons foredrag om sin mor under åpningen og kultursjef Kåre Sørensen sine anekdoter fra den gang han var med på å sette opp Kranes konditori.

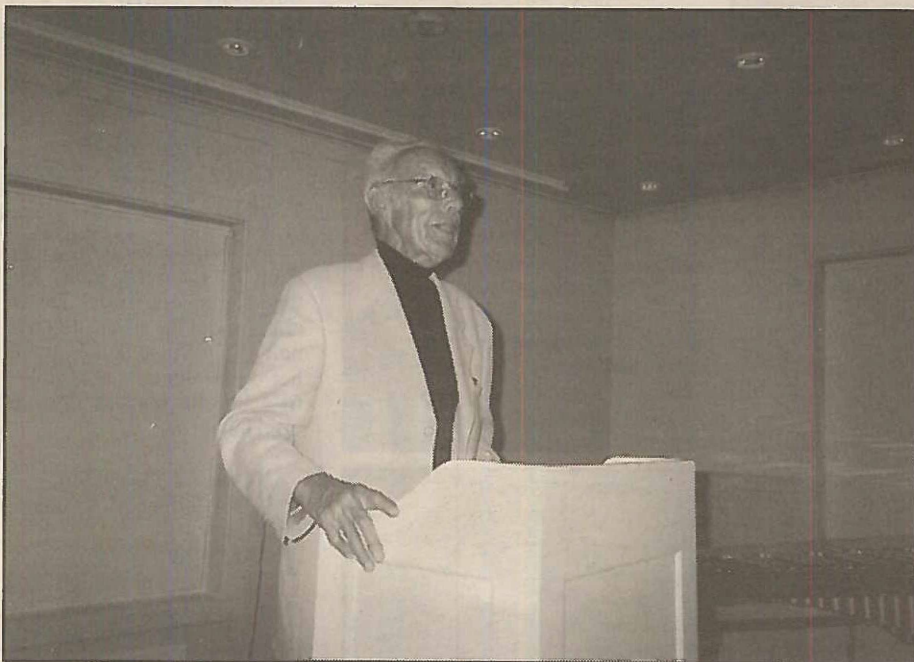
Ordkalotten er imidlertid ikke bare Cora Sandel. Hver kveld møtes ulike forfattere til litteraturkafé. Første kvelden handler det riktignok om Cora Sandel, men de påfølgende dagene får vi møte Tomas Tranströmer og bevitne fire kunstnere snakke om det å være kunstner.

Det er et helt år til neste gang. Gikk du glipp av årets festival gikk du også glipp av en stor del av det som skjer i Tromsø på litteraturfronten.

Tekst KATARINA STEIN
Foto INGRID HEDLUM

VÅR ALLES CORA SANDEL: Den avdøde forfatteren ble gjenstand for grundig inspirasjon under årets "Ordkalotten".

SIN MORS SØNN: Cora Sandels sønn holder foredrag om sin mor.

LITTERATURFRELSTE: Publikum gjenspeiler kanskje litteraturinteressen i Tromsø?

Død litteratur på viktig festival

Forslag til program for Ordkalotten 2004 finner du på www.utropia.no

Ordkalotten har nå eksistert i fire år. I fjor erklærte Kåre Sørensen at festivalen hadde tatt skrittet inn blant de etablerte festivalene i byen.

Det merkes at arrangørene er blitt profere og ledelsen mer organisert. Noen av oss husker med gru begynnelsen: Den aller første festivalen som hadde Lars Levi Læstadius som tema, festivalen som var en godt bevart hemmelighet inntil oppvasken ble tatt i avisspaltene.

For to år siden klarte man å få konferansen "War & Peace" til Tromsø, en virkelig internasjonal samling kjente forfattere som ble samlet i anledning Nobelprisens 100-årsjubileum. Det lokale programmet om Lars Berg forsvant ut i distriktet, bort fra avisspaltene og ville gått raskt i glemmeboken, om ikke lokale forfattere hadde tatt opp

saken i ettertid.

Endelig, i fjor, ble styret skikkelig organisert og festivalen ble avholdt til minne om Nils Aslak Valeapää, den samiske multikunstneren som døde den foregående vinteren. Er man litt slem, vil man kanskje si at de ventet til han var død og ikke kunne ta til motmæle, men så slemme er ikke vi.

Årets festival viser at Ordkalotten har utviklet seg, men enkelte svake punkter ved konseptet henger igjen. Under åpningen ble det understreket at Sandel er mer internasjonal enn lokal, men det lokale viser seg å ha størst betydning utover i programmet. Spørsmålet er om man med god samvittighet kan kalle Ordkalotten en internasjonal festival, så lenge de fleste foredragsholderne er nordnorske, forfatterne som deltar er lokale og den lokale tilknytningen er så

sentral.

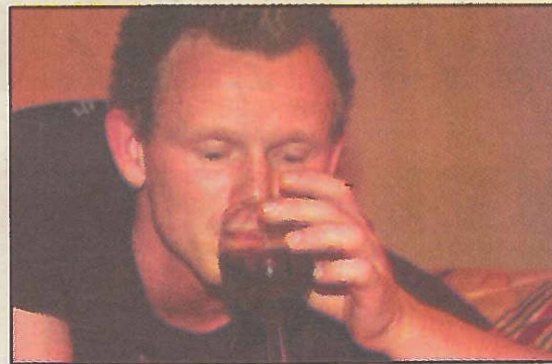
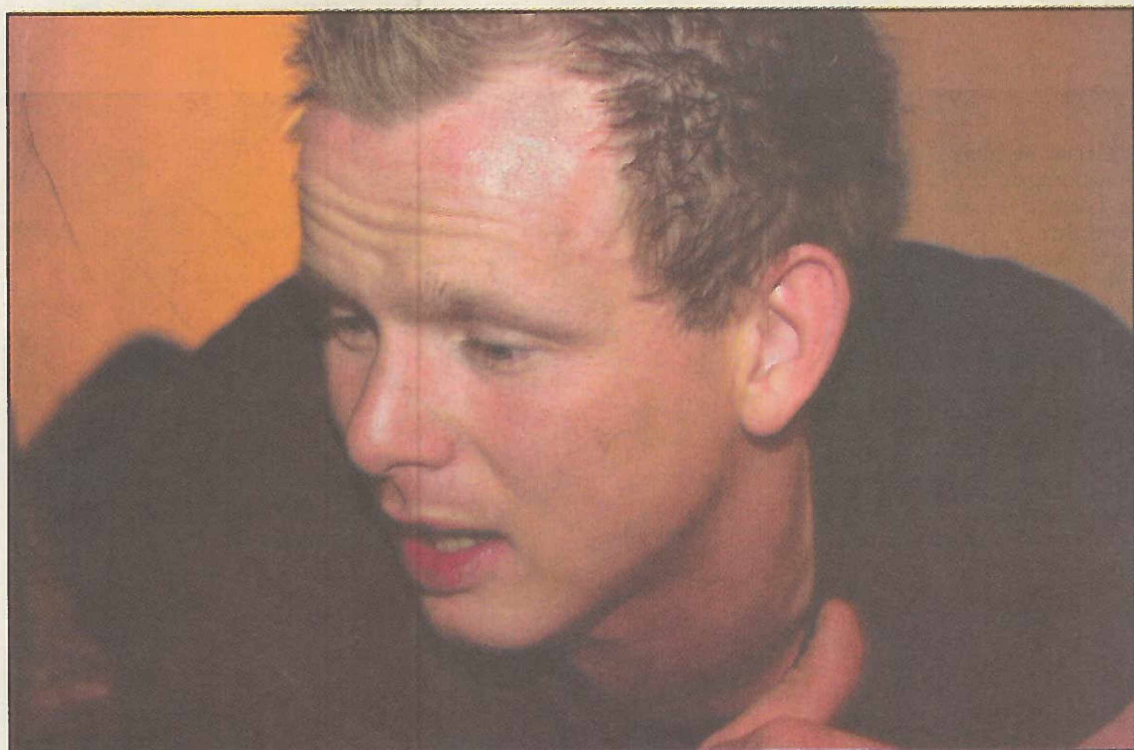
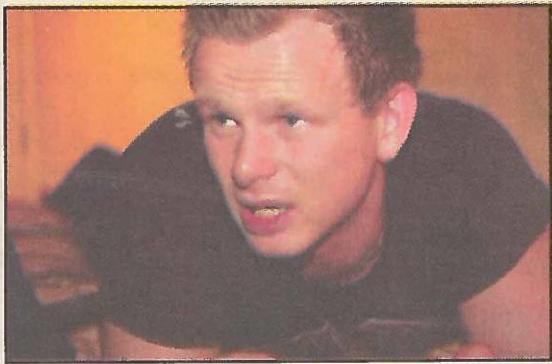
På den annen side ville det virke unaturlig å ha en fokusforfatter som overhodet ikke hadde tilknytning til landsdelen. Man kan undres over hva styret gjør når de har brukt opp byens mer kjente, døde forfattere. Er vi da tilbake der vi startet; med Læstadius og Lars Berg? Og hvordan kan festivalen leve opp til navnet sitt?

Publikummet gjenspeiler nok litteraturinteressen i byen, men arrangørene bør likevel spørre seg selv hvorfor publikum stadig domineres av kvinner over 40 år. Noe av grunnen kan kanskje skyldes den tradisjonelle profilen? Jeg ønsker meg definitivt litt mer variasjon, et og annet spelsk arrangement som trekker litt yngre publikum, eller hvorfor ikke litt yngre deltakere? Vi som er for gamle til skrivekurs på Tvibit, men er lei

av forelesninger når kvelden kommer burde også hatt et tilbud. Jeg synes ikke dette er kravstort i en studentby. Festivalen skal imidlertid ha ros for studentprisene.

Ordkalotten er et viktig arrangement, en nødvendighet for at Tromsø skal kunne fortsette å kalle seg kulturby. Nettopp derfor bør flere spørre seg selv om det er slik vi vil at festivalen skal være. Ønsker vi oss ikke egentlig en bredere festival med litt mer trøkk? En bredere profil og samarbeid med andre av byens kulturorganisasjoner kunne raskt føre Ordkalotten opp i samme divisjon som filmfestivalen og de ulike musikkfestivalene. Men det er kanskje ikke det kulturrelitene vil?

Kommentator KATARINA STEIN

Mads Larsen er fortsatt brunstig. Det er tid for intime betroelser.

– Mannens seksualitet er mye enklere, bare rett fram tut og sprut. Jenter er komplekse vesener som kan ha 17 orgasmer på en time, hvis alt klaffer. Desverre har de mange dårlige erfaringer som har gjort dem hårdhudet og vanskelige. Men det er bare helt til de møter en hingst som meg, poenget er han.

– *Hvor mange har du egentlig hatt sex med?*

Han tar en raus slurk, lener seg tilbake, skyter fram tigrblikket.

– Jeg har ingenting å klage over, skryter han og lar svaret henge i luften.

– Sex er helt fantastisk. Derfor er det ingen skam å knulle mye. Målet må ikke nødvendigvis være et tresifret antall damer. Men skal du til slutt ha god sex med den du elsker, må du ha prøvd deg litt. Desto mer erfaring, desto bedre sex. Så enkelt er det. Jeg har hatt sex med flere enn dere til sammen noen gang vil ha, og har etterhvert blitt helt rå i senga, slår han fast.

– Dette er godt stoff tenker vi, en mestselgende forfatter hyller seg selv som seksuell profet og frigjører. Vi noterer bak øret, idet Larsen legger ut om sin beste sex-opplevelse noen gang. Den gangen han omvendte en lesbe.

– Jo, det var altså en av disse perfekte kveldene, hvor formen er chic, promillen er balansert og alt går din vei. På nachspielet lurte jeg meg inn i naboleiligheten, hvor det var en gigantisk lesbefest. I utgangspunktet bomtur, men akkurat idet jeg kommer inn, ser jeg henne – drømmedama. Hun hadde sånn utstråling og sjarm, og var så grenseløst deilig og usaklig sexy

at hun ikke kunne være ekte, tenkte jeg. La oss kalle henne *Vivi*. Vi kommer umiddelbart i prat, etter at hun har rullet og råklint med ei dame på gulvet, og vi får en helt sinnssyk connection. Vi svever. Bokstavelig talt. Jeg er helt fortaapt og knust samtidig, fordi jeg vet hun er lesbisk. Men så går den feite husverten, la oss kalle henne *Mona*, tom for vin.. Dette er uholdbart, så jeg og Vivi klatrer opp til meg for å leske ganene våre med den boblende lesbevinen Santal 1999. Vi har det fortreffelig, og da jeg ikke tror det kan bli bedre, løfter hun meg opp, kaster meg i veggen og sier: – Mads, nå leverer du, ellers stikker du! Og før jeg rekker å blunke, er vi i gang. Vi elsker fire timer i strekk, sover et par timer og fortsetter til vi er gule og blå begge to. Helt vilt.

– Jeg trodde du var lesbisk? spurte jeg henne etterpå, drømmer Mads.

– Det trodde jeg også, sa hun, sier Mads. Borte vekk nå.

– Det var hennes største sex-opplevelse noen gang. Min også. Lesbiske damer, fy faen, de er helt rå...

Og idet Mads Larsen ser ut til å forsvinne i fantasiene sine; om lesbisk frigjøring, trippel gangbang og en bedre verden, forlater vi ham. En erfaring rikere, noen illusjoner fattigere.

PS! Bildene fra nachspielet var av en slik karakter, at Utopia ikke fant det forsvarlig å trykke dem.

Tekst DIMA EMILIANOV og EIVIND BIERING-STRAND
Foto TONJE MERETE MOE

SEX PÅ GATA

Utopia samlet i vitenskapelig ånd et representativt utvalg mennesker på byen, og spurte hva de mente om kjønnsrollene i sjekkesituasjoner.

Til jentene: *Stemmer det at dere får pule så ofte dere vil, med hvem dere vil, når dere vil?*

Til guttene: *Stemmer det at jentene kan velge og vrake, mens guttene jobber ræva av seg og får slengt dritt tilbake?*

Navn: Charlotte Bendiksen

Gjør: Anleggsgartner

Alder: 19

Kommer an på om jeg har lyst eller ikke. Jenter får oftere ja enn menn på byen, men vi er nok mer forsiktige, liker å vurdere personer osv. Dog, hvis jeg absolutt ville, skulle jeg ikke hatt noen problemer med få meg noe på en liten halvtime. Men jeg sier som oftest nei.

Navn: Mailen Olsen

Gjør: Studerer til lærer og jobber på Driv

Alder: 22

I dagens samfunn skal jentene kunne ta seg til rette, klart det. Vi får det vi vil. Det er helt banalt til tider, menn virker jo helt desperate. Vi puler når vi har lyst, menn når de får lov.

Navn: Linn Brox

Gjør: Studerer psykologi

Alder: 19

Jeg får meg hva jeg vil. Tror jenter har litt mer å velge i. Dessuten har jeg flere triks på lager som er hemmelig for alle gutter. Generelt vil jeg si det er mye desperasjon der ute. Men alle kan hvis de vil.

Navn: Fredrik Karlsen

Gjør: Snekker (handyman)

Alder: 23

I prinsippet legger jeg meg ikke flat for noen. Klart jentene har en stor fordel. De får akkurat det de vil ha. Jeg tror nok jeg ville senket kravene her og nå. Jentene skal få lov til å utnytte meg så mye de vil. Hehe.

Navn: Jan Gabrielsen

Gjør: Jobber på Amtmannes Datter

Alder: 23

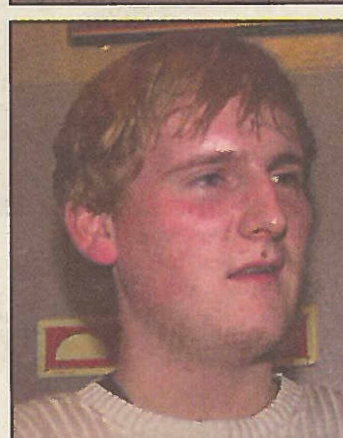
Alt kommer an på hva man liker. Jeg mener guttene ikke skal senke kravene uansett. Det er mine kriterier eller ingen ting.

Navn: Tyler Durden

Gjør: Livskunstner

Alder: 20'ish

Aner ikke hva du taler om. Jeg har hatt sex med over 3000 damer, fortrinnsvis lesber, og mener alt er såre vel. Damene er kanskje sjefen – men bare til pikken har vært innenfor. Kvinners begjær er større enn du kan tenke deg. Du må bare å spille kortene rett. Det handler ikke om hvor pen og farlig hun er. Hun VIL ha orgasme – og DU kan hjelpe henne med det.

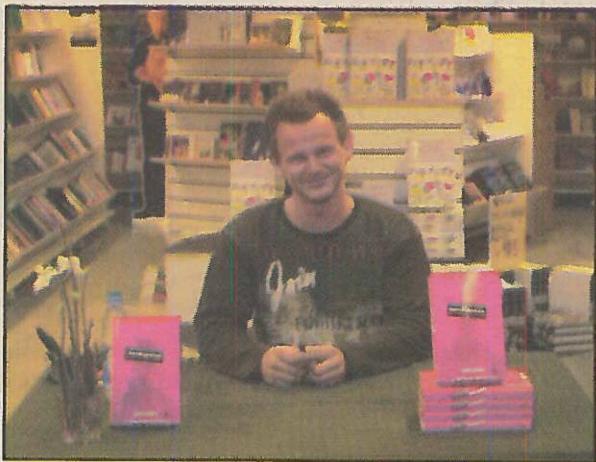
Mads-sitater tatt ut av sin sammenheng og stilt opp til spott og spei

- Jeg synes ikke det er særlig morsomt å pisse når du er omringet av tre homser som står og runker mens de ser på pikken din.
- Det at homofile menn er vennlige og avslappet, ender ofte med tilfeldig sex på toalettet. Gjerne med 100 stykker på en kveld.
- Jeg får Hans Jæger til å fremstå som en mammadalt.
- Jeg er rå i senga! Helt fantastisk!
- Hvis sex var vitenskap, burde jeg vært professor
- Det er en million måter å finne G-punktet på. Jeg kan alle.

Sex, løgn og pornopung

"Well you know boys, a nuclear reactor is a lot like women. You just have to read the manual and press the right button".
- Homer Simpson

Mads Larsen er sjekkekunstens svar på Maradona. Vi tok ham med på byen for å lære faget.

DU ER INNMARI PEN, DU: Men skjorta di er jævlig stygg...

SCENE 1 - Vorspiel Jeg er en profet

PORNOPUNG er for øyeblikket Norges mest solgte bok. At militante feminister bruker den som dasspapir, driter forfatteren i. Vi møtte den (PR) kåte og frittalende porno-profeten i halvmørket på Circa, halvveis nede i sin tredje øl.

- Boken jeg har skrevet kan leses på utallige måter, messer Mads Larsen. - Først og fremst som en ektefølt og harmdirrende beskrivelse av forkvaklede kjønnsroller. Dernest som debattinnlegg, brannfakkel, sexbibel eller tidenes PR-jippo, som enkelte anmelderhurper mener at den er. Men ikke minst er Pornopung en selvutviklende guide til å dra damer.

Boken beskriver et skjært og destruktivt sjekkemarked, fordervet av løgner, stereotypier og falske smil. Det er en ondskapens arena. Jentene er blitt eneveldige tyranner med rett til å dumpe, velge og vrake i det motsatte kjønn. De puler når de har lyst, guttene når de får lov. Som mann er du prisgitt deres minste vink og fallhøyden er enorm. 20 nei i løpet av en kveld er ikke noe hyggelig, må vite.

- Er ikke boken et skritt i gal retning? Nå gjør du jentene oppmerksom på makten, slik at de kan utnytte menn enda mer?

- Tja, kanskje på kort sikt, men i det lange løp vil den brøyte vei for den uunngåelige kjønnsrevolusjonen. Jeg vil skape en bedre verden, sier han. Og mener det. Hva store ord og høytravende vendinger angår, spiller Larsen i Eliteserien.

- JEG ER SANNHETENS PROFET! erklærer han og forlanger mer øl.

- Jeg har et genuint engasjerende syn på kjønnsroller, og problematikken jeg tar opp vil dominere debatten de neste 20 årene. Jeg ligger forut for min tid, det gjorde forlaget meg klar over. - Mads, du kommer

til å møte flodbølgen for denne boka, peste de meg. Som foregangsmann blir du alltid bokset i magen av din egen samtid, gleser han og raser videre:

- Jeg har møtt mye kvinnehat. De mener fortsatt de er ofre, og hater meg like mye for å ta det opp, som jeg hater dem. Gammelfeministene har gravd seg ned i en grøft. De har utspilt sin rolle. 60-70-talls hurpene gjør en elendig jobb. Ciao ciao, sier jeg til dem. Du vet, tese, syntese, anti-tese - verden går videre. Vi skal lytte til vår generasjon nå. Ting er annerledes. Sjekking er annerledes.

PORNOPUNG tegner også et særdeles potent bilde av nordlendinger, gjennom den kronisk kåte skikkelsen *Straffer'n*, som mest av alt minner om en lavpannet gorilla. Han danser med høy kølleføring på neandertalervis fra dame til dame, fra bord til bord, fra utested til utested, helt til han får napp. Nordlendingen puler mest av alle i boka.

- Er du uvitende, påståelig eller bare jævla frekk?

- Jeg oppfatter nordlendingene som et hemningsløst brunstig og vitalt folk. De er herlig direkte og åpne. Jeg har kanskje ikke møtt et representativt utvalg, men de jeg kjenner drar damer som fluepapir. Og historien om *Straffer'n* er sann, gliser den glakåte trønderen og reiser seg.

- Visste dere at tisserekorden min er på fem minutter og fem sekunder? spør han og forsvinner på dass.

SCENE 2 - Feltarbeid Først kvantitet så kvalitet

FLERE AV ÅRETS ferskinger som har vært fryktløse nok til å innta byen på en mandag, kaster stjalne blikk mot vårt bord på røykfylte Blå Røek. Flere av dem svermer som bier rundt bordet, straks *Porno-*

pungen melder sin ankomst fra bardisken.

- Tid for feltarbeid, erklærer Mads smilende. - Blå Røek er en ypperlig sjekkeplass, nettopp fordi det ikke er en sjekkeplass. Damene har garden nede, bordene står tett og stemningen er trykkende intim. For hver halvliter ligner forfatteren stadig mer på storpuleren *Karlsanova* i sitt sjokkrosa bidrag til antifeminismen.

En av de dristigste ferskingene klamrer endelig til seg en stol og glir inn på motsatt side av han.

- Hei! Sara heter jeg, sier blondinen i stripete skjorte, for så å penetrere Mads med sitt spørrende blikk.

- Så du er virkelig forfatter?

- Ja, sier Mads og funderer på om han burde tone ned på markedsføringen i denne samtalen.

- Jeg har skrevet Norges - akkurat nå - mest solgte bok, legger han til, men angrer øyeblikkelig.

- Ok, nå har jeg sagt det og jeg føler meg som en dust.

Halvveis nede i sin sjettede halvliter, starter Mads å legge inn aksjer.

- Du er ei virkelig pen jente, sier han ydmykt. God start. Sara tror hun aner hvor det bærer, men har selvsagt ikke peiling. Dette blir spektakkel.

- Men de stripene på skjorta di er stygge, plumper det ut av Mads, som plutselig sjangler på tynn is.

- Ei jente med din utstråling burde bruke finere klær. Du burde pynte deg mer..

Isen brekker. Ordene faller som bomberegner over Nagasaki. Et spørsmålstejn reiser seg ved Mads sin sosiale intelligens.

- Du har et utrolig flott utseende, men den skjorta passer deg bare ikke.

MAGEPLASK. Fjellkræsje. Stillhet ved bordet. DJ-en fomler med neste plate.

- Dette her er faen meg blåmandag, sier Sara til venninnene i det kjeven faller. Hun

reiser seg og forsvinner ned trappen.

- Klassisk eksempel, bryter Mads stillheten, mens bordet blir ryddet for tomme glass.

Vi nedsetter øyeblikkelig en havarikommisjon for å finne hvordan ting kan bedres.

- Vi må se til lesbene. Måten de sjekker på er himmelsk, alt flyter som en drøm. Partene er totalt jevnbyrdige og alt går friksjonsfritt. Det fins ikke desperasjon, patetiske fiaskoer eller sure miner. Lesbisk sjekking er bare vakkert, til å få gåsehud av.

- Men hvordan blir vi en supersjekker?

- Det er håpløst å gi enkle svar på en kveld. Onelinere fungerer bare såfremt de fremføres med raffinement og fingerspitzegefühl. Og sosial autoritet. Alt, hele sjekkegaten, selve nøkkelen til suksess ligger i personligheten. Vil du bli en vinner må du utvikle deg selv. Utsett deg for nye utfordringer hele tiden. Reis rundt jordkloden uten penger, snakk med gamle damer på trikken og fremmede på gata.

Mads Larsen snakker på inn- og utpust.

- Det viktigste er å snakke med folk. Bare slik utvikler du et vinnende vesen med engasjement og lidenskap. Bare slik blir du det ekstatiske bekjentskapet som får masse pels på knaggen. Du må bygge deg opp gradvis. Ikke forventet terningkast 6-damer på første forsøk. Først kvantitet, så kvalitet, forklarer storsjarmøren.

SCENE 3 - Nachspiel Jeg har omvendt en lesbe

Etter noen utmattende, og forholdsvis nedslående runder med sjekking på byen, er nachspiel det eneste naturlige. Selvsagt. Vi befinner oss i keisersuiten på Rica Ishavshotell. Klokken viser en ukristelig tid, minibaren står på vidt gap og den deilige dobbeltsengen virker innbydene. Men

Formelle instanser:

De formelle instansene ved høyskolen og universitet har som målsetning å bidra til studenters trivsel og velvære. Generelt er målet å hjelpe studentene til å gjennomføre studiene på kortest mulig tid, men de bistår også ved sosiale problemer og gir veiledning når du trenger noen å snakke med.

- Studentenes sosialtjeneste
- Studentpresten
- Studieveiledere
- Kirkens SOS
- Fadderordninga

SAVNER MØTEPlass: Ruth Scham (36) savner en arena der litt eldre studenter kn treffes for sosialt samvær.

Jakten på likesinnede

- Vi er i mindretall, men vi utgjør en viktig del av universitetet, sier Ruth Scham (36), og refererer til voksne studenter som ikke finner seg til rette i en jungel av 20-åringer. Universitetet i Tromsø har ingen arena der litt eldre studenter kan finne hverandre.

- På universitet er det stadig oppslag om diverse fester, men jeg har aldri sett et oppslag som henvender seg til studenter i min situasjon. Jeg savner en fellesarena for studenter over 30 år, sier Ruth Scham.

Det var det omskrytete studentmiljøet i Tromsø som gjorde at Ruth bestemte seg for å flytte fra Oslo, der hun er etablert, for å ta fatt på en etterutdanning i språk og kultur som heltidsstudent ved universitetet i Tromsø. Hun er singel og bor privat i en hybel midt i byen. Som helt ny i byen var derfor aktivitetene arrangert fra universitetets side i begynnelsen av studieåret veldig viktige. Skuffelsen var derfor stor da det viste seg at alle aktivitetene i regi av debutuka og fadderordningen var lagt til rette for yngre studenter rundt 20 år.

Skuffende fadderuke

- Fadderuka for meg var at jeg skrev opp navnet mitt på en liste der det stod at jeg skulle bli oppringt av en fadder. Det eneste jeg deretter hørte fra de var en påminnelse om lysløypa fra en anonym person som ikke engang presenterte seg som fadder. Lysløypa var et av mange i rekken av tilbud som ikke traff meg, i og med at fyll og fest ikke appellerer så mye til en voksen dame på 36 som til 20-årige førstegangsstudenter, forteller Ruth.

Siden naturopplevelser er noe hun setter veldig pris på gledet hun seg veldig til den arrangerte turen til Tromsdalstind. Turen ble annonsert i debutukas svarte informasjonsbrosjyre, men her var det ikke noe tidspunkt oppgitt.

- Det hele endte med at jeg og hunden min dro opp til Tinden alene den dagen. Først senere fant jeg ut at det hadde vært et oppslag på universitetet en dag som jeg ikke var der.

Samme livsfase

- Jeg føler at alle er veldig inkluderende i Tromsø, men det er jo bare naturlig at 20-åringer vil være sammen med 20-åringer, og de som er litt eldre søker et fellesskap

med andre i samme situasjon. Det er en menneskelig reaksjon å søke fellesskap med andre i samme livsfase der man deler interesse og erfaring, sier Ruth.

Ved NTNU i Trondheim har tre studenter tatt konsekvensene av at de føler at de er for "gamle" til være med i de andre studentforeningene, og tatt initiativ til å samle voksne studenter i en egen forening. Tanken bak foreningen er at den skal være et møtested der litt eldre studenter kan møtes og ta seg en flaske vin, diskutere fagstoff eller bare være sammen med likesinnede.

Det er jo ikke akkurat mye som skal til, minner Ruth om. Et oppslag på universitetet der det står at studenter over 30 år møtes på Driv en kveld til et glass vin for å bli kjent, er jo et tiltak som ikke er så vanskelig å få til.

Ruth Scham (36) ønsker nå å få i stand et samlingssted for eldre studenter ved Universitetet i Tromsø. Hvis du føler at du er i samme situasjon, er du velkommen til å ta kontakt med Ruth på hennes e-post, rus023@student.no.

Student! Hvor gammel?

- Kilroy travels oppgir at det gis studentrabatt til i gjennomsnitt 33 år hos de internasjonale flyselskapene. Hos KLM er det til fylte 34 år og AirFrance gir ekstra billige flyreiser til studenter opp til fylte 29 år.

- SAS studentrabatt til studenter opp til fylte 32 år.

- Widerøe gir studentrabatt til og med fylte 31 år.

- NSB har ingen øvre grense på innenlandsreiser, unntatt månedskort der studenter ikke skal være over 32 år.

Vanskelig for internasjonale studenter

De internasjonale studentene har ofte vanskelig for å få seg et nettverk blant norske studenter. Kulturelle koder som er vanskelige å knekke er trolig en hovedårsak til dette.

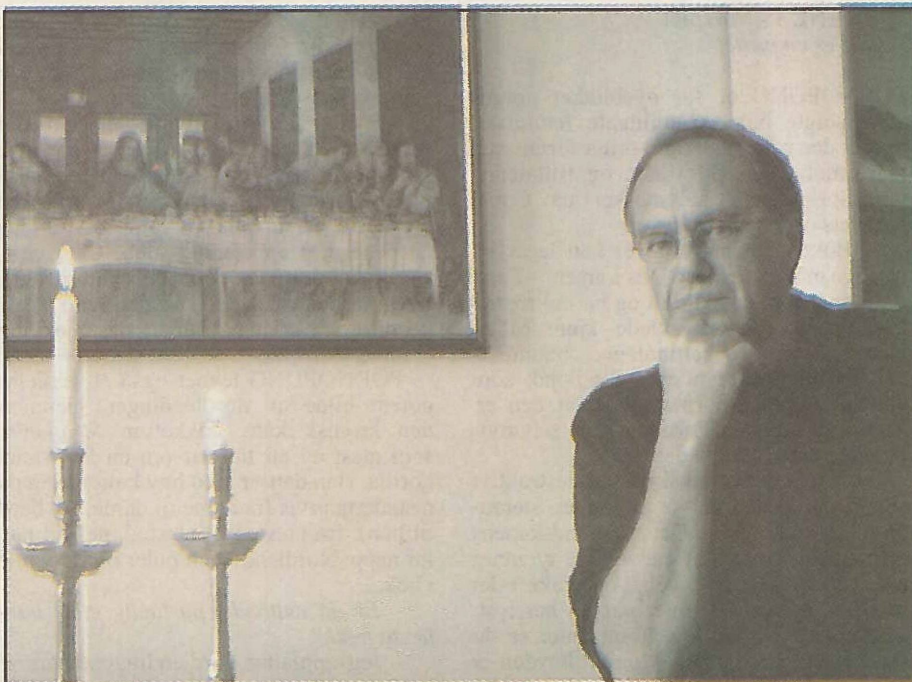
- Grunnen til at de internasjonale studentene ikke har så lett for å finne seg til rette blant de norske studentene er at de er her for så kort tid, sier Nina Rojina, president i ISU (International Student Union). Vi er klar over dette problemet, og samarbeider aktivt med NSU for å bedre integreringen. Blant annet har vi har satt i gang New Amigos språkkafé som skal være et fast innslag på Driv på tirsdager. Vi har også planer om flere fester som vi skal arrangere sammen med NSU, slik at norske og internasjonale studenter skal møtes.

- De internasjonale studentene har både en fordel og en ulempe, sier studentprest Tor Stranda. Fordelen deres er at de som helt nye til byen og landet har et alibi for å søke kontakt. Enn videre så er ulempen at de ofte kommer fra forskjellige kulturer og vi vet alle at språklige og kulturelle barrierer kan være vanskelige å overkomme.

Hva kan du engasjere deg i?

Her finner du internettsidene til noen av Tromsø-studentenes mange frivillige organisasjoner. Har du lyst til å bli med i et miljø der frivillig arbeid eller kanskje fysisk fostring er stikkordene, kan kanskje en av disse være noe for deg:

- www.uit.no/studentsamfunnet
Studentsamfunnet har en rekke undergrupper, blant annet kafé Bodega og flere konsulater.
- www.tsi.org
TSI (Tromsøstudentenes idrettslag) har også flere undergrupper. Her finner du alt fra ballspill, kampsport, dans, bueskyting og bowling. Det meste finner sted i idrettshallen kraft.
- www.driv.no
Studentkroen Driv trenger alltid frivillige. Her kan du for eksempel jobbe i kaféen hvis du liker å varte folk opp, eller saniteten hvis førstehjelp er mer tingen for deg.
- www.uit.no/studier/studentforeninger
Her finner du en oversikt over studentforeningene ved universitetet. Synshemmede studenters forening og Tromsø kristelige studentforbund er to av disse forumene som kanskje er for spesielt interesserte.
- www.hitos.no/studenter/studentvelferd
Her finner du linker til organisasjoner som blant annet Tromsø swingklubb, Tromsø skøyteklubb og Tromsø klatreklubb.

TILGJENGELIG FOR ALLE: Studentprest Tor Stranda veileder studenter gjennom vanskelige perioder og understreker viktigheten av å snakke med folk.

Studentprestens tips:

- Ikke la det gå for langt før du gjør noe med din egen situasjon. Dess lengre tid, dess verre blir det å ta kontakt med folk, skape relasjoner.
- Bryt taushetsspiralen - kast deg ut i det! (selv om det kanskje ikke høres så enkelt ut). Du har ingen ting å tape.
- Finn noen du kan prate med, hvem som helst: Prest, lærer, medbeboer, folk på Driv. Bare det å åpne kjeften hjelper godt. Åpne hjertet og snakke ordentlig. Det er det beste som fins.
- Forstå hvorfor du er havnet på hybelen. Det er tross alt mange som har det på samme måte. Tromsø er en by som gir nok av muligheter. Det er ingen grunn til å vente på "klubben din". Start gjerne med å snakke med noen "ufarlige" mennesker. Det hjelper.

Å finne seg tilrette

Alle går ned for telling noen ganger. Spørsmålet er hvor raskt du reiser deg igjen.

Tekst PERNILLE DEHLI / EIVIND BIERING-STRAND
Foto LISA HALVORSEN og EIVIND BIERING-STRAND

Inngangsporten til studentlivet er for de fleste en jubeltid av frihet og forventning. En salig omstilling fylt av Festing, hybelkos

og dårlig kantineemat. Tromsø er et levende kultursentrum som ofte vinner prisen for beste studentby. Her er det godt å bo. Her får du venner og kjæreste bare du knipser med fingrene. Tromsø er som en utstrakt hånd av uendelige muligheter og tilbud, reklameres det. Men hva skjer når du ikke griper denne hånden?

Kaotisk start

Fra tryggheten hjemme, fra nettverket av venner og familie og faste holdpunkter, kastes studentspirene ut i et system der mange ting skjer på veldig kort tid. Frigjøringsfasen skal være starten på det nye, spennende livet, men kan også føre enkelte ut i små livskriser, ensomhet og isolasjon.

For hvordan unngår man egentlig å være ensom eller alene på en plass der man ikke hører til?

– I starten av semestrene står de sosiale tilbudene i kø. Bortsett fra immatrikuleringsfester og andre påfunn, står fadderordninga og debutduka for resten. Og lysløypa skal alle være med på. Alt er med andre ord lagt til rette for å knytte kontakter, få venner og nettverk fra dag en. *Du skal være sosial.* Spørsmålet er om alle har lyst eller mulighet til å delta på disse arrangementene, som gjerne har alkohol som rød tråd.

Dette sier Tor Stranda, studentprest ved Universitetet i Tromsø. Han er en av dem som møter folk med sosiale problemer ansikt til ansikt. Ensomhet er et klassisk tabutema, forteller han.

Ond sirkel

– Veldig få kommer til meg som en direkte følge av ensomhet. Det sitter langt inne, og er sosialt flaut å innrømme at man sliter med slike problemer, selv om alle gjør det av og til. Få er bevisst på hva roten til knuten egentlig er, selv om fellesnevneren ofte er lavt selvbilde, gjerne knyttet til relasjoner til andre. Spesielt venner, men også familie og kjærester. I samtalene kommer vi gjerne inn på temaet *hvordan har du det egentlig?* og da viser det seg gjerne at folk har mer på hjertet, forklarer Stranda.

Isolasjon og ensomhet blant nye studenter er gjerne knyttet til det mye omtalte *hybelhelvete*. Sitter du på gjerdet uten å gjøre noe som helst med din egen situasjon, risikerer du å komme inn i en ond og selvforsterkende sirkel som det blir verre å komme ut av, dess lengre tid det går. Terskelen for å bryte ut og treffe andre mennesker blir høyere lengre ut i semesteret. Oppstarten er en kritisk fase, og nå som mørketida kryper inn over oss, blir det ikke akkurat bedre.

"Alle sammen er sammen. Men jeg er alene"

– Dette er litt ubehagelig, fordi man ikke lenger tar sjansen på å møte folk. Man er redd for å bli avvist. Selv det å gå på driv og treffe folk kan virke som den skumleste ting i verden. Man begår den vanlige, men totalt ulogiske feilslutningen at det er *meg* det er noe galt med. At det er *min* skyld at ingen liker meg. Alle andre virker happy, det ser så lett ut. Og du skulle gjerne deltatt, men makter bare ikke å ta steget. Denne tankegangen er selvsagt helt feil. Alle sliter med følelser som dette fra tid til annen. Men mekanismene er selvforsterkende og bygger seg opp over tid, sier studentpresten.

Rotterace

Tor Stranda mener den hektiske studenthverdagen med sine noen ganger umenneskelige krav, i seg selv kan skape forvirring og eksistensiell krise.

– Du har jo dette urealistiske bildet av den ultradynamiske superstudenten, som mange måler seg mot; Ikke bare skal du gjøre det godt rent faglig. Du skal også dyrke interesser og hobbyer på fritiden, trene, drikke øl, være politisk engasjert, være sosial og dessuten ha kjæreste. På toppen av dette skal du ha tid til deg selv. Det er ikke rart mange får angst og depresjoner av slike krav. Hvor blir det av din egen identitet? Hvem er jeg oppi alt sammen?

– *Hva kan du hjelpe folk med?*

– Det fins aldri noen enkel oppskrift. Ensomhet er et sammensatt problem. Det er ikke bare én måte å løse flokene på. Men det beste en kan gjøre, tror jeg, er å gi folk innsikt i seg selv. Få dem til å forstå hvorfor de er havnet i den aktuelle situasjonen, og sammen stake ut kursen videre, avslutter studentprest Tor Stranda.

ENSOMHETSPROBLEM: Mørketallene rundt ensomhet er høye, selv i et sosialt kultursenter som Tromsø.

Da Det Norske Mannskor av 1995 avholdt idrettsdag i Tromsø, ble det nærmest for generalprøve til vinter-OL å regne.

Eleganse, verdighet og alpeluekasting

OL NESTE: Kontrafraktor Larsen gjør det skarpt i alpeluekasting

ATLETER: DNM- 95 poserer stolt

KASTE KULE: Brumlebassene i DNM kan mer enn å synge.

Hadde det vært sommer i luften, skulle de angivelig stilt i samme drakt som de greske herrer i antikken. Men en time før idrettsdagen på Valhalla stadion offisielt ble innviet, hadde noen ivrige medlemmer funnet frem ymse måkeredskaper for å få bukt med det verste av morgens nedbør. Dog, selv de tykkeste snøfillene klarte ikke å ødelegge humøret innad i koret, for her skulle det såvisst kjempes til siste dråpe melkesyre, uansett føre. DNM- 95 anser dette som et reall pilotprosjekt. Selv om korets eksistens påberoper seg et pent antall år, har de nemlig aldri tidligere arrangert et idrettslig mesterskap. Generalsekretær Jørn- Arne Hallonen forteller at det var på tide å få korets medlemmer opp og ut av de mørke idrettskjellerne på Kraft og S.A.T.S. Hvorfor ikke teste styrke utendørs?

Fem ble til fire

Smått om senn kom de konkurranseklare koristene, korrekt antrukket i votter, luer og joggesko, og samtlige hevdet at snøføyk slettes ikke hindrer sportslig utfoldelse. Bortsett fra i den innledende øvelsen, 60-meter. Selvsagt. Lenge og fånyttets forsøkte man å måke bort snøen fra 60-meterbanen, for så snart hele løypa var fri for snø, hadde det allerede lagt seg et nytt snølag der det først ble måkt. Og sett fra et helseforsvarlig perspektiv, ble det ansett for klokkest å kappes i løp på snø fremfor et underlag som hadde fungert glimrende som curlingbane. Enkelte deltakere har mer erfaring enn andre, og med tanke på sistnevnte, gikk DNM også til anskaffelse av nummeret til ambulanseservice.

Innledningsvis stod naturligvis korsang, fanfare og tale på planen. DNM stemte i og ga en nydelig fremføring av sangen *Kraft*, hvis opphav er ukjent. Generalsekretær Hallonen blåste i de sure forholdene og dristet seg til en frisk versjon av *Daniel Duppsko* på kornett, som ble mottatt med verdig applaus. Herrene kjempet tappert i klassikerne 60- meter, lengdehopp uten tilløp, kulestøt, diskos og alpeluekasting. Øvelsen liten ball utgikk grunnet dårlig vær

og kronglete måleforhold. Ifølge herrerne er det ikke tåke og vinter som utgjør den største utfordringen. Medlemmene er som brødre å regne, og det å holde gentleman-tonen selv i konkurransesituasjoner, er til tider vanskelig.

- Vi sier jo *kjempebra, heia heia!* til hverandre, men innerst inne ønsker vi at de andre tryner, mener gardein Geving.

Profesjonelt poengberegningssystem

Det Norske Mannskor er et egentlig et studentkor, men består nå for det meste av tidligere studenter. Rekrutteringen er temmelig lav, og hittil denne høsten har de nye medlemmene latt vente på seg. Men til tross for den magre rekruttfangsten, har DNM et omfattende program denne høsten. Allerede i uke 39 skal de delta på åpningen av masterstudiet i voksenpedagogikk på UiTø, og senere står både korfestival og atskillige julekonserter på tapetet. De tre første søndagene i advent kan DNM høres utenfor Notar, hvor de sprer julestemning med en rekke kjente julesanger på repertoaret.

Men viktigst her og nå var å kåre en mester, og for at utdelingen av poeng skulle foregå på rettferdig vis, hadde koret alliert seg med et profesjonelt poengberegningssystem utarbeidet av det svenske friidrettsforbundet på 1960- tallet.

Verdensrekordene falt riktignok ikke, men vinneren i år ble spenstige herrephotograph Bøhn.

Når vi vet at Tromsø ønsker å arrangere vinter- OL i år 2014, kan dette sees på som et utmerket vedlegg til en søknad, for tidenes første Det Norske Mesterskap ble avviklet på mest elegante og verdige vis.

DNM-95 ønsker å takke BUL Tromsø for leie av utstyr.

Tekst LINDA SOFIE RAMNES BJØRKLJ
Foto ELSEBETH IREN ANDERSEN

Aktiv avslapping ved havet

IDYLL: Brensholmen er eit framifrå utgangspunkt for friluftaktivitetar. Ein padletur ute blant holmar og kvite strendene gir både inspirasjon og god sport. Etterpå smakar det kanskje med ein tur i badstova. Foto RAGNAR LILLEVOLL

På ein idyllisk plett ytst på Kvaløya, myldrar det av ivrige byfolk. Her finn ein ro og inspirasjon.

DER KOR HAV blir til himmel, og fugl blir til fisk, langt ytst i Troms, ligg ei bygd og speglar glans over det frodige havet. Atlanteren rett ut, Senja og Oslo i sør, Tromsø i aust. Langt i frå stensilar og konditori. Folk her ute har i årtider levd av rikdommane i havet. Fiskebruk og sjarkar var det synlege beviset på næringas sterke posisjon langs kysten. Her har også dagens fiskeriminister fått sin første torsk, for ein del år sia...

Dagens Kyst-Noreg stampar i motsjø, seier dei. Før du rekk å stave ordet kvote, må du køyre heimatt, med uforretta sak, kysttorskens dør, og når du kjem til land blir du høflig bedt om å kondemnera båten din. Kort oppsummert.

Der kor hav blir til himmel..., der kor det snart er meir håp i himmelen enn i havet, står eit gult hus med ein raud låve og ein vaksen grasplen. Flo og fjære bestemmer om det er fem minutt eller fem sekund til sjøkanten.

–HEI, ER det der mi pølse? Den svarte der?

Flammane sleikar rundt den dyrekjøpte grillmaten, røyken svir i augo og dei tunge skyene i vest trugar med regn. Hausten har lagt seg tjukt rundt dei sommarbrune kroppane, som gore teks og fleece.

Vi er ved TSI sitt fritidshus på Brensholmen, denne augusthelga har nesten tretti studentar samla seg for sosialt samvær, litt sport og litt friluftsliv. Fredagskvelden er det stortilt grilling ute i hagen.

– Fantastisk plass dette her, skryt Tomas Motrøen. Han er fungerande leiar i TSI og har hatt mykje med huset å gjere sidan idrettslaget kjøpte det i lag med Student-samskipnaden våren 2002.

– Brensholmen er eit flott utgangspunkt for dei som vil driva friluftsliv, som padling eller klatring, forklarar han, men dette er også ein fin plass for å slappe av og komme litt bort frå byen. I vinterhalvåret fungerer det også ypparlig for kollokviesamlingar.

FOR 300 KRONER natta, eller 700 for heile helga kan medlemmar av Tromsøstudentenes idrettslag leiga huset, er ein mange nok kan det bli ei riktig billig helg. Huset har i alle fall ti sengeplassar, med to madrassar i tillegg. Denne helga viser at det tredoble er mogleg, men då finn ein også folk i kvar ei krå, på diverse underlag.

I sommarhalvåret er dei fleste helgene booka, skal vi tru Motrøen, men resten av året er det mykje ledig, vekedagane er nesten aldri opptatt.

– Uansett kor eg sit får eg røyk i augo,

BÅLKOS: I hagen til TSI-huset er det bål plass med benkar og bord. Svidd pølse er ingen hindring. Denne gjengen kosar seg til langt på natt, etter det Utopia erfarer.

klagar ei jente.

Ho sit krøka saman med hovudet ned i jakka. Flammane står til vers, og røyken flakkar med vinden. Eit par regndrøpar har også meldt seg. Rundt bålet går flaska på omgang, i eit forsøk på å halda på varmen.

Varmen held seg, det same gjer stemninga. Og når siste mann går i seng, er det blitt dag for nabobonden.

UT PÅ føremiddagen er dei første sjelene på veg ut i kajakk, nokre andre pakkar sekken og skal prøva seg på klippene. Ein gjeng køyrer lenger inn på øya og går på fjelltur.

Brensholmen og Sommarøy –området er ei samling av fleire små og store øyar. Særmerkt er alle dei kvite strendene. Enten du kjem i båt eller kajakk, eller til fots kan

du finna ditt heilt eige paradisi inne i ei lita vik. Kvit, finkorna sand med klårt vatn sender fort tankane til sørlege område, men temperaturen i sjøen er sjeldan høgare enn at du helst held deg tørr.

Er det ausande regn eller storm i lufta, står komfyren i huset klar, med sine mange gryter og fat. Og med matbutikk fire hundre meter unna, står verda for dine føter, trygt innafor dei fire veggane.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Godjenta med gitaren

Magisk stemmeprakt

konsert Unni Wilhelmsen har kastet seg ut på turnelivets uransakelige veier igjen. Den nye skiva, Hurricane's Eye, som har fått brukbar mottagelse, har vært ute en stund nå. På promoteringsturnéen gjennom nord-norge stikker hun innom Tromsø, onsdag 24 september, for å spille for oss.

– Jeg gleder meg fryktelig. Tromsø er en svært levende by, med et aktivt musikk-miljø. Det er en takknemlig oppgave å spille her, forteller Unni til Utopia.

– *Blir det bare materiale fra siste skiva di?*

– Neida, men publikum vil få stifte bekjentskap med noen splitter nye smakebiter. Ellers blir det gjenhør med gode gamle viser, fra det aller roligste musikklandskapet til tyngre saker med elgitar, trommer og det hele. Håper jeg kan gi tilby noe for enhver smak.

Hurricane's Eye er produsert av Kjetil Saunes, og selv om den er utgitt på hennes eget plateselskap, St. Cecilia Music, er den på mange måter ei klassisk Unni-plate. Enkel og velment akustisk visepop med lekne tekster, typisk singer-songwriter; en sjanger Wilhelmsen ofte har vist hun trives i. Neppe noe oppsiktsvekkende, men fengende og tilgjengelig, som vanlig.

– Plata er laget over samme lest som tidligere, men metoden er litt mer leken. Vi har benyttet datamaskin til redigering, klipping og liming. Plata er litt lysere og mer refrenorientert. Jeg synes den har blitt harmonisk og vakker, smiler Unni, som innrømmer det er hardt arbeid å gå independent.

– Du vil ikke tro hvor ufattelig mye jobb det er – som jeg må gjøre alene. Det skjer nestenkatastrofer hele tiden og jeg må foreta beslutninger i 100 000 kroners klassen hver dag. Jeg skriver jo stort sett låter, og er ikke

Foto: LENA ANETTE PEDERSEN

vant til så mye administrativt arbeid. Dette er nesten som å ha fire heldagsjobber på en gang. Ønsker meg veldig en sekretær til jul, puster hun ut.

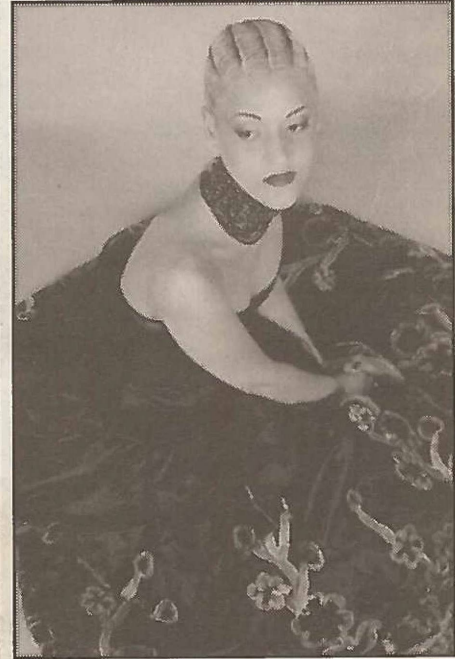
– Heldigvis har jeg fantastiske medarbeidere som hjelper meg hele veien.

– *Hvorfor bør vi dra på en Unni konsert?*

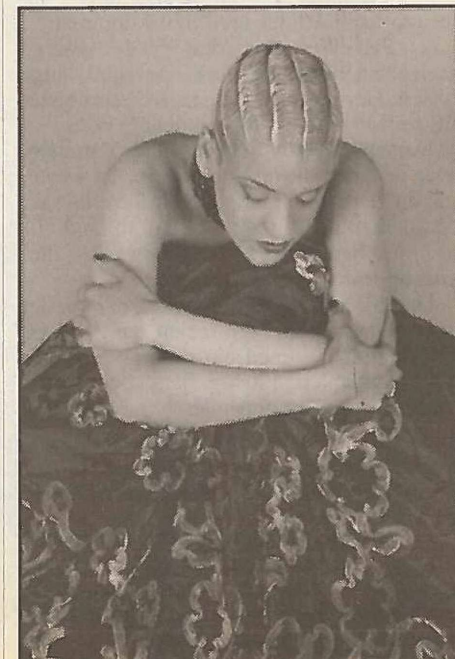
– Er du musikkinteressert og har lyst på en opplevelse som ikke er helt standard, bør

du rusle deg en tur og se på meg. Konsertene utfyller nemlig platene på en fin måte. Jeg forteller morsomme historier om sangene, og viser hvordan ting henger sammen, masse humor. Generelt synes jeg det er viktig å gå på konsertene i nærområdet, og ikke bare sitte hjemme foran TV'en og spise potetgull, avslutter Unni Wilhelmsen.

Tekst EIVIND BIERING-STRAND

konsert Mariza er portugiserens nye yndlingsstemme. Etter at hun virkelig slo gjennom i fjor, med debutskiva Fado Em Mim, har hun trollbundet og lamslått et vantro publikum over hele kloden. Mariza har en stemme så fager, at nakkehårene står i fare for å ramle av når hun synger. Det er så intenst konsentrert, så uendelig skjørt, finstemt og vakkert at tiden står stille når hun klemmer til. Hun er, troll den unge alderen, blitt en komplett artist. Dette har selvsagt ikke gått upåaktet hen. I Februar dette året ble nemlig Mariza kåret til vinner av BBCs "Award of World Music 2003" i den europeiske klassen. Dette er en prestisjetung pris og nok et bevis på at Mariza er en verdig arvtager etter den legendariske fado-divaen Amália Rodrigues. Det hun driver med, er fysisk poesi, konsentrert mot hørselssansen. Denne praktfulle konserten blir gåtefull, emosjonell, henrivende og magisk. Du kan oppleve Mariza Fredag 26. september Kl. 19.30 i Storsalen på kulturhuset.

Ylvis i våre hjerter

Bård og Vegard Ylvisåker er to eplekjekke karer. Utopia slo av en liten prat.

– *Sover dere med kosedyr i senga?*

– I all verden, sier Bård, (som for de som ikke vet er den høye og lyse av de to) hva behager?

– Aldri, fastslår han deretter

– Det er sjelden, sier Vegard.

– Det tror jeg faktisk ikke jeg har gjort på mange, mange år, småflirer den høye og lyse broren Ylvisåker.

– Eller altså når jeg begynner å tenke over det, avbryter Vegard broren sin, så har jo kjæresten min masse greier oppi senga. Og det er jo av og til masse kosedyr der.

– Du koder, sier Bård.

– Nei, sier Vegard.

– Seriøst?

– *Så dere har kjæresten da?*

– Ja, sier de to unge kjekkasene.

– *Mange unge mennesker stemte ikke ved valget. Dere er unge forbilder. Stemte dere?*

– Ikke spør! Vi dreit oss egentlig skikkelig ut. Det var egentlig en ren formalitet som gjorde at vi ikke stemte. Jeg trodde vi kunne forhåndsstemme på posten og at valget var neste uke, og det er egentlig ganske flaut. Men jeg stemte indirekte da, sier Vegard, i

og med at jeg fikk en venn av kjæresten min som egentlig ikke hadde tenkt til å stemme til å gjøre det.

– *Dere kommer fra Bergen. Hva synes dere om Herman Friele?*

– Han er jo en utrolig sjarmerende fyr da, sier Bård, bare så synd at han ikke kan noen ting om politikk. Men som ordfører så vil han antakeligvis gjøre det bra!

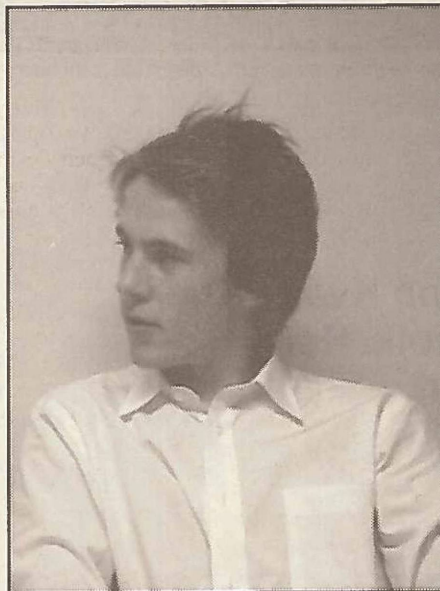
– *Over til noe annet. Hva irriterer dere mest ved det motsatte kjønn?*

– Jeg tør ikke si noe, da blir det bare bråk hjemme. Gutta tar en liten pustepause.

– Det er vel det, sier Vegard, at de alltid må påpeke hva som irriterer de mest med deres motsatte kjønn. Jeg liker jenter, sier han videre, som man kan si til at de kar lagt på seg litt uten at de begynner å gråte og gjør det til en skikkelig stor sak.

– *Hvordan er det å være på turnè?*

– Det er litt av hvert å være på turnè, fastslår Vegard. Turnè er veldig gøy, men man blir veldig rastløs. Det dreier seg egentlig bare om mat. Vi kommer til et nytt sted, går opp storgata, fastslår at det er tid for lunch, går ned storgata, tenker at nå er det vel tid for middag. Men i det siste har vi vært flinke

STORSJARMØRER: Bård og Vegard Ylvisåker i garderoben etter konserten i kulturhuset torsdag.

til å spille fotball og i morgen skal vi opp i fjellet hvis det er fint vær!

Tekst PERNILLE DEHLI
Foto ØRJAN VØLLESTAD

Ab via

Ab via tilbake i full vigør

Ab via-redaksjonen kan ikke gjøre annet enn å beklage at det var tynt med stoff i spalta forrige utgave. Dette skyldes i hovedsak prestasjonsangst og ekstremt ubekvemme arbeidsforhold i redaksjonens kollegium, men skal etter sigende være kurert nå. – Vi har gått på en liten smell, det innrømmer vi glatt. Nå er vi imidlertid tilbake,

om enn ikke så morsomme som før, uttaler klubbleder Egil Landbakk Brytøei.

Alle regler er lov

Utopia om fire år:

Studentsamskipnadene i landet har etter mye om og men fått presset gjennom et forslag om at de skal unntas loven om studentsamskipnader, mot at de gir studentene en husleiereduksjon på 1750 kroner i året. – Vi er strålende fornøyd med forslaget. Nå kan vi gjøre som vi vil, og studentene er godt fornøyd, sier styreleder Tanja Brattbakk

i en pressemelding.

Regnskapet klart

Etter mange runder frem og tilbake med Riksrevisjonen, er nå endelig regnskapet for Ab vias drift godkjent for 2002. Etter at overskuddsgarantien ble tatt bort, endte resultatet med et overskudd på knappe 1.800 kroner, langt bedre enn budsjettet. – Kostnadsbesparelser i lønningene til våre frilansere utgjør en betydelig del av det positive resultatet, kommenterer en godt fornøyd økonomidirektør, Benjamin Arnesen.

Fersk frukt i Nordens Paris

Cato Salsa Experience kom med *The fruit is still fresh* i sommer. I september stakk de innom Tromsø.

Opptur

Markens grøde

O'lykkel Grønnsakshøsten i Harstad overgår alle forventninger. Her på berget gumler vi gulrøtter så melkesyra spruter. Sprøe og saftige og sunne er de, og jammen smelter de ikke på tunga. Høyt henger de, men gode er de. Og nypotetene, få med dem, nypotetene i Harstad er verdens beste.

Damer så langt øyet rekker

Det er deilig å være gutt på MH-bygget. Den skjeve kjønnsfordelingen (80% jenter) gjør stedet til en feminin oase. En liten tur innom bringer blodet til kokepunktet.

Stormåsene

Prektige fugler setter sprøke farger på bybildet, der de vagger rundt som sjøsyke kalkuner. Ikke bare er de vakre og lager musikaliske lyder – de er også meget intelligente. Hørte vi skuddpremie? Pikkpreik!

Drømmer om snø

Det deiligste som fins er å ha grusomme mareritt om at snøen kommer og gjør Tromsø til et utrivelig sted, men så våkner du, og det er fortsatt ikke kommet noe snø. Da blir du lykkelig. Snø(rr) er pyton.

Valgsendinga

Geir Heljesen! Endelig er godklumpen tilbake, akkurat som riksmeklingsmannen, annenhvørt år. Med fantastisk glød og iver taler han om tall og prognoser som det skulle vært sex.

Valget

Frp gjorde et brakvalg, men fikk likevel ikke ordføreren i de 15 kommunene de ble størst. Den som ler sist ler best.

Nytt sjekketriks

– Heil Har du lyst til stå under paraplyen min?

Nedtur

For mye av det gode

Det er kultur overalt i Tromsø. Hvordan skal en stakkars student gape over alt, når alt går samtidig, når du ikke vet hvor det skjer, når det som skjer koster det hvite i øyet?

Vinsjan på kala

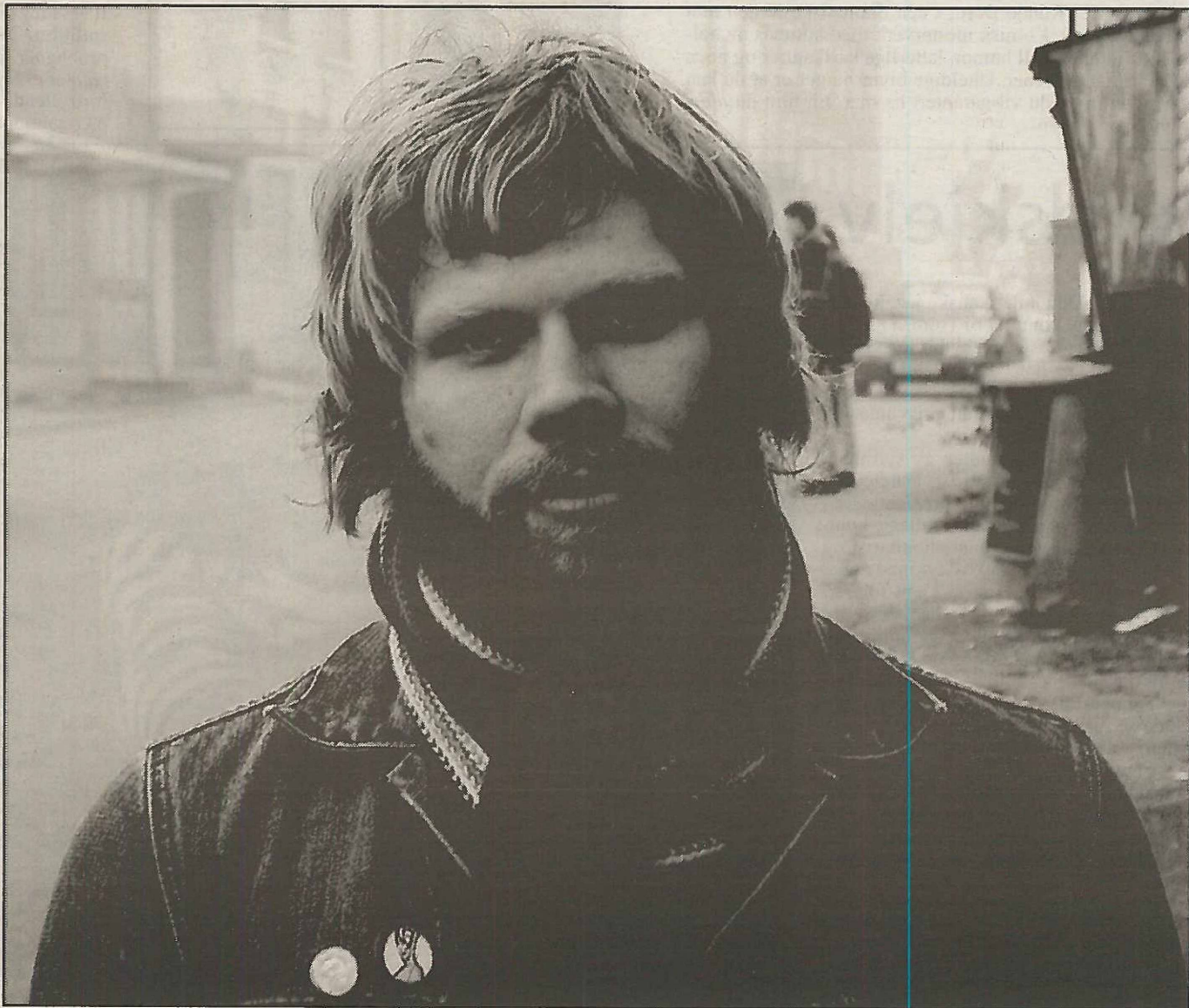
Det er noen flotte skuter på kala, ingen tvil om det. Men faen som de tuter. Insomnia neste. Øreprop- per etterlyses.

Eksplisjoner på Universitet

Entreprenørene som lusker rundt på området lager milkshake av mageinnholdet med sin hemningsløse sløsing av dynamitt. Det er ikke deilig å være i skuddlinjen.

Snøen kom tidlig i år

Allfor tidlig.

TØFF KAR: Cato Thomassen i Cato Salsa Experience.

Cato Salsa Experience er ikke et salsaband. Navnet er bare tøys og tull, men de rakk aldri å skifte navn etter første demoen, da bandet allerede hadde rukket å bli populære i enkelte kretser.

– Cato Salsa Experience er et rock 'n' rollband med base i Oslo, vi har holdt på drøyt fem års tid. Vi har gitt ut to album og noen vinylEPer og har allerede fått reist jorda rundt flere ganger og fått ut skivene våre, og er stort sett veldig happy med det. Vi er stadig på reisefot, sier Cato Salsa, som til daglig heter Cato Thomassen og er gitarist og co-vokalist i bandet.

Suksess i Japan

Bandet lever mer eller mindre av musikken for tiden. Suksess i Japan hjelper på.

– Vi var så heldig å bli plukket opp av Sony Music i Japan. Vi har fått veldig gode muligheter der. Vi var der i fjor sommer på en liten turné, og så skal vi tilbake dit i november. Så det har gått litt fort dette her og det er veldig kult.

– Er det mange folk på konsertene der?

– Vi har vært på ganske store klubber, forrige gang var det utsolgt da vi kom. Det gir bra vibber.

– Hvordan er stemningen der? Hørt rykter om mye hyling osv.

– Ja, det er ganske vilt. Folk tar helt av. Vi ble ganske overrasket første gang vi gikk på scenen der. Vi hadde hørt at det var et slikt høflig, forsiktig og stille publikum. Så ble vi møtt med et gigantisk hyl da vi kom på scenen, vi fikk jo sjokk og spilte masse feil og visste ikke hvor vi skulle gjøre av oss. Men det var jævlig kult. Jeg vet ikke om man egentlig venner seg til det, det er alltid veldig stort å oppleve det på den måten der, sier Cato.

De har i tillegg til Europa, Japan og Australia turnert to ganger i USA.

– Vi har turnert en del som headlinere. Den ene USA-turneen var som support for Soundtrack of our lives. Det var veldig kult. Vi var ikke totalt ukjente der borte selv om vi kom som support for dem. Vi hadde plata

vår ute der, så veldig mange kom for å høre oss også. Vi følte ikke oss som noe rent oppvarmingsband. Det var litt sånn dobbelkonsertfeeling.

Det skal være gøy

Album nummer to, *The fruit is still fresh*, har fått svært gode mottakelser blant publikum og kritikere.

– Vi ga ut plata på forsommeren, vi tenkte den skulle få leve sitt eget liv hele sommeren, da gjorde vi noen festivaler. Så nå er vi på Norgesturné ut september, for å promotere plata. Det kommer video nå. Det er nå vi begynner promoteringen. Ikke fordi vi trenger det, men det er kult å la den vare en stund istedenfor å være i alle avisene på en gang. Det fungerte veldig bra på den forrige skiva. Den har solgt mer i år enn da den kom ut for snart tre år siden.

– Hva vil dere med bandet?

– Vi vil jo lage så mange plater som mulig og reise rundt og spille så mye som mulig. Vi er veldig seriøse med musikken, men vi vil hele tiden linke det opp mot ting som er gøy å gjøre. Så vi er veldig strenge med hva vi gjør i forhold til hva vi takker nei til. Det er ikke alltid markedsmessig lurt å tenke sånn. Vi gidder ikke å stille opp på et tv-show hvis vi får tilbud om det og det virker døllt. En hellig greie med bandet er at alt vi gjør skal være kult for oss. Det skal gi oss noe.

– Tekstene, hva dreier de seg om?

– Vi ser ikke på oss selv som noen store poeter, og jeg føler ikke at man trenger å være det, for å drive med rock. For oss er det en musikalsk vinkling til tekster, lyden av ordene skal låte kult sammen med musikken. Jeg tror ikke våre tekster nødvendigvis fungerer bra som dikt. Men det er ikke det vi er ute etter heller. Det skal låte musikalsk bra. Det musikalske i ordene er viktigere enn hva som faktisk sies. Men vi prøver jo å komme med noen kløktige meldinger innimellom, men vi gidder ikke å la en låt ligge på hylla fordi vi føler at teksten ikke går dypt nok. Det å lage tekster er ofte det

som er slitet med å lage låter. Vi lager så regel musikken først.

Ikke et sekstitallsmuseumband
Selv om Cato Thomassen er gitarist i bandet er han svært inspirert av den gamle Deep Purple-organisten John Lord.

– John Lord er en sprø fyr. Jeg liler veldig godt de tidlige Deep Purple-platene. Det rocker som et helvete. Hver gang som en til John Lord kommer så holder jeg på å le meg ihjel. Man skjønner aldri hva han tenkte, sier han før han kommer inn på bords uttrykksmåte.

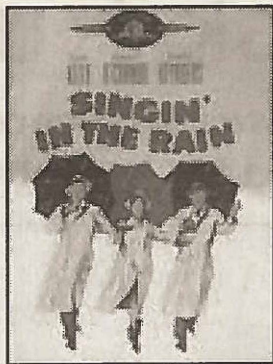
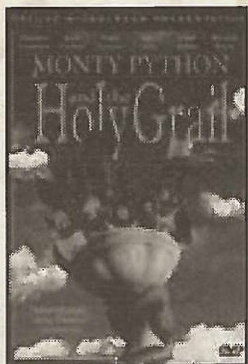
– Vi er jo veldig opptatt av rockbasert musikk. Og hvis man driver med det lenge nok så dumper man innom sekstitallet, der er det veldig mye godt. Det er mye godt i musikken vår, men det er vel mer som en følge av mye av det vi hører på. Vi er opptatt av å ikke være noe sekstitallsmuseumband, vi er hypp på at det skal være noe som er relevant i dag. Og det får vi til. Det er vi som gjør det i år 2003 og det blir noe annet enn det var på sekstitallet. Vi prøver bare å lage musikk som det er veldig kult å fremføre live. Det skal være mye energi og litt ukontrollert. Med en gang begynner kontrollere det og kunne det er godt, så merker vi alle at det blir nesten kjedelig. Vi føler at det skal være litt kanten. Vi driver med noe som vi kan kick av hele tiden. Det skal ikke bli en så safe greie som vi har øvd alt for mye på som sitter som en kule, men som ikke kolliderer verken til høyre og til venstre. Vi liler det veldig løst og det skjer alltid forskjellige ting. Jeg har ikke noe fast som jeg spiller. Jeg har en låtstruktur, men jeg har ikke plank for hver eneste tone jeg spiller på en låt. I kan skje hva som helst, sier Cato som kan garantere at det ikke skjer det samme på Cato Salsakonsertene.

Tekst GLENN FAGERV
Foto ØRJAN VØLLESTAD

DVD-spillern

Monty Python and the Holy Grail (1975)

Legendarisk perle fra Monty Python teamet. Du opplever en hysteriske beretningen om Kong Arthur og hans brave ridere av Det Runde Bord, i den dramatiske ferden mot den Hellige Gral. Komisk mesterverk med bøttestevn og løse, men intellektuell humor, latterlige karikaturer og noendeles briljante scener. Uheldige bivirkninger er at du kan grine av latter, men du vil garantert ha mer. En film du *aldri* kan lei. Kjøp og løp!

Singin' in the Rain (1952)

What a Glorious Feeling! Gene Kelly varter opp med sang og heftige dansenumre i denne lykkepillen av en filmklassiker. Vi følger Don Lockwood og Lina Lamont fra stumfilmen til den storslåtte inntreden av lyd i spillfilm. De skal lage musikal, men det viser at Lina har problemer med stemmen... Dansescenene i *Singin' in the rain* er eksepsjonelle, også etter dagens standard. Her er fortryllende øyeblikk over hele fjøla. Den ultimate opptur på regntunge høstkvelder.

Lordskjelv i jazz

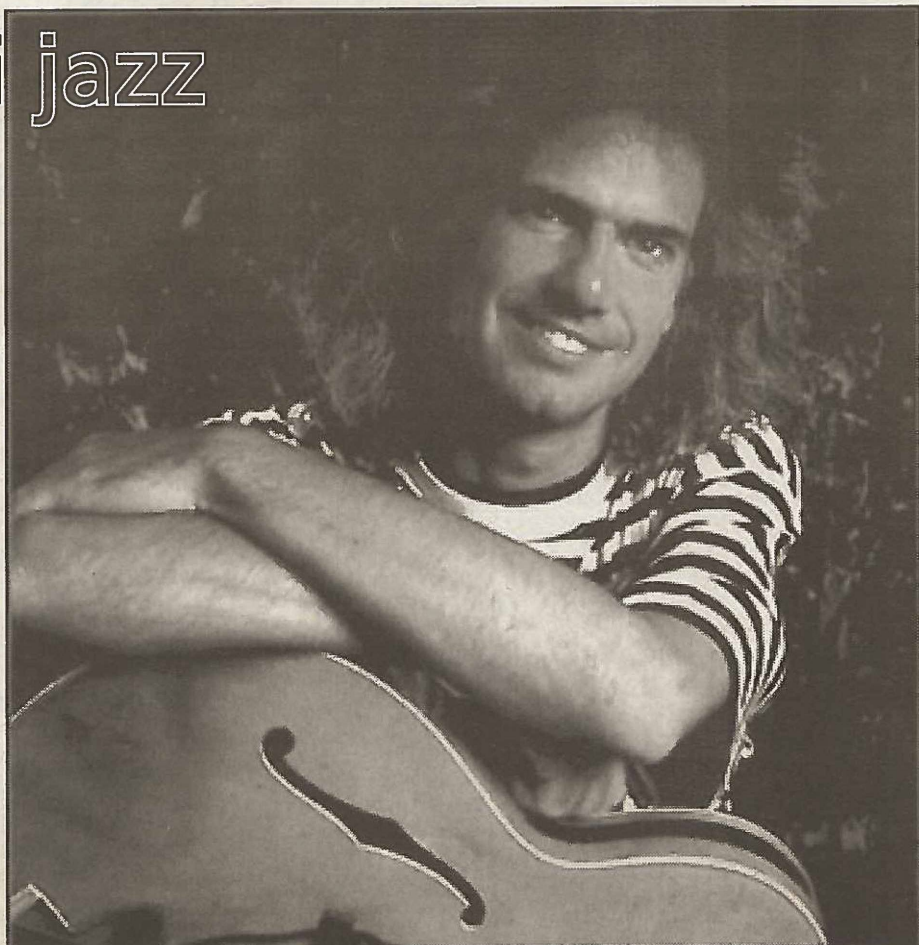
Konsert Den amerikanske jazzgitaristen Pat Metheny kommer til Tromsø Kultursenter i regi av Tromsø Jazzklubb, onsdag 1. oktober. Med seg har han det fjortenmann store Trondheim Jazzorkester under musikalisk ledelse av Spellemannsprisvinner og komponist Erlend Skomsvoll.

Pat Metheny har siden midten av syttitallet utgitt ut 25 plater som soloartist, bandleder i sitt Metheny Group og som prosjektleder i flere ulike konstellasjoner. I tillegg kommer et førtital plater som studiogitarist og på samleplater. Produktiv fyr med andre ord. I Norge er han vel mest kjent for *Tell me where you're going*, låt han skrev for Erlend Nergård. Melodios pop, stemningsfull og vakker jazz, frijazz og gitarstøt er bare noe av det han har holdt på med. Konserten i Tromsø blir antakeligvis av den mer melodiose sorten, der låter fra store deler av karrieren blir presentert.

Erlend Skomsvoll har vunnet Spellemannspris med Come Shine. Et band som spiller gamle standardlåter og jazzklassikere og er dem i ny drakt. I Trondheim Jazzorkester har han også med seg Come Shine-medlemmene Live Maria Roggen på vokal og Øyvind Meisfjord på bass. I tillegg til disse er det med trommer, perkusjon, orgel, fire saksofonister og fire strykere. Dette kan bli en mektig opplevelse.

Trondheim Jazzorkester har tidligere vært i Tromsø med Chick Corea, da med en annen besetning.

Trondheim Jazzorkester lager besetning ut fra prosjektets karakter. Derfor er det ulike besetninger fra gang til gang, sier Erlend Skomsvoll som står for låtenes arrangementer. Han lover at musikken ikke

KOMMER ENDELIG TIL TROMSØ: Gitarguden av jazz, Pat Metheny skal ryste kulturnet i sine grunnvoller. Og Trondheim Jazzorkester skal hjelpe ham. Dette blir en typisk *var du der?* kveld.

låter som på Pat Methenys plater. Han har i tillegg med en egenkomponert låt.

Trondheim Jazzorkester har også vært backingband for Erlend Skomsvoll, Jon Balke, saxofonisten Eirik Hegdal og New

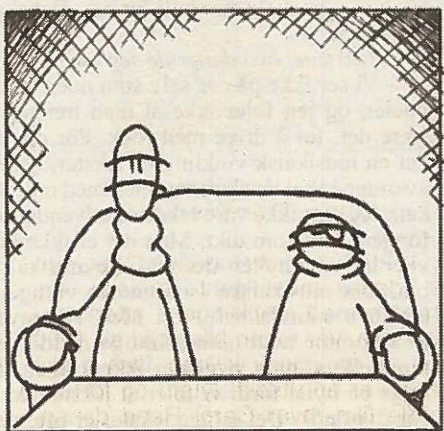
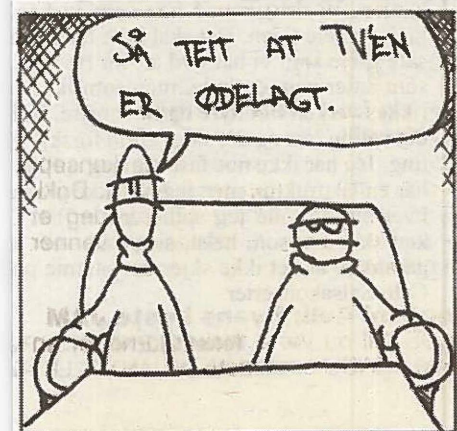
York Voices. Pat Metheny spiller på Tromsø Kultursenter 1. oktober kl. 18.00 og 21.00. Billettpriser: 340/290

Tekst GLENN FAGERVIK

Kongebandet tilbake

Konsert Det er bare en liten stund siden Ricochets spilte på Blårock, og de kommer de altså tilbake med bagasjen full av knallanmeldelser, og en nylig avsluttet nord-europeisk turné. *The ghost of our time* har blitt rost ut i periferien av musikkritikere på hele kontinentet og andre steder. Fyndordene og lovsangen sitter løst om dette bandet skal omtales. Om deres opptredener er fraser som *norges beste rockeband* blitt brukt med den største selvsikkerhet. Det bør ligge an til festkveld på kafelet, med dansing, knuffing og slåssing på billettene. Ricochets spiller på Blårock 1. september. Bandet er revitalisert og mer fylt enn noen gang tidligere. Kom og gi oss allsang!

Tekst ANDREAS MYRVOLD

Breaking News

Sjøsprøyt

Se og Hør har endelig blitt seriøs avis. Den lenge etterlengtede begivenheten skyldtes at kjendisbladet merket hvitløksånden fra det langt billigere *Her og Nå*, rive i neseborene. Opplaget falt, annonsørene nølte og leserne vek unna som brente barn. Det var smalans, arbeidsløse og røde tall i regnskapet. Løsningen var selvsagt å blodfore oss trofaste lesere med enda en utgave hver eneste fredag. Se og Hør to ganger i uka, altså. Fryd og hallaluja! Sært tiltrengt påfyll med saftig krimstoff, lattervekkende hjemme-hos-reportasjer, tåredrypende historier om hverdagsmennesker og kjendiser herfra til Jupiter. Alt kommer vår vei. Og det koster fem kroner mindre!

Ringreven Haavik og skøyeren Nelvik har lett med lys og lykte, og har endelig funnet smutthullet i det banale norske avgiftssystemet: momsfaller nemlig bort når betegnelsen *ukeblad* faller bort. "Nye" Se og Hør er blitt "avis", og det markerer starten på en ny æra i norsk pressehistorie. Nå blir det ikke bare toppløs kvalitetsunderholdning, men også dagsaktuelle nyheter, gruoppvekkende gravestoff og spydige kommentarer.

"Endelig ser det ut til at en 25 år gammel drøm går i oppfyllelse!", jubler knut Haavik.

Vi jubler med. For nå blir det mer av alt: Puppene til Mia, leggene til Celina, sutringa til Bondevik, ballene til Brimi, fortanna til Kurt og pikken til Flatland. Og det beste er at vi får oppsummert de blodferske hendelsene gjennom kritiske og innsiktsfulle kommentarer. Dette er ekstremt viktig for at vi som lesere skal kunne forstå det som skjer. Kjendisene trækker nemlig uransakelige stier så det er helt avgjørende at Se og Hør kartlegger bevegelsene. Nå kommer ikke bare hele høstkolleksjonen av dronning Sonjas kjoler i fargesprakende bildecollage. Nå blir den også satt i system av årvåkne øyne, med blikk for estetikk. Dette er jo alt vi har ventet på. Se og Hør fullfører visjonen om den fullkomne avis.

Hvem trenger VG og Dagbladet nå? De er, og har alltid, bare vært en dårlig erstatning. De klarer ikke lenger tilfredsstillende folkets behov for substansiell input. De har utspilt sin rolle. Til helvete med dem.

Nå er det Se og Hør som gjelder. Vi skal støtte opp i tykt og tynt. Vi sverger troskap og betingelsesløs støtte.

O' ærede magasin, hør min usle bønn. Led meg inn i drømmenes land. Gi meg pastellfarger, oppstilte fjes og falske smil. Gi meg virkelighetsflukt, tomhet og lede. Lær meg å verdsette de viktige ting i livet. O' Se og Hør, vær min livsledsager og nattbordvenn i denne verden av grådige ulver. Gi meg det jeg trenger, og jeg gir deg almisse to ganger i uken. Amen.

Tekst EIVIND B

"What's the point of going out, we're just going to end up back here anyway?"

- Homer Simpson

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Onsdag 24.9

Konsert: The Ricochets

Blå Rock. Himmelsk rockefest med gjenforent skandaleband. Live er de fantastisk og Blå Rock er en av favoritt-scenene deres. *Rock fra polets øverste hylle*, lover Egon.

Konsert: Unni Wilhelmsen

Driv, kl 23.00. Snille, jordnære Unni elsker å spille gitar og synge viser. Hennes nye album, *Hurricane Eye*, fins i butikkene nå, og på Driv i kveld vil hun garantert overbevise deg om at nettopp DU burde kjøpe det. Kos Kos.

Konsert: Tromsø rock city

Kaos. Ikveld er det heavyrock som står på programmet og liker du band som Black Sabbath/ Ozzy, Dio mm så vil du garantert også like både Ideamean og Warpigs – som begge er fra Tromsø!

Teater: Hakkebakkeskogen

Kulturhuset, kl. 18.00. Barndomsnostalgia og tidløs moro med Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen. Thorbjørn Egner visste hva han gjorde. Hit tar du med kjæresten og/eller bestemor. Billettpris kun kr 175/135.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Garantert et fascinerende stykke teater fra en av Englands kommende store dramatikere, Martin McDonagh. Han blir ofte sammenlignet med filmregissører som David Lynch og Quentin Tarantino, p.g.a. sine groteske historier og bisarre karakterer. Billettpris kr 200/100.

Torsdag 25.9

Konsert - Fucking North Pole Festival:

Driv, kl 23.00.

Randy: Svensk revolusjonær rock i gata til Amulet. Kritikerrost og beinhard hardcore.

Cockroach Clan: Norges desidert tøffeste street punk band gjenoppstår fra de døde.

Thee Mono Sapiens: Lokale rockere med enormt potensiale.

Teater: Hakkebakkeskogen

Kulturhuset, kl. 19.00. Siste dag, siste sjanse.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Fredag 26.9

Konsert - Fucking North Pole Festival

Driv, kl 23.00.

The Peacocks: Eksplosiv punkabilly trio fra Sveits med utømmelig energi

Blisterhead: Tre akkorder, fire drittunger, ståkuk. En uslåelig kombinasjon.

Lame Ducks: Festivalgjenganger. Spiller utadvendt ska-punk med høy rockefot-faktor

Konsert: Mariza

Kulturhuset, kl. 19.30 *Hun synger så nakkehårene reiser seg. Portugiserne elsker henne, og hun er i ferd med å*

legge verden for sine føtter. Mariza er kalt fadoens nye dronning. Reklamen lover godt. Dette blir en opplevelse av en annen verden. Viagra for gåsehuden.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Billettpris kr 200/100

Fredagsquiz

Driv, kl 20.00. Suksessen fortsetter! Det gjelder å svare på riktig på noen spørsmål, og fine premier kan bli dine. Dette er innmari gøy. Møt opp tidlig! her blir det fort fullt, må gudene vite.

Norgespremiere: Kvinnen i mitt liv

Fokus kino. Thomas Gjertsen, den folkekjære kosebamsen spillefilmdebuterer i et romantisk melodrama. Ta med lommeterkle. Dette blir tårevått.

Lørdag 27.9

Konsert - Fucking North Pole Festival

Driv, kl 23.00.

King Prawn: Delikat blanding av ska, hip hot og funky metal.

Consumed: Engelsk hardcore som bokstavelig talt slår deg i bakken.

Stuntface: Knallhard punk fra Nord-Wales.

Filmklubben: Citizen Kane

Verdensteatret, kl 14.30. Debutfilmen til 25-åringen Orson Welles er utallige ganger blitt kåret til verdens beste film. Hvorvidt det stemmer, kan du selv finne ut ved å løse billett denne vakre formiddagen.

Teater: Skjønnhetsdronninga

Kulturhuset, kl 19.30. Siste dag, siste sjanse, dette bør du ikke gå glipp av. Billettpris kr 200/100

Søndag 28.9

Fotball-drama: Tromsø - Bryne

Alfheim Stadion, kl 18.00. Her blir det saftige sklitaklinger, svette rumper og mange scoringer. Gutan skal sikre toppserieplassen og feier sjanseløse jærbuer av banen i denne matchen. Walkover.

Filmklubben: Den tredje mannen

Driv, kl 20.00. Carol Reed har laget kanskje tidenes mest kjente britiske film. Mordgåte med forviklinger i etterkrigstidas Wien. Vår mann blir jaget av 1000 menn og en vakker kvinne. Den tredje mannen er en utsøkt, lytefri og fortsatt levende film, hvor Carol Reed dessuten utnytter musikk i et uhyre kreativt

soundtrack.

Mandag 29.9

Rekreasjon: Rusletur

Gå en tur rundt hele øya med en venn og diskuter politikk.

Tirsdag 30.9

Løk og lær: New Amigos språkcafé

Driv, kl 16. Revolusjonerende konsept som har tatt verden med storm. Drikk en øl, kast en terning og lær deg et språk. Her kan du få masse nye venner fra hele verden

Rock 'n' Roll: Byens beste JAM KAOS.

Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

Musikkquiz

Circa Bar, kl. 21.00. Dette må noe av det mest geniale menneskeånden har skapt. Hvor mye kan du om musikk? Test deg selv. Lærerikt og ufattelig gøy.

Onsdag 1.10

Jazzkonsert: Pat Metheny

Kulturhuset, kl 18.30. Levende gitarlegende for første gang i Tromsø. Får støtte av Trondheim jazzorkester under ledelse av Erlende Skumsvoll. Hit SKAL du dra!

Torsdag 2.10

Konsert: Tromsø Rock City

Kaos. Det meget spennende bandet Ai Phonix fra Oslo besøker oss jaggu! Dette er lavmælt popmusikk – som man nesten kan være fristet til å kalle *film-musikk* – med sin skjøre og innlevende fremføring.

Salsakurs

Kulturskolen Dansestudio, Storgt 132.

Fredag 3.10

Kammerkonsert: Høstsonate

Kulturhuset kl.19.30. Fortryllende kammerkonsert med musikere fra Tromsø Symfoniorkester under ledelse av Lars Erik ter Jung. Billetter kr 120/60 .

Lørdag 4.10

Filmklubb: Damene fra Boulogne-skogen

Verdensteatret, kl. 14.30. At Robert Bresson var klin kokos, er oppløst og vedtatt. Dette er kanskje hans mest stilistiske og kunstneriske film, et elegant og raffinert drama om hevn og sjalusi. Proppfull av lekre detaljer. Floppet da den kom ut, men er senere regnet som et av de største mesterverkene i fransk filmhistorie.

Søndag 5.10

Filmklubb: Atlantic Rhapsody - 52 scener fra Torshavn

Driv, kl. 20.00. *52 små «noveller» fra den færøyske hovedstad Torshavn skildret med humor og ironi. Små og store begivenheter gjennom et døgn i verdens minste hovedstad. Spennende eller møkka kjedelig? Du avgjør.*

Mandag 6.10

Ingenting

Denne grusomme dagen skjer det absolutt ingen ting. Fy.

Tirsdag 7.10

Løk og lær: New Amigos språkcafé

Driv, kl 16. Revolusjonerende konsept som har tatt verden med storm. Drikk en øl, kast en terning og lær deg et språk. Her kan du få masse nye venner fra hele verden

Rock 'n' Roll: Byens beste JAM KAOS.

Vil du være rockestjerne for en kveld - KAOS er stedet!

Utopia

UT

KULTUR
& FRITID

Boken min er forut for sin
tid. Jeg er en seksuell profet!

Pornopung-forfatter Mads Larsen hyller seg selv

Kjedelig comeback
fra Lene Marlin

side 19

SEX

side 10-11

Øndt blod i
Hollywood

side 14-15

Dimmu Borgir
på Driv

side 16

